

MEGBÍZÓ: **Sárbogárd Város Önkormányzata**
7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.

TERVEZŐ: **KASIB Mérnöki Manager Iroda Kft.**
1183 Budapest, Üllői út 455.

TSZ.: 1757/2015-2016

KASIB

mérnöki
manager
iroda

SÁRBOGÁRD

**ÚJ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV ÉS HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT
KÉSZÍTÉSE**

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG

2016. október hó

ALÁÍRÓLAP

MEGBÍZÓ: **Sárbogárd Város Önkormányzata**
7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.
Képviseli: Dr. Sükösd Tamás polgármester

TERVEZŐ: **KASIB Mérnöki Manager Iroda Kft.**
Cím: 1183 Budapest, Üllői út 455.
Képviseli: Zajovics András ügyvezető

TELEPÜLÉSTERVEZÉS
VEZETŐ TERVEZŐ:

Sin Emília
vezető településrendező tervező
településmérnök
városép. - városgazd. szakmérnök
TT/1 01-4657/11 TR – 01-4657

Sin Emília

MUNKATÁRSAK:

Koponyás Katalin
okl. településmérnök

Koponyás Katalin

Surinya Dóra
geográfus

Surinya Dóra

Gyurcsik Tímea
okl. településmérnök

Gyurcsik Tímea

Kovács Nóra Beáta
okl. településmérnök

Kovács Nóra Beáta

TÁJRENDEZÉS, ZÖLDFELÜLET,
KÖRNYEZETVÉDELEM
VEZETŐ TERVEZŐ:

Koprdá Ildikó
okl. táj- és kertépítésmérnök
K 01-5171, TK 01-5171, TR 01 5171

Koprdá Ildikó

MUNKATÁRSAK:

Horváth Krisztina
okl. tájépítésmérnök

Horváth Krisztina

Petrik Dorottya
tájrendező és kertépítő mérnök

Petrik Dorottya

KÖZLEKEDÉS

VEZETŐ TERVEZŐ:

Zajovics András

okl. építőmérnök

okl. városi közlekedési szakmérnök

okl. városép. - városgazd. szakmérnök

vezető településrendező tervező

területrendezési tervező

Építész Kamara: TT/1 01-4075, TR 01-4075

Mérnök Kamara: 01-3526

K1d-1-Tell, TE-T-Tell, TH-T-Tell, TV-T-T''

MUNKATÁRSAK:

Bács Lászlóné

okl. építőmérnök

Rák Zsófia

okl. építőmérnök

KÖZMŰVEK:

KÉSZ Közút és Energetikai Tervező Kft.

1016 Budapest, Naphegy utca 26.

Hanczár Zsolt

okl. gépészmérnök,

okl. városépítési szakmérnök

MK-01-2418

Bíró Attila

okl. vízépítőmérnök

MK-01-2456

Csima-Takács Judit, okl. tájépítésmérnök

Hanczár Gábor, okl. infrastruktúra építőmérnök

Herczik Eszter, okl. tájépítésmérnök

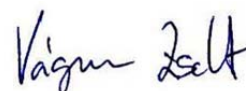
RÉGÉSZET:

Archeo-Art Bt.

Vágner Zsolt

okleveles régész

osz: 459/2002

Dr. Türk Attila

régész

szakértői szám 2.3.1/575-6/2005

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS TARTALOMJEGYZÉKE

1. Környezeti értékelés dokumentáció kidolgozási folyamata.....	5
1.1. Előzmények.....	5
1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódás, a településrendezési terv készítésének indokai..	6
1.3. Az értékeléshez felhasznált dokumentumok, adatok.....	6
1.4. A környezet védelméért felelős hatóságok véleményének figyelembe vétele.....	6
1.5. A környezeti értékelés készítésekor felmerült bizonytalanságok, korlátok.....	7
2. A terv tartalmának, céljainak, releváns tervekkel való összefüggéseinek ismertetése.....	8
2.1 A terv céljainak, tartalmának összefoglaló bemutatása	8
2.2 A terv összefüggése releváns fejlesztési tervekkel, koncepciókkal	11
2.3 A terv összefüggése a területrendezési és településrendezési tervekkel	15
3. A terv környezeti hatásainak, következményeinek feltárása.....	16
3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns környezet- és természetvédelmi célokkal.	16
3.2. Természetvédelmi és környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése a tervben.....	18
3.3. Jelenlegi környezeti helyzet tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése a rendelkezésre álló adatok alapján.....	19
3.3.1 Természeti adottságok.....	19
3.3.2 Tájhasználat, tájszerkezet.....	20
3.3.3 Táji és természeti értékek, természetvédelmi területek, ökológiai rendszerek.....	21
3.3.4 Zöldfelületi rendszer elemeinek bemutatása.....	22
3.3.5 Terv által befolyásolt környezeti elemek jellemzőinek ismertetése, fennálló környezeti konfliktusok.....	22
3.3.6 Fennálló környezeti konfliktusok.....	33
3.4. A terv megvalósulásával hatást kiváltó tényezők és okok feltárása.....	35
3.4.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevétele, környezetterhelés előidézése.....	35
3.4.2. A terv által kiváltott környezeti következménnyel járó társadalmi-gazdasági folyamatok elemzése.....	37
3.5. Várható környezetet érő hatások, környezeti következmények.....	39
3.5.1. Környezeti igénybevitel, illetve terhelés	39
3.5.2 Közvetett módon hatást kiváltó tényezők	47
4. Káros környezeti hatások mérséklését célzó javaslatok, intézkedések.....	49
4.1 Táj- és természetvédelem, ökológiai rendszerek.....	49
4.2. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata.....	50
4.3 Tájképvédelmi javaslatok.....	52
4.4 Zöldfelület fejlesztési javaslatok.....	52
4.5 Környezeti elemek állapotának védelme.....	55
4.5.1. Levegőtisztaság védelem.....	55
4.5.2. Talaj, felszíni- és felszín alatti vizek védelme.....	56
4.5.3. Zaj- és rezgésterhelés.....	57
4.5.4. Hulladékkezelés.....	60
4.5.5. Egyéb környezetvédelmi javaslatok.....	60
5. A tervben szereplő javaslatok hatékonysága, összefoglalás	61
5.1. Táj- és természetvédelmi szempontú javaslatok.....	61
5.2. Környezetvédelmi szempontú javaslatok	62
5.3. Gazdasági, társadalmi hatások	64
6. A településrendezési terv módosítása során tett javaslatok befolyása más tervekre, programokra	65

1. Környezeti értékelés dokumentáció kidolgozási folyamata

1.1. Előzmények

Sárbogárd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 29/2015. (III.13.) sz. Kt. határozatában döntött Sárbogárd új

- Településfejlesztési Konceptiójának (TFK),
- Településszerkezeti Tervének (TSZT) és
- Helyi Építési Szabályzat (HÉSZ) elkészítésének szükségességéről, a településrendezési eljárás elindításáról.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete ugyanezen döntésében határozott a szóban forgó fejlesztési dokumentumok és településrendezési eszközökkel kapcsolatban arról, hogy azok a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Trk.) meghatározott új tartalmi és eljárási szabályoknak megfelelően kerüljenek kidolgozásra.

A Képviselő-testület döntése alapján az új TFK mellett, új TSZT és HÉSZ készül a Trk. - ban foglalt új követelmények alapján.

Az új TFK, TSZT és HÉSZ készítésének célja és alapvető indokai:

Sárbogárd Város Mötv. - ben és Étv. - ben meghatározott településfejlesztési és településrendezési feladatainak a 2013. január 1. - től hatályba lépett új jogszabályi követelményeknek megfelelően történő ellátása.

Sárbogárd város a Megalapozó vizsgálatra épülő településfejlesztési dokumentumainak és településrendezési eszközeinek kidolgozása keretében az új településfejlesztési koncepciót (TFK) a képviselő-testület – a jogszabályokban foglalt véleményezési eljárás lefolytatása után - 59/2016.(IV.15.) KT határozattal elfogadta.

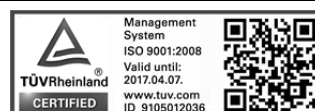
Ezt követően ezen dokumentumokra épülve készült el a Településszerkezeti Terv és a Helyi Építési Szabályzat tervjavaslati dokumentációja.

A fent jelzett dokumentumok alátámasztó munkarészeként készül a teljes településre vonatkozó Környezeti Értékelés és Örökségvédelmi Hatástanulmány, ennek megfelelően a Környezeti Értékelés egyeztetését a településrendezési eszközök véleményezésének részeként kívánja Önkormányzatunk lefolytatni.

A jelen tervdokumentáció a korábban már véleményezett munkarészt (Megalapozó vizsgálat) nem ismétli, csak háttéranyagként tartalmazza CD-n, továbbá az anyag terjedelme miatt és a könnyebb kezelhetőség érdekében több kötetben kerül dokumentálásra.

A tervkészítés a település teljes közigazgatási területét érinti, ezért az egyes tervek és programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 1.§(2) értelmében rendezési terv részeként környezeti vizsgálat készítése is kötelező.

A 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 7 § (1) bekezdésének megfelelően kikérésre került a kormányrendeletben meghatározott környezet védelméért felelős szervek szakmai véleménye, a környezeti értékelés konkrét tartalmának és részletezettségének megállapításához, a környezeti értékelés tematikájának mellékelésével. A kormányrendeletben meghatározott környezet védelméért felelős szervek speciális tematikát nem javasoltak, így az a rendeletben rögzített tartalmi követelmények szerint került meghatározásra a település léptékének és a változtatási szándékoknak megfelelő részletezettségben.

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódás, a településrendezési terv készítésének indokai

A környezeti értékelés a településrendezési eszközök készítésének "a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről" szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben meghatározott véleményezési eljárásra kidolgozott dokumentációja részét képezi, a kiküldött környezeti értékelés tematikája szerint, magába foglalva annak egyes táj- és természetvédelmi, környezetvédelmi, zöldfelületi munkarészeit.

A környezeti vizsgálat elvégzésére tehát a településrendezési tervek elkészítésével párhuzamosan kerül sor, annak önálló munkarészeként. Ennek következtében a környezeti értékelés során megismert eredmények befolyásolhatják a településrendezési tervek egyes részleteit, és meghatározhatják a tervezés lehetőségeit és korlátait egyaránt.

1.3. Az értékeléshez felhasznált dokumentumok, adatok

Az értékelés során a rendezés fejlesztési elképzeléseivel releváns programok, tervek és azok adatai kerültek felhasználásra.

- Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT);
- Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata - a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról (OFTK)
- Fejér Megye Területfejlesztési Programja
- Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciója
- A Sárbogárdi Kistérség Komplex Fejlesztési Koncepciója és Struktúraterve
- IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019
- Fejér megye területfejlesztési program környezeti értékelés
- Környezet védelméért felelős szervek által előzetes véleményezési eljárásban közölt információk, adatok

1.4. A környezet védelméért felelős hatóságok véleményének figyelembe vétele

Veszprém Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztálya

A Bányafelügyelet közli, hogy érintett a tervnek a szakterületébe tartozó kérdései tekintetében, illetve „a terv készítésénél szükségesnek tartja figyelembe venni Sárbogárd (Sárszentmiklós) I. – riolittufa bányatelket.” A bányatelek kiterjedésére koordináta pontos tájékoztatást nyújt.

Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály

A következőket nyilatkozta az eljárással összefüggő környezeti vizsgálat szükségességéről. „A településrendezési eszközök felülvizsgálata érinti a város teljes közigazgatási területét, mely kiindulásból vélelmezhető a talajvédelmi hatáskör érintettsége is. Az 1. számú mellékletben vázolt környezeti értékelési tematika végleges megállapításához további talajvédelmi tartalmi követelmény meghatározása nem szükséges.”

Fejér Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya

A környezeti értékelés tematikájára vonatkozó tájékoztatót áttanulmányozta és közegészségügyi, környezet-egészségügyi szempontból a tájékoztatóban foglaltak ellen nem emel kifogást.

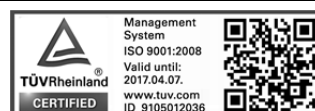
Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat

Az ÁNTSZ a következő tájékoztatást adja. „A véleményezési eljárásban az Országos Tisztifőorvosi Hivatal a város területén található Sárbogárd B-140 OKK számú ásványvizes kút érintettsége kapcsán részt kíván venni.

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,
E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu
www.kasib.hu

A környezeti értékelés konkrét tartalmának és részletezettségének megállapításához elegendőnek tartom az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében található tartalmi követelményeket

Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Fejér Megyei Szakaszmérnöksége

Felsorolja azokat a jogszabályokat, amelyek előírásait a tervezéskor figyelembe kell venni, illetve felhívja a figyelmet arra, hogy a város nyugati, a Nádor csatorna felőli oldala mind a belterületen, mind pedig a külterületen belvízzel veszélyeztetett. Az Igazgatóság arról tájékoztat továbbá, hogy részt kíván venni az eljárás további szakaszában, a környezeti értékelés tematikáját pedig megfelelőnek találja.

Fejér Megyei Kormányhivatal

A megküldött környezeti vizsgálat tematikáját alkalmasnak tartja arra, hogy az alapján kidolgozásra kerüljön a dokumentum. Felhívja ugyanakkor a figyelmet arra, hogy „*az önkormányzati fejlesztések beépítése során a hatályos tervhez képest a változások átlátható bemutatásának szükségességére, mely változások környezeti hatásainak bemutatására a Rendelet szerint készülő környezeti értékelésnek is ki kell térnie.*”

Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

Felhívja a figyelmet azokra a jogszabályokra, amelyeket a településrendezési eszközök módosításakor figyelembe kell venni a vízellátás, szennyvízelhelyezés, csapadékvizek és felszíni vizek vonatkozásában. Az Igazgatóság tájékoztat, hogy „*a tervezési terület vízbázis védőterületet nem érint, a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004 (VII.21.) Korm. rendelet alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny terület, érzékenységi besorolása a rendelet 2. sz. melléklete szerinti 2.c. kategóriába tartozik.*

A tervezés során figyelembe kell venni a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004 (VII.21.) korm. rendelet rendelkezéseit.

A fejlesztési tervek kialakításánál és az építési engedélyezéseknél vizsgálni kell az ivóvízellátás, az ártalommentes szennyvízelhelyezés és a károkozás nélküli csapadékvíz elvezetés biztosíthatóságát.

Az Igazgatóság jelzi továbbá, hogy a Kr. 38. § (1) bekezdésének b) pontja alapján részt kíván venni a településrendezési eszközök módosításának további szakaszaiban.

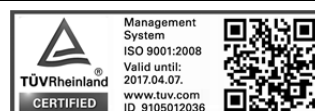
Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Arról tájékoztat, hogy a táj- és természetvédelmi szempontok érvényesítése érdekében részt kíván venni a készülő településrendezési eszközök véleményezési eljárásában. A következőkre hívja fel a figyelmet. „*Táj- és természetvédelmi szempontból mindenképp fontosnak tartjuk a környezeti értékelés során részletezni a terület jelenlegi táji és természeti adottságait, a tervezett módosítások arra gyakorolt hatását, illetve a településrendezési eszközök módosításával megteremtődő új területfelhasználás becsülhető átalakító hatásait, valamint a káros hatások elkerülése érdekében a tervekben meghatározott előírásokat, korlátozásokat, a természeti és tájképi értékek hosszú távú megőrizhetősége érdekében tett intézkedéseket. Amennyiben a módosítási szándékok a Natura2000 hálózathoz tartozó területekre jelentős hatással lennének, kérjük a 275/2004. (X.8.) Korm.r. 14. sz. mellékletében foglaltaknak a készülő környezeti értékelésbe történő beépítését.*

Az Igazgatóság táj- és természetvédelmi szempontból a fenti kiegészítésekkel együtt egyetért a környezeti értékelés benyújtott tervezett tematikájával. Véleményét a 2/2005. (I.11.) Korm.r. 7 § (1) bekezdése alapján adta meg.

1.5. A környezeti értékelés készítésekor felmerült bizonytalanságok, korlátok

A várható környezeti hatások megítélése a pontos, konkrét fejlesztési igények hiányában, néhány esetben nehézségekbe ütközik.

A felülvizsgálat során a korábbi lakó és túlzó gazdasági terület kijelölések a jelenlegi területhasználatoknak, illetve paramétereknek megfelelően racionalizálásra kerültek. Ennek megfelelően, többnyire a település központi belterületének keleti és déli oldalán korábban kijelölt gazdasági, kereskedelmi-szolgáltató és iparterületei esetében, valamint a belterület nyugati oldalán kijelölt lakóterületek vonatkozásában több helyen visszalépésre került sor.

A települési önkormányzattal közösen kialakított program szerint a településrendezési eszközök módosítása során új lakó, gazdasági, ipari és különleges terület kijelölése történt a „szabad vállalkozási zóna fogalmának” megfelelően. Ezen területek konkrét beruházás hiányában csak szerkezeti terv szinten jelöltek, szabályozásban a jelenlegi területhasználatnak megfelelő övezeteket kapnak, így a korábbi kijelölések nyomán továbbra sem keletkeznek építési jogok.

A fejlesztési területek esetében a konkrét megvalósítási elképzelések, műszaki tartalmak, volumenek és tervek hiányában, a várható környezeti hatások megítélése, jelen tervezési szakaszban némely pontokon nehézségekbe ütközik, így egyes módosítások hatásának vizsgálatakor adódhatnak bizonytalanságok.

Jelen dokumentum a rendelkezésünkre bocsátott önkormányzati elképzeléseken, valamint fejlesztési szándékokon alapszik.

2. A terv tartalmának, céljainak, releváns tervekkel való összefüggéseinek ismertetése

2.1 A terv céljainak, tartalmának összefoglaló bemutatása

A jelen felülvizsgálat és újragondolás másik meghatározó szempontrendszerét a 2016-ben elkészült - széleskörű megalapozó vizsgálatra épülő - településfejlesztési koncepció (TFK) adta.

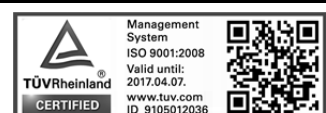
Az új településfejlesztési dokumentum az alábbiak szerint tette szükségessé a településszerkezet és a területfelhasználás rendszerének érdemi módosítását. A változtatási javaslatok részletesen az Alátámasztó javaslat kötet- „3. A változással érintett területek összefoglalója és összefüggései” fejezetben található.

A hatályos településrendezési eszközökben már korábban kijelölésre kerültek a belterülete és a tervezett elkerülő út között nagyarányú gazdasági-, ipari- és lakóterületi fejlesztések, melyek az akkori igények szerint tartalmazta az esetleg szükségessé váló fejlesztési területeket, illetve hálózati elemeket.

A tervezés során alapvető szempont volt Sárbogárd kedvező táji-, természeti-, környezeti adottságainak megőrzése. Nagyarányú településszerkezeti szintű változtatásokat, átstrukturálásokat a belterületet övező, korábbi fejlesztések elmaradása nyomán történt visszalépések jelentették. Továbbá lényeges változásokat a külterületi beépített területek rendszerének egységes elvek mentén kezelt rendezése jelentette. A hatályos településrendezési tervekhez képest Ezen felül mind a belterületen, mind a külterületen finomítások és a valós állapotoknak és a magasabb-rendű terveknek való megfeleltetések nyomán történtek változtatások. A beépítésre szánt területek esetén néhány kivételtől eltekintve intenzitásnövekedés jellemzően nem javasolt.

I. Az elkerülő út és a központi belterület között a 2005 évi TSZT által kijelölt gazdasági, ipari, különleges és lakóterületek visszavétele nyomán valós területhasználatnak való megfeleltetés

- A nyugati oldalon kijelölt, tervezett lakóterületek szinte teljes mértékben javasoltan megszüntetésre kerülnek, ugyanis a település nagymértékű tartalékkal rendelkezik lakóterületek vonatkozásában. Ezek a területek a jelenlegi hasznosításnak megfelelően mezőgazdasági területfelhasználásba sorolandók. Ez kevés kivételtől eltekintve általános mezőgazdasági területeket jelent.

-

- A korábbi központi vegyes területi (Vk) besorolást megszüntetésre javasolt, miután a kategóriára jellemző beépítések nem jelentek meg a településen. Átsorolásuk javasolt, a belterületen főként lakóterületbe és gazdasági területbe, külterületen pedig jellemzően különleges mezőgazdasági üzemi területbe (K-Mü).
- A településközponti és a lakó területfelhasználások közötti változtatások a valós használatnak és beépítettségnek megfelelően, melyek összességben a beépített területek intenzitásának csökkenését eredményezi.

- A lakóterületek övezetein belüli differenciálások korrekciók (kertvárosi lakóövezetek falusiasba kerültek, kisvárosias és falusias lakóövezetek pontosításra kerültek a központi belterületen).

III. Külterületi falusias lakóterületek kijelölése

- A korábban Vt, Gip/m, K-rek és beépítésre nem szánt Má-M jelű mezőgazdasági területbe sorolt lakó funkciójú udvarok, tanyák egy részét, amelyek a lakóterületekhez, egyéb beépítésre szánt területekhez kapcsolódva, vagy főbb közlekedés utak mentén helyezkednek el Lf jelű lakóterületbe kerültek átsorolásra.

IV. Külterületi korábbi majorok, mezőgazdasági üzemek területét érinti módosítások

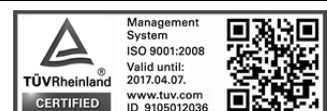
Sárbogárdon a külterületi kivett területek jelentős hányadát a majorok udvarok alkotják. A történelmi nagybirtoki rendszerből fennmaradó mezőgazdasági központok nem egységes rendszerben kezeltek. Jelen javaslatban a korábbi beépítésre szánt területeket szinte kizárólag beépítésre szánt területekként kezeltük, a beépítésre nem szánt területek, különösen Má-M tekintetében, történtek beépítésre szánt területi kijelölések a valós használatnak megfelelően differenciálva.

- A mezőgazdasági majorokban a hagyományosan mezőgazdasági üzemi tevékenységet végző üzemek, telephelyek, állattartással foglalkozó telepek (szarvasmarha telep), K-Mü jelű beépítésre szánt különleges mezőgazdasági üzemi területfelhasználásba kerültek.
- A jelentősen beépített külterületi kivett területeket, telephelyeket, melyeken üzemi jellegű tevékenység folyik, de nem zavaró jellegűek, és korábban is beépítésre szánt területek voltak, javasolt Gipe, illetve Gksz jelű területfelhasználásba sorolni, függetlenül a korábbi területfelhasználástól (Gip-m, Vk):
- A zavaróbb funkciót is feltételező telephelyek, nagyobb üzemi méretű állattartó telepek (sertéstelep) Gip-M jelű iparterületbe kerültek.

10

V. Különleges területeket érintő módosítási javaslatok

- A korábban beépítésre szánt különleges területek közül, melyek funkciója és beépítési mértéke nem indokolta a nagyobb beépítési mérték fenntartását, azokat különleges beépítésre nem szánt területi kategóriába kerültek át. Ezek a temetők, a külterületi és a központi belterületen kívüli sportpályák, a területek, a hulladéklerakó területe.
- Új beépítésre szánt rekreációs, egyéb tematikus különleges területek (K-Rt, K-Rl, K-Ny,) kerültek kijelölésre az alábbiak szerint:
  - o Egyetlen K-Rt jelű beépítésre szánt különleges tavas-rekreációs terület került kijelölésre Örspusztai déli részén meglévő horgászcentrum területén, a valós használatnak megfelelően.
  - o Az egyedi sajátosságokat hordozó külterületi kivett területeket, mint a volt Zichy kúria és környezetét (K-Rek), Mindszentpusztai lovas majort a területek jellegzetességének és fejlesztési lehetőségeinek megfelelő különleges beépítésre szánt területekbe sorolni.
- A halastavak területén elhelyezkedő, a 2005 évi TSZT-n megkülönböztetett területfelhasználások, kisebb beépített telkek szintén egységesen kerültek besorolásra. A területek jogi helyezte nem teljesen tiszta, a TSZT-n külön szín jelöli, jelkulcs nélkül (jelen feldolgozásnál üdülőként tekintettük), a szabályozási terven övezeti jellel nem lettek ellátva. Így a korábbi szándékok tisztázatlansága miatt egységesen Kb-Rt jelű különleges beépítésre nem szánt tavas-rekreációs területként jelöltük.
- Új tematizált beépítésre nem szánt különleges terület területfelhasználási kategóriák bevezetése és kijelölése (Kb-Ke, Kb-Rt.).
- Megező bányaterület kijelölésének korrekciója a Bányakapitányság adatszolgáltatása, valamint a fejlesztési igények nyomán

VI. Zöldterületeket érintő módosítások

- korábbi TSZT által meghatározott zöldterületi kijelölések valós állapotnak, tulajdonviszonyoknak történő megfeleltetése során történő átsorolása a tényleges használatnak megfelelő területfelhasználásba (Lke, Lf, Vt, K-Sp, Gksz, K-Mü, Mko)
- új zöldterületi kijelölése javasolt azokon a területeken, melyek önkormányzati tulajdonban állnak, többnyire ténylegesen közparkként funkcionálnak, vagy tervezett ilyen irányú használatuk

VII. Külterületi beépítésre nem szánt területeket rendszerének felülvizsgálata

- Földhivatali nyilvántartásnak, illetve valós állapotnak történő megfeleltetések
- Felhagyott, degradált területek javasolt átsorolása védelmi rendeltetésű erdőterületbe
- A védett területek ökológiai hálózat által érintett gyepek korlátozott mezőgazdasági területekként való jelölése
- Egységes általános mezőgazdasági területfelhasználási egység kialakítása
- Kisebb külterületbe ékelődő fejlesztési területek visszavétele (Üh, K-Rek)
- A 2005. évi TSZT által kijelölt további kertes mezőgazdasági területek általános mezőgazdasági területbe történő átsorolása javasolt a valós területfelhasználásnak megfelelően.
- A Sárvíz-völgyben és a kisebb patak völgyekben a földhivatali nyilvántartás szerint nádas, mocsár és vízállásos területek jelentős részét a mai jogszabályi környezetnek megfelelően Tk jelű természetközeli területfelhasználásba javasolt sorolni.
- vízgazdálkodási területek javasolt korrekciója.

2.2 A terv összefüggése releváns fejlesztési tervekkel, koncepciókkal

Jelen fejezet a területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálatát tartalmazza a környezeti értékelés vonatkozásában.

11

ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓT (OFTK)

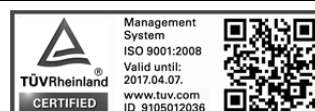
Az Országgyűlés az 1/2014 (I.3.) OGY határozatának mellékleteként elfogadta az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót (OFTK).

„A Koncepció integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok (partnerségi megállapodás, operatív programok) megalapozását is szolgálja, valamint az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU 2020 Stratégiához és a Nemzeti Reform Programhoz vállalásaihoz illeszkedve hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg Magyarországra számára.”

„a Koncepció egyrészt horizontális szempontokat fogalmaz meg, melyeket az átfogó gazdasági, környezeti és társadalmi szempontokban jelenít meg, amelyeket a fejlesztéspolitika, a programtervezés és a megvalósítás egészében érvényesíteni kell, másrészt alapelveket határoz meg a fejlesztéspolitika keretében igénybe vett források felhasználásával kapcsolatban, valamint a kedvezményezett térségekkel-települések besorolásával kapcsolatban”

Az OFTK előzményeit, az Országos Területfejlesztési Koncepciót (OTK) és az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepciót (OFK) 2005-ben fogadták el. Az azóta eltelt időszak alapján megállapítást nyert, hogy a területfejlesztési politika céljai nem kellően érvényesültek és időarányosan sem teljesültek.

Az OFTK megfogalmazza Magyarország helyét a világban, Európában, Közép-Európában, a Kárpát-medencében. Megállapítja az ország gazdasági jellemzőit, társadalmi erőforrásait, a környezeti hatásokat, a térszerkezeti folyamatokat.

Az OFTK fejlesztéspolitikai és területfejlesztési célkitűzései között meghatározza a nemzeti jövőképet, a hosszú távú (2014-2030) fejlesztési célkitűzéseket, a középtávú (2014-2020) fejlesztési prioritásokat, a horizontális szempontokat és alapelveket, a fejlesztéspolitikától elvárható eredményeket.

Területpolitikai irányok és teendők c. fejezetében tér ki a térszerkezeti jövőképre, a hosszú és középtávú fejlesztési célkitűzésekre, horizontális szempontokra és alapelvekre, a fejlesztéspolitikától elvárható eredményekre.

A Szak- és területpolitikai fejlesztési irányok c. fejezetben foglalkozik Pest megye és az agglomeráció kérdéseivel, különös tekintettel a közlekedés, a fokozódó beépítés és a települések összenövése, a valós településközpontok hiánya, az oktatási-nevelési közszolgáltatás problémáira, melyek megoldása csak a települési és a megyei szereplők koordinált együttműködésével képzelhető el.

Fejér megye vonatkozásában az alábbi fejlesztési irányokat határozza meg:

- „A Győr-Tatabánya-Komárom-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Paks-Kecskemét ipari/logisztikai nagyklaszterek közötti közlekedési hálózatok kialakítása.
- A termőföld és az ivóvízkincs védelme; a Velencei-tó, a Séd-Gaja-Nádorrendszer revitalizációja, részvétel a Duna Stratégiában; a természeti értékek megóvása.
- Fenntartható energiamix kialakítása hosszú távú megyei energiamérleg alapján.
- A még ellátatlan településeken a szennyvízelvezetés és -kezelés megvalósítása.
- Hálózatosodó helyi gazdaságra és együttműködésre építkező gazdaság-, társadalomfejlesztés, a piacokon versenyképes szereplők támogatása, intenzív fejlesztések a K+F sikereit kiaknázó növekedés és a fenntarthatóság érdekében.
- A két megyei jogú város felsőfokú oktatási színvonalának és bázisainak megtartása, illetve Székesfehérváron a műszaki képzés választékának kiszélesítése.
- Integrált megyei turisztikai fejlesztések, a Nemzeti Emlékhely méltó kialakítása.
- A közép-magyarországi kórház és fekvőbeteg ellátó rendszerhez való kapcsolódás minőségi megvalósítása, a területi szak- és járóbeteg-ellátás teljessé válása.
- A nehéz helyzetű dél-mezőföldi, illetve társadalmi integrációs kihívásokkal küzdő települések komplex szemléletű, tágabb környezetükbe beágyazó fejlesztése.
- Székesfehérvár hagyományait gondozó, helyzeti energiát kihasználó, a közeli főváros mellett önálló egészségügyi, kulturális, gazdaságszervező központtá alakítása.
- Dunaújváros ipari jellegét megtartó és erősítő, a nagyvállalatok szinergiáját kihasználó gazdasági központi szerep fejlesztése, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével.”

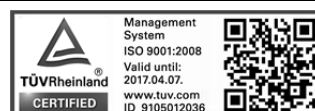
FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

Fejér megye Területfejlesztési Programja 2014 augusztusára készült el a Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal megbízásából a Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft. Területi és Építésügyi Szakértői osztályán.

A középtávra szóló és környezeti értékelést is tartalmazó dokumentum két fő részből épül fel, a célkitűzéseket és prioritásokat megfogalmazó stratégiai programból és az intézkedések kidolgozását tartalmazó operatív programból. A Program sok ponton hasonlít a fent bemutatott Fejér megyei Területfejlesztési Konceptióra, annál azonban jóval több szempontot, célt és prioritást mutat be.

A dokumentum stratégiai program részében taglalásra kerül többek között a dokumentum tervezésének folyamata az abban résztvevőkkel, a megye területfejlesztési célrendszere, az egyes funkcionális térségek, a prioritások, a célokhoz tartozó feladatok végrehajtása, valamint a megvalósulás utáni monitoring.

A minél sikeresebb tervezés és végrehajtás érdekében a megye létrehozta a Területfejlesztési Konzultációs Fórumot, valamint a megye kilenc járása mind megalakította a saját járási munkacsoportját, amelyek fejlesztési javaslatokkal és észrevételekkel segítik a végrehajtás folyamatát. A Fórum és a munkacsoportok által tartott eseményeken előterjesztésre kerülhetnek a települési és járási elképzelések is, amelyek megvitathatóak, valamint integrálhatóak a megyei fejlesztésekbe.

A stratégiai program Fejér megye jövőképét a következőképpen látja: *"Fejér megye - Pannónia szíve. Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése egyenrangú nagytérsegi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével."*

A program e jövőkép elérésére a következő horizontális elveket és célokat határozza meg:

- Város-vidék együttműködésének erősítése.
- A fejlesztési programok hatékonyságának növelése.
- Fenntarthatóság.
- Esélyegyenlőség.
- Foglalkoztatás növelése.
- A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése.

Ezekhez a célokhoz a program 16 területi és horizontális prioritást fogalmaz meg.

Az operatív program a stratégiai programban megfogalmazott területi és horizontális prioritásokat bontja ki, kifejtve az általános célokat, a beavatkozási területeket és az indikátorokat.

Fejér megye Területfejlesztési Programja nem a megyében lehatárolt funkcionális térségeket, mint alapegységeket állítja a vizsgálatának középpontjába, hanem az általa meghatározott jövőkép eléréséhez szükséges területi és horizontális prioritásokkal teszi ugyanezt.

A területi prioritások közül a felzárkóztatandó térségre (és az ehhez a térséghez tartozó Sárbogárd városára) vonatkoznak a társadalmi degradációval veszélyeztetett kiürülő kistelepüléseken és alvótelepüléseken a helyi közösségek erősítése, a megye turisztikai centrumaiban integrált turisztikai fejlesztések megvalósítása, valamint zöld klaszter kialakítása a Mezőföldön elnevezésű prioritások.

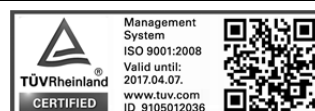
Ezek közül a zöld klaszter kialakítása a Mezőföldön elnevezésű területi prioritást az indokolja, hogy a Mezőföld a megye kiváló természeti és termőhelyi adottsággal és a magas munkanélküliség miatt nagyobb munkaerő kínálattal rendelkező, viszont alacsony jövedelemtermelő képességű térsége. A térség előnyei közé tartozik a tradicionálisan minőségi élelmiszertermelés, feldolgozóipari hagyományai, valamint az agrárkutató potenciál. Jelenleg a nagyüzemi, monokultúrás szántóföldi növénytermesztés (főleg búza és kukorica) kevés ember számára nyújt a térségben megélhetést. Ezért nagyon fontos, hogy a magasabb termelési értéket és magasabb feldolgozottsági fokú termékek előállítását biztosító kertészetet, az állattartást vagy az ökológiai gazdálkodást erősítsék és támogassák ezen a területen. A zöld klaszter kialakítását lehetővé tevő fejlesztési irány lehet az öntözéses gazdálkodás olyan vállalkozásokkal, amelyek ehhez kapcsolódóan megújuló energiaforrásokkal, illetve egészséges élelmiszeripari termékek feldolgozásával, csomagolásával, tárolásával és forgalmazásával foglalkoznak. Mindenképpen törekedni kell a kiváló minőségű, illetve a különleges fogyasztói igényeknek megfelelő termékek előállítására, a rés piacok igényeinek kielégítésére, a termelés piaci igényekhez való igazítására, valamint a környezetet kímélő termelési technikák alkalmazására. A versenyképesség javítása érdekében fontos cél a mezőgazdasági termelők együttműködésének ösztönzése, az áruk közös forgalmazása. Mindez hozzájárul a terület életlehetőségeinek javításához, a mezőgazdaságból élők életszínvonalának növeléséhez, a helyiek helyben tartásához, a munkanélküliség csökkentéséhez és egy sajátos vidékgazdaság kialakításához, amely komoly gazdaságélénkítő szereppel bírna a környék települései számára.

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Fejér megye Területfejlesztési Konceptiója 2014 márciusára készült el a Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal megbízásából a Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft. Területi és építésügyi szakértői osztályán.

A Konceptió egy helyzetelemzés összefoglalással indul, amely a megyével kapcsolatos erősségeket, gyengeségeket, valamint lehetőségeket és veszélyeket foglalja össze.

Ezután rögtön egy jövőképet vázol fel a dokumentum, mely szerint a "Fejér megye - Pannónia Szíve" mottó jegyében a cél: *"Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai*

szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése, egyenrangú nagytérégi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével."

A továbbiakban a megye fejlesztési elvei kerülnek megfogalmazásra, a város – vidék együttműködésének erősítése, a fejlesztési programok hatékonyságának növelése, a fenntarthatóság, valamint az esélyegyenlőség horizontális elveinek sorra vételével. Ezeket követik az átfogó és stratégiai célok. Előbbiek a következők: A helyi közösségtudat, a kohézió, a népességmegtartó képesség erősítése, a vállalkozó – innovatív társadalom megteremtése, valamint az élhető környezet minőségének javítása, a meglévő erőforrások védelme.

A Konceptió lehatárolja Fejér megye egyes funkcionális területeit, megfogalmazza az adottságait, specifikus céljait és jövőképeket. A lehatárolt területek a következők:

- Budapesti agglomeráció vonzáskörzet;
- Duna mente – Dunaújváros és térsége;
- Székesfehérvár vonzáskörzete; Mór és térsége;
- Felzárkóztatandó térség; valamint a
- Velencei-tó és térsége, a Váli-völgy, és a Vértes térsége.

A Konceptió alapján Sárbogárd városa a sárbogárdi járással együtt a felzárkóztatandó térségbe tartozik. A dokumentum ezt a térséget kihasználatlan természeti és kulturális adottságokkal és kiváló mezőgazdasági termőhelyi potenciállal rendelkező periférikus térségként jellemzi. „A megye meghatározó térszerkezeti vonalai elkerülnek, lakosságának jelentős része az alacsony jövedelmezőségű mezőgazdaságból él. Az infrastrukturális fejlesztések hatékonysága alacsony színvonalú, fenntartásuk fajlagos költsége a periférikus helyzetű településeken nagyon magas. Társadalmi – gazdasági - jövedelmi mutatói kedvezőtlenek."

A dokumentum ezt a területet a térség éléskamrájaként aposztrofálja, ezt a szerepkört szánva neki jövőben. Ahhoz, hogy ez a jövőkép teljesüljön, a Konceptió szerint a következő specifikus célokat kell elérni.

- A térségnek képessé kell válnia arra, hogy népességét megtartsa, és megfelelő megélhetést biztosítson számára. Mindezt elsősorban az agrártermékek helyi feldolgozásával, valamint az alacsony élőmunka-igényű nagyüzemi mezőgazdasággal szemben extenzív gazdasági tevékenységekkel (pl. zöldség- és gyümölcstermesztés, kisállattartás), növekedő diverzifikációval és értékhozzáadással lehet elérni.
- A cégek letelepedését elősegítő adó- és egyéb adminisztratív kedvezmények bevezetése szükséges.
- A dél-Fejér – észak-Tolna – északkelet-Somogy összefüggő elmaradott, periférikus térség számára a közúthálózat-fejlesztés alapvető követelmény mind a kitűzött jövőkép, mind a többi cél elérésének érdekében.
- Reagálva az egészséges élelmiszereket, helyi termékeket és egészséges környezetet kínáló turisztikai célterületek iránti igények növekedésére, cél a Séd - Nádor - Gaja vízrendszer rehabilitációját követően a tradicionális termelési kultúra, tájgazdálkodás bemutatása és végül egy kiemelt ökoturisztikai lehetőségeket kínáló térség megteremtése.
- Az alternatív energiafelhasználási módszerek és közműmegoldások elterjesztése, önellátó falvak.
- A jelenlegi turisztikai adottságokra alapozott szolgáltatásfejlesztéseken túl, a helyi piacok építésének, a kerékpárutak, lovas- és fogatútvonalak kialakításának a támogatása.
- Elengedhetetlen a népesség szakképzése, elsősorban agrártermeléssel, feldolgozással, marketinggel, megújuló energiával, öntözéssel, környezetvédelmi iparral, turizmussal és tájgazdálkodással kapcsolatban, valamint a vállalkozási ismeretek terjesztésével.
- A roma népesség felzárkóztatása érdekében biztosítani kell a családsegítést, valamint a korai fejlesztés, óvoda – iskola – szakképzés, valamint a felnőttképzés elemeiből álló program megvalósítását.
- A térség népesség-mobilitását segítő fejleszteni kell a Sárbogárd – Dunaújváros, valamint a Sárbogárd - Székesfehérvár közötti közösségi közlekedést.

A SÁRBOGÁRDI KISTÉRSÉG KOMPLEX FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA ÉS STRUKTÚRATERVE

A Sárbogárdi Kistérség Komplex Fejlesztési Konceptiója és Struktúráterve 2005 decemberére készült el a VÁTI Városépítési Tanácsadó és Tervező Iroda Kft, valamint a VIRIDITAS Bt. jóvoltából. Bár a kistérségek 2014. február 25-én formálisan is megszűntek, a helyükbe lépő járások lehatárolása megegyezik az egykori kistérségekével.

Ez a záró dokumentáció két fő részből épül fel, a helyzetértékelésből, pozicionálásból, valamint magából a fejlesztési koncepcióból és operatív programból.

A dokumentum az alábbi célokkal jött létre:

- "A régiós, a megyei, a kistérségi és a települési pénzgazdálkodásra épülő, de azon túlmutató a környezeti, a természeti, a társadalmi és a gazdasági javakkal történő térségi gazdálkodás – a vidékfejlesztés - elősegítése, az élhető, a versenyképes gazdálkodási keretek meghatározása.

- A társadalom felkészítése a környezeti, a természeti, a társadalmi és a gazdasági javakkal történő gazdálkodásra, elősegítve a társadalom partnerré válását a gazdálkodási-, a tervezési folyamatokban. Legitim tervezési rendszer kezdeményezése az „E típusú” gazdálkodási programok, stratégiák, tervek módszertanának megalapozásával, összhangban Fejér megye kommunikációs stratégiájában rögzített „E-önkormányzat” (ld. információs társadalom) követelménnyel.

- A helyi társadalmak környezeti, természeti, társadalmi és gazdasági élhetőségét, versenyképességét orientáló, a fejlesztési folyamatok belső arányait és a rendezések realizálhatóságát szabályozó fenntarthatóság érvényre juttatása."

A dokumentum rögzíti, hogy mivel a Sárbogárdi kistérség kívül esik Fejér megye ipari/szolgáltatási térszerkezeti fővonalain, ezért a kistérségi gazdálkodás elősegítésére az ipari/szolgáltatói térszerkezettel párhuzamosan létező, és azzal egyenértékű környezeti/természeti/táji struktúrát is vizsgálja.

A több szempontú, strukturális megközelítés egy olyan halmozottan hátrányos helyzetű járásnál, mint a sárbogárdi, számottevő előnnyel jár. Ennek oka, hogy ezzel a megközelítéssel lehetővé válik a stagnálás és a leszakadás hálózati okainak feltárása, majd pedig a célirányos beavatkozás.

A helyzetfeltárás keretében a dokumentum készítői külön vizsgálták a járás következő adottságait: a környezeti és a természeti struktúrák alkotta kedvező adottságok, amelyek nem indokolják az előnytelen kistérségi pozíciót, a halmozottan hátrányos helyzetet; az infrastrukturális hálózatok, amelyek szintén kedvezőnek mondhatók, valamint a gazdasági és társadalmi térszerkezet, amelynél a lemaradás már érzékelhető. A dokumentum szerint a lemaradás oka az, hogy a környezeti/természeti adottságok, valamint az infrastrukturális viszonyok adta lehetőségek kihasználatlanok.

Az strukturális feltételek megteremtésére három beavatkozási típust különböztettek meg:

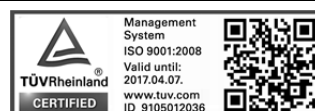
- A kilábalást segítő strukturális intézkedéseket (pl. szélessávú infrastruktúra (számítógép hálózat) kiépítése, a kistérségi munkaszervezet létrehozása), amelyek önmagukban is végrehajthatók, de értelmet csak más (erőnyerő, kibontakozást elősegítő) programokkal kapnak.

- Az erőnyerést, a kibontakozást elősegítő intézkedéseket, amelyeket csak az előbbiek – a strukturális intézkedések – kimunkálása után, azok fedezetében javasolunk megvalósítani.

- A kistérségi kompetenciát meghaladó, a tagtelepülések hatókörébe tartozó projekteket is érdemes a hatékonyságvesztés elkerülése érdekében a térségi strukturális háttér megteremtéséhez kötni".

2.3 A terv összefüggése a területrendezési és településrendezési tervekkel

A terv területrendezési és településrendezési tervekkel való összefüggéseinek vizsgálata részletesen kifejtésre került a Megalapozó Vizsgálat Helyzetfeltárás, helyzetelemzés kötet 3. "A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata" című és az Alátámasztó javaslat kötet „5. A településszerkezeti változások területrendezési tervekkel való összefüggéseinek bemutatása " című fejezetében.

3. A terv környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns környezet- és természetvédelmi célokkal

IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2015-2020

Magyarország hosszú távú jövőképét az Országgyűlés által 2013 tavaszán a 18/2013. (III.28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia fogalmazta meg. A környezet- és természetvédelemhez közvetlenül kapcsolódva a következők kerültek megfogalmazásra a jövőképben. „A gazdaság az ökológiai korlátain belül működik. A fenntartható fejlődés a természeti erőforrásokkal való olyan tartós, értékvédő gazdálkodást jelent, amely lehetővé teszi az emberek boldogulását anélkül, hogy a gazdasági fejlődés lerombolná a sokféleséget, a komplexitást és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat. Az emberek tisztelik a természetet, természeti értékeinket, a helyi közösségek felismerik a rendelkezésükre álló természeti erőforrásokból adódó lehetőségeiket, termelésüket, energiafelhasználásukat és fogyasztásukat erre alapozva szervezik meg. A jövőkép már önmagában is egyértelmű alapot, meghatározó kiindulási pontot jelent a Környezetvédelmi Program víziójának megfogalmazásához.

Hazánk természeti adottságainak és erőforrásainak figyelembe vételével a következő legfontosabb stratégiai kihívások előtt áll:

- az erőforrások takarékos, hatékony használatára támaszkodó környezetbarát gazdaság megteremtése;
- biztonságos és jó minőségű élelmiszer- és vízellátás biztosítása, ahol a termőföld és a vízkészletek védelme, fenntartható hasznosítása magas szinten biztosított;
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma szolgáltatások védelme, fenntartása;
- a környezeti lehetőségekhez és korlátokhoz illeszkedő területhasználat.

A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

A jövőképhez és az átfogó célkitűzéshez kapcsolódóan a Program három stratégiai célt határoz meg:

- **Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.**
A környezet-egészségügyi feltételek javítása, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, valamint a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja.
- **Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata**
Cél a stratégiai jelentőségű természeti erőforrások, természeti értékek, ökoszisztémák védelme, az életközösségek működőképességének megőrzése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása.
- **Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.**
Cél a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzése, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválására. A fenntartható termelés forrástakarékos és csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat.

Fejér megye területfejlesztési program környezeti értékelés

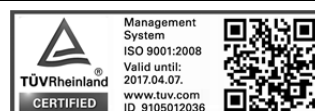
A környezeti értékelés Fejér megye területfejlesztési koncepciójához és az arra épülő programhoz készült el 2014 márciusában a Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft. jóvoltából. A környezeti vizsgálat elsődleges célja, hogy a megye területfejlesztési programjának kedvezőtlen környezeti hatásait minimalizálja.

Fejér megye számára a következő jövőkép kerül megfogalmazásra: „*Fejér megye – Pannónia szíve. Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és*

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730, Fax: 290-9191,
E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu
www.kasib.hu

innovatív fejlesztése egyenrangú nagytérégi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével."Az átfogó célkitűzés eléréséhez pedig a következő horizontális elvek és célok kerülnek rögzítésre: város-vidék együttműködés erősítése, a fejlesztési programok hatékonyságának növelése, fenntarthatóság, esélyegyenlőség, foglalkoztatás növelése, a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése.

A koncepció környezeti értékelésében, amelyet a program környezeti értékelése kiegészít, a következő tények kerültek rögzítésre Sárbogárd és környékének környezeti helyzetére vonatkozóan:

„Fejér megyében a deflációnak kitett terület mintegy 65 000 ha, amely 50 db települést érint. A leginkább veszélyeztetett terület a Sárvíz-völgye és a Sárrét, de a Móri-árok és Közép- Mezőföld kistájain is található nagyobb területű, deflációnak kitett foltok.

A Séd-Sárvízi-malomcsatorna és a Nádor-csatorna térségben alapvető probléma a vízhiány, a mesterségesen kialakított és állandóan kotort csatornák elvezetik a vizet, így mocsarak, lápok és eredetileg vizes jellegű gyepek száradnak ki. A fenntartó kotrások során a lápi vegetáció gyakran sérül, a kirakott iszapon pedig invazív fajok jelennek meg.

A horgásztavak, duzzasztások hatása is kedvezőtlen a vízminőségre, hiszen a folyóvizekre jellemző vízminőség a tározás hatására jelentősen megváltozik.

Nem éri el a jó minőségi állapotot a mezőgazdaságból és a településekről származó diffúz, és az állattartó telepek pontszerű nitrát szennyezése miatt: Séd-Nádor-Sárvíz vízgyűjtő sekély víztest Az emberi tevékenységtől függetlenül, Aba, Sárbogárd, Lepsény térségében a szulfát-, és klorid-ion koncentráció határérték felett is előfordul.

Ezen kívül a Sárréten és a Sárvíz-völgyében, valamint Dél-Mezőföld jórészt védelem alatt álló mozaikos területein a létesítmények tájba illesztésére, a tájképet zavaró létesítmények, területfelhasználási módok tilalmára fokozott figyelemmel kell lenni a településrendezési tervek készítése során.”

A program környezeti vizsgálata a dokumentumban megfogalmazott intézkedések megvalósításának környezeti hatásainak, következményeinek feltárásával folytatódik, melynek keretében a közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok kerülnek bemutatásra. A vizsgálat szerzői táblázatos formában azt mutatják be, hogy a program intézkedései (28 db lett kiválasztva) és egyes környezeti elemek, rendszerek (talaj, levegő, víz, táj és tájkép, ökológiai rendszer, épített környezet, emberi egészség) között milyen erős a kapcsolat. Az intézkedések beavatkozásaihoz rögzítésre kerülnek a várható környezeti hatások, illetve a negatív környezeti hatások csökkentésére tett javaslatok.

A környezeti következmények alapján a dokumentum szerzői úgy vélik, hogy a megye területfejlesztési programjában foglaltak közül elsősorban a közútfejlesztéssel és az iparfejlesztéssel kapcsolatos beavatkozások járnak főként negatív környezeti következményekkel. A vizsgálatban a következő beavatkozáshoz kapcsolnak várható környezeti konfliktust: ● Fő-és mellékút-hálózat állapotának javítása, hiányzó hálózati elemek kiépítése ● Duna közlekedési folyosó hasznosítása, kikötőfejlesztés ● Multimodális logisztikai központok fejlesztése ● Ipari központok üzemének, telephelyeinek technológiai fejlesztése, korszerűsítése, versenyképességének javítása.

„Ezek a konfliktus területeken a negatív hatások mérséklésére elsősorban a beruházások konkrét megvalósulása során lehet hatékony intézkedéseket tenni. A területfejlesztési programban javasolt beavatkozások során megvalósuló projektek kivitelezésénél figyelembe kell venni a fenntarthatósági és környezetvédelmi szempontokat, ennek keretében minden projekt előkészítés során társadalmi, gazdasági és környezeti szempontokat a jogszabályi előírások szerinti megvalósíthatósági tanulmány, illetve hatásvizsgálat elkészítése szükséges. A speciális hatások minden esetben előzetes vizsgálat alá kell, hogy kerüljenek, így a támogatási források elosztásakor már megfelelő információval, illetve lehetséges alternatív megoldások állhatnak rendelkezésre a lehető legkevesebb negatív környezeti hatás eléréséhez.”

A vizsgálatban megállapított negatív, illetve kettős környezeti hatást okozó beavatkozások esetében azok csökkentésére többek között az alábbi javaslatok születtek:

• „A multimodális központ kialakításánál, valamint az ahhoz kapcsolódó közúti infrastruktúra kiépítésénél a környezetszennyezés miatt az új létesítményeket és a megközelítési útvonalakat a lakott településektől távol kell kialakítani. A károk további minimalizálását lehet elérni a környezetkímélő

szállítási módok, eszközök megválasztásával, valamint forgalomszervezéssel. A biodiverzitás megőrzése érdekében törekedni kell az új létesítmények barnamezős telepítésére.

•Új ipari parkok, iparterületek zöldmezős beruházásainál, kevésbé értékes területek igénybevételére kell törekedni. A káros környezeti hatásokat (pl. szállítási forgalom) a lakóhelytől távoli telepítéssel, illetve védőfásítással kell ellensúlyozni. Környezetterhelő ipar telepítése nem javasolt.

•Az új elkerülő útszakaszok kijelölésével elsősorban a belterületi levegő- és zajterhelés csökkentését kell elérni. Az elkerülők vonalvezetésének megtervezésénél körültekintően kell eljárni, és lehetőleg a településeknek azon a részén kell kiépíteni, ahol nem szakítja meg a zöld infrastruktúrát.

•A hiányzó közlekedési hálózati elemek nyomvonaltervezésénél a meglévő érzékeny, értékes élőhelyek elhelyezkedését figyelembe kell venni, a lehető legnagyobb mértékben kell mérsékelni a zavaró hatást.

•A híd- és aluljáró építéseknel gondoskodni kell vad-átjárók kialakítására. 72 A közforgalmú közösségi közlekedés fejlesztések estében elsősorban a kötöttpályás rendszerek fejlesztése javasolt. Egyéb esetekben a környezetbarát járművek térnyerése a cél.

•A vasútvonalak fejlesztésénél a káros ökológiai hatásokat körültekintő vonalvezetéssel lehet elkerülni.

•A 10.3. Megyei öntözési stratégia kialakítása, korszerű öntözési infrastruktúra kiépítése c. intézkedésen belüli beavatkozások (vízgazdálkodási infrastruktúra kialakítása, a területen visszatartott víz mennyiségének növelésére alkalmas tározók kialakítása, szárazságtűrő növények termesztésének ösztönzése, üzemen belüli melioratív beavatkozások és az öntözővíz felhasználás hatékonyságának fokozása, víztakarékos technológiák elterjesztése) kettős hatással járnak. Az öntözési infrastruktúra fejlesztése során a beavatkozásokat a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontoknak megfelelően szükséges megvalósítani. Az átállás költségeinek fedezésére támogatási rendszer kidolgozása szükséges. Melioráció, valamint technológiai fejlesztés olyan területeken javasolt, ahol a termelési költségek fedezik a fenntartási költségeket. A gazdasági szempontok figyelembe vételére azért van szükség, mivel közvetlenül hatnak az esetlegesen támogatásokkal megvalósul fejlesztések későbbi fenntarthatatlanságára, elhanyagolására. A belterületi utak kiépítése, pormentesítése stb. abban az esetben nem fog negatív externáliákat okozni, amennyiben az adott település teljes úthálózata megfelelően kiépül. A külterületi mezőgazdasági utak stabilizálása abban az esetben nem fog káros környezeti következményekkel jární, ha kialakításuk a meglévő földutak nyomvonalán történik.”

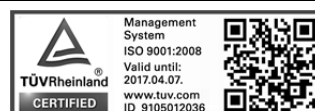
A vizsgálat folytatásában a dokumentum szerzői egyrészt javaslatot tesznek azokra a környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket a program által befolyásolt más dokumentumokban figyelembe kell venni, másrészt értékelik a program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a programban szereplő monitorozási javaslatokat, illetve egyéb szükséges intézkedéseket is rögzítenek.

3.2. Természetvédelmi és környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése a tervben

A tervben az érvényben lévő környezetvédelmi szempontú, és természetvédelemmel kapcsolatos jogszabályokban megkövetelt állapotok elérése, valamint a jelenlegi természeti állapot megóvása a cél. Mindezekon túlmenően az előző fejezetekben tárgyalt térségi és települési tervekben, stratégiákban és programokban előírt irányzott természet-, táj- és környezetvédelmi szempontoknak is megfelelő megoldásokkal járó javaslatok kidolgozását kell szem előtt tartani.

A javasolt módosítások táj- és természetvédelmi, környezetvédelmi célkitűzések és szempontjai összhangban állnak a felsőbbrendű tervekkel, programokkal, a megye környezetvédelmi programjával, megfeleltetve a helyi lehetőségeknek és állapotoknak.

A módosításokkal járó, esetleges negatív hatásokat a terv - a későbbiekben kifejtésre kerülő - zöldfelületi, táj- és természetvédelmi valamint környezetvédelmi javaslatai és azok fogantatására hozott szabályozási előírásai csökkenteni igyekeznek. Ez vonatkozik mind a levegőminőség, a zajvédelem és talajvédelem kérdéskörére, továbbá a védett természeti területek kiemelt védelmére.

A terv a tájvédelmi és tájképvédelmi szempontokat is figyelembe veszi, a szabályozási tervi előírásokban részletezett beépítési mutatók, és építészeti kialakításra vonatkozó tájlesztítikai szempontok rögzítésével, a környezet végső kialakításának a természet- és környezetvédelmi szempontú meghatározásával, továbbá tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek lehatárolásával.

3.3. Jelenlegi környezeti helyzet tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése a rendelkezésre álló adatok alapján

Sárbogárd jelenlegi természeti állapotának bemutatása az *1. kötet Megalapozó vizsgálatok Helyzetfeltárás, helyzetelemzés 10. Táji és természeti adottságok vizsgálata* című fejezetében részletesen kifejtésre került, mely az alábbiakban összefoglaló jelleggel található.

3.3.1 Természeti adottságok

Sárbogárd Fejér megye déli részén helyezkedik el. Földrajzi tájbeosztást tekintve az Alföld nagytájon belül, a Mezőföld középtáj részét képező Sárvíz-völgy kistáj és a Közép Mezőföld kistáj találkozásánál fekszik. Sárbogárd közigazgatási területének nyugati, dél-nyugati részén futó Sárvíz völgye a környező táj arculatát nagyban meghatározza. A település e mélyebben fekvő részein jellemzően vizenyős, vízállásos területek, valamint az egykori mocsarak egy részéből létrehozott tavak találhatóak. Míg a település észak-keleti, keleti részén a Mezőföld jellegzetes löszformái jellemzik a tájat.

A Sárvíz-völgy kistáj egy észak-nyugat dél-kelet irányú árokká fejlődött süllyedékben kialakult, domborzati adottságait tekintve 89-161 m közötti tszf-i magasságú teraszos folyóvölgy. Az itt húzódó közel 100 km hosszú Sárvíz-völgy ma is a Mezőföld tengelyét képezi, emellett a Dunántúl jelentős területeinek vizeit gyűjti össze és vezeti le.

Sárbogárdon előforduló genetikai talajtípusok sokfélesége a táji változatosságra utal. A település nyugati és keleti szélén mélyben szolonyeces réti csernozjom az uralkodó talajtípus. A Sárvíz-völgyében lápos, réti talajok és - a magasabban fekvő térszíneken - réti csernozjom talajok jellemzőek. Sárszentmiklós és Rétszilas környékén, valamint kisebb területen a település északi részén réti talajok borítják a felszínt. Sárbogárd belterületének nyugati szélén, valamint a 63-as főút mentén réti szolonyeces talajok, míg a település keleti szélén, illetve Sárszentmiklós és a Sárvíz közötti területeken réti csernozjom talajok találhatóak. Foltszerűen előfordulnak szolonyeces réti, humuszos homok-, és lápos réti talajok a Sárvíz mentén.

Vízrajz tekintetében Sárbogárd meghatározó elemei a 127 km hosszú Sárvíz (Nádor)-csatorna és a Sárvíz-völgy nyugati oldalán kialakított, a Sédből leágaztatott, 71,8 km hosszú Sárvízi-malomcsatorna, valamint a kapcsolódó halastavak rendszere. A Sárvíz árvizei tavasszal, kisvízei nyár végén gyakoriak. A térségben a talajvíz az ártereken, mélyebben fekvő területeken egész évben felszín közelben, míg a teraszok alatt átlagosan 2-4 méter mélységben vagy mélyebben található.

A térségben alapvető probléma a vízhiány, a mesterségesen kialakított és állandóan kotort csatornák elvezetik a vizet, így mocsarak, lápok és eredetileg vizes jellegű gyepek száradnak ki. A fenntartó kotrások során a lápi vegetáció gyakran sérül, a kirakott iszapon pedig inváziós fajok jelennek meg.

A térségre meleg, száraz éghajlat jellemző. Sárbogárdon az évi középhőmérséklet 9,6-9,8°C körül alakul. Az évi átlagos csapadékmennyiség 560 milliméter, a leggyakoribb szélirány az ÉNy-i.

A Solti síkság és Mezőföld tájegységhez tartozó Sárbogárd flóráját leginkább a domborzat és éghajlat határozza meg. Ezen a ma már jellemzően kultúrtájon a természetközeli vegetáció maradványai a kisebb löszvölgyekben, völgyrendszerekben, homokos talpú laposokban, a szántóterületek mezsgyéiben maradtak fenn. A térség jellegzetes élőhelyei a löszpuszták, homokpuszták, ahol azonban a legeltetés felhagyása miatt sok helyen a gyepek degradálódás, szukcessziója figyelhető meg.

A Sárvíz mellett egykor található fajgazdag, kiterjedt lápvilágnak mára csak maradványai maradtak fenn. A mocsarak egy részéből létrehozott halastavak mentén mára természetközeli vegetáció változatos komplexe alakult ki, mely élőhelyek fajgazdagok, nagy regenerációs képességgel rendelkeznek. A Sárvíz közelében és a holtágak mentén főként édesvízi mocsarak és mocsárrétek helyezkednek el.

A településen található vízfolyásokat többnyire puhafa- és a keményfa-ligeterdők kísérik. Az egykori homoki tölgyes, tatárjuharos lösztölgyes élőhelyek már csak foltokban találhatók meg. A fásszárú növényzet ma már főként akácokból és más tájidegen fafajok ültetvényeiből áll.

A Sárvíz völgye valamint annak környezete, értékes flórája és faunájának köszönhetően ökológiailag rendkívül értékes terület, többszintű nemzetközi és hazai természetvédelmi oltalom alatt áll.

3.3.2 Tájhasználat, tájszerkezet

Sárbogárd változatos táji-, természeti adottságokkal rendelkezik. Tájszerkezetének meghatározó eleme a Sárvíz-völgy észak-nyugat dél-kelet irányú teraszos folyóvölgye, mely a Mezőföldön keresztülhaladva annak tengelyét képezi. A Sárvíz mellett egykor található kiterjedt lápvilágnak mára csak maradványai maradtak fenn, a néhol mocsaras, nádasos területek mellett nagyobb területeken halastavakat hoztak létre.

Tájszerkezetére ez a Sárvíz-völgye és a központi belterületek által is meghatározott ÉNY-DK irányú sávok tagoltság jellemző, melyet a kisebb patakvölgyek és hagyományos szőlőterületek vonulata is követ. A Sárbogárdi táj arculatát a szántóföldi növénytermesztés határozza meg.

A település erdősültsége nagyon alacsony 3 % körüli, aránya messze az országos átlag alatt marad. Az erdőterületek mennyisége a külterületekre vetítve is csak 3,5%. A tájtörténeti vizsgálat alapján megállapítható hogy, a település fejlődése során az erdőterületek magas aránya már nem volt jellemző. Összefüggő erdők tehát Sárbogárdon a korábbi időszakokban sem láthatók már, kisebb erdősült foltok, ligeterdők a vízfolyásokat kísérve a völgyekben fordultak elő. Ezek a patakokat kísérő, a mezőgazdasági tájban markánsan megjelenő puhafa- és a keményfa ligeterdő-sávok alkotják Sárbogárd erdőit, melyek jellemzően az ökológiai hálózat magterületei, illetve folyosói is egyben.

Sárbogárd közigazgatási területének több mint 3/4-ét mezőgazdasági területek fedik le. A mezőgazdasági területeken belül a szántóterületek aránya kimagasló, települési viszonylatban összesen 66%-ot tesznek ki a. Ez az arány még magasabb a külterületek (70%) tekintetében.

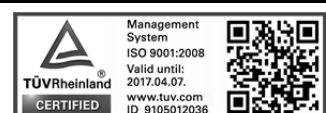
A Sárvíz-völgye vonulatát, belterületek összefüggő beépített területét kivéve összefüggő szántóföldek uralják a Sárbogárdi határt. A természeti adottságoknak köszönhetően a településen kiemelkedően magas a jó minőségű szántóföldek aránya. A keleti és nyugati településrészt is átlagosnál jobb minőségű termőföldek borítják.

A szántóterületek, illetve jó minőségű földek jellemzően nagyüzemi művelés alatt állnak, kevés a felhagyott parlag terület.

A központi belterületet övező terület egységen lelhetők fel leginkább a területek felaprózódásának nyomai, alacsony a nagyobb összefüggő, nagyüzemi művelésre alkalmas telkek aránya. Jellemző a keskenyebb parcellák jelenléte, telekméret 1 ha és az alatti mérettartományban alakul. A kevésbé jó minőségű termőföldek is itt találhatók, különösen a belterületek nyugati oldalán a Sárvíz völgyéig kiterjedően, azonban ezek a szántóterületek is többségében művelés alatt állnak.

Sárbogárdon a tájalakulásnak és sajátos természeti adottságának a Sárvíz-völgynek köszönhetően magas a természetes gyepek – legelők, rétek aránya, és maradtak fenn vizenyős mocsaras, nádasos területek is. Ezek 1 %-ot tesznek ki a településen. A Sárvíz-völgyben a település két meghatározó vízfolyása a Sárvíz-(Nádor)-csatorna és a Sárvíz-malomcsatorna mentén a halastavak összefüggő vízfelületei kiemelkedő tájképi értéket, táji változatosságot eredményeznek.

A települést ÉNY-DK-i irányban átszelő völgy tájképi és ökológiai szempontból is a település kiemelkedően értékes részeként az ökológiai hálózat része, továbbá többszintű természetvédelmi oltalom alatt is áll. A vízfolyások mentén változatos természetes és természetközeli vegetációk, vizes

és vízparti fajgazdag élőhelyek találhatók. A Sárvíz közelében és a holtágak mentén főként édesvízi mocsarak és mocsárrétek helyezkednek el.

A csatornák mentén kialakított halastavak a település közigazgatási területének közel 5 %-át teszik ki, melyek összefüggő vízfelülete egyedülálló értékét jelent mind természetvédelmi, különös tekintettel madárvédelmi szempontból, mind ökológiai, mind a település rekreációs, turisztika lehetőségei szempontjából.

Ennek a tájszerkezeti egységnek képezik szerves részét a gyepterületek. Sárvíz völgyében a magasabb térszínek homokos talaján kékperjés láprétek, homoki sztyepprétek, löszgyepek fordulnak elő.

A legelők nagyobb arányban vannak jelen 10 %-ot tesznek ki, míg rétek csak 1 %-ban találhatók. Összefüggő rét Sárhatvan mellett a Sárvíz-(Nádor)-csatorna mentén helyezkedik el, míg kiterjedt legelők foglalják el a két csatorna közötti völgyet Sárhatvan és Nagyhörcsök környékén, továbbá a Sárvíz-(Nádor)-csatornától keletre. A gyepek jellemzően természetes állományú gyepterülettel fedettek. Ezek a kiterjedt összefüggő rétek, legelők jelentős természeti és táji értéket képviselnek a településen.

A mezőgazdasági területek közül a szőlők részaránya mára már alacsony (0,3 %). Összefüggő nagyüzemi szőlőültetvény nem található a településen. A korábbi hagyományos Alsó- és Közép szőlők területein ma már alig látni a művelés nyomait. A későbbiek során kialakított zártkertek egy részén folyik szőlőművelés, különösen Alsótöbörzsőkön és Sárszentmiklós és Bogárd között. A volt zártkertek, melyek összesen 300 ha-t fednek le, a kertészművelés főbb területei. Mindezek mellett a kert művelési ágú területek is csak 0,3 %-ot tesznek ki.

Külterületen jellemző a kivett területek, melyek 7%-os aránya közel 1300 ha-t tesz ki, az utakon, vízfolyásokon és árkokon felül. Ez köszönhető a külterületen elhelyezkedő jelentős kiterjedésű honvédségi területeknek, gazdasági, ipari, és bányaterületeknek. Sárbogárdon a múltban gyökerező mezőgazdasági nagybirtokoknak köszönhetően a majorok, tanyák, udvarok aránya is meghatározó.

3.3.3 Táji és természeti értékek, természetvédelmi területek, ökológiai rendszerek

Sárbogárd természeti értékeinek köszönhetően jelentős kiterjedésű természetvédelmi szempontból védendő területekkel rendelkezik, ezek az ökológiailag értékes területek különböző szintű természetvédelmi oltalom alatt állnak. A különböző védelmi kategóriák, melyek nemzetközi, országos és helyi védelmet jelentenek, átfedésben vannak.

A Rétszilasi tavak Természetvédelmi Terület Fejér megyében, a Sárrét déli részén helyezkedik el, az úgynevezett Rétszilasi süllyedékben, Sárbogárd közigazgatási határának nyugati részén.

A védett terület a Sárvíz mentén található egykori mocsarak helyén kialakított halastavak rendszerét, valamint a kapcsolódó vizes élőhelyek hálózatát foglalja magában. Ez terület a Sárvíz völgyében kialakult ökológiai folyosó legdélebbi tagja, melynek kiemelt szerepe van a vízhez kötődő madarak fészkelése szempontjából, valamint a vízimadarak vonulása idején. A Sárvíz-völgy vizes területei, nyílt vízfelületei gazdag madárviláguknak köszönhetően *Ramsari terület* is.

Az Alapi kaszálórétek Natura 2000 terület Sárbogárd közigazgatási területének déli részét érinti, ahol nedves kaszálórétek fragmentumai találhatók, melyeket többnyire szántók vesznek körül. A területnek kiemelt jelentősége van a sík- és dombvidéki kaszálórétek és a pannon szikes sztyeppék és mocsarak természetvédelmi helyzetének megőrzésében, helyreállításában.

A Natura 2000 hálózat Nagylóki löszvölgyek elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területének Sárbogárdot érintő részei a Kislóktól délre található, két különálló löszvölgyben húzódnak. Ezeken a területen nagyrészt mezőgazdasági hasznosítás alatt álló gyepek, kaszálók találhatók, a völgyoldalban részben akáccal fásodó löszgyepek, valamint üzemtervezett erdők helyezkednek el.

3.3.4 Zöldfelületi rendszer elemeinek bemutatása

A település zöldfelületi rendszerének vizsgálatából látható, hogy nagyszámban kerültek kijelölésre zöldterületek, így mennyiségi értelemben a település zöldfelületi ellátottsága biztosított. Azonban a hatályos tervekben szereplő zöldterületeknek csupán töredékén, egy ötödén található tényleges, közösségi rekreációs igényeket ellátni képes funkció. E mellett azonban több, valójában közkertként funkcionáló terület található Sárbogárdon, melyek nem zöldterületként, hanem lakó- vagy vegyes területként vannak besorolva a hatályos településszerkezeti terven. Ezzel együtt is elmondható, hogy több településrész tényleges zöldfelületi ellátottsága nem biztosított. Ugyanis egy település zöldfelületi ellátottságát a közösség által igénybe vehető zöldfelületek nagysága, funkcionalitása illetve ezek térbeli elhelyezkedése is befolyásolja. A településközpont és környezete, valamint Sárszentmihály városrész viszonylag jól ellátottnak mondható, köszönhetően a sportpályáknak, valamint az egyéb területfelhasználásba sorolt, tényleges használati értékkel bíró zöldfelületeknek. A település egyéb részeinek zöldfelületi ellátottsága azonban nem megfelelő, különösen igaz ez a külterületbe ékelődő belterületi településrészekre.

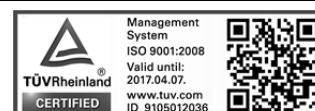
Jellegüket tekintve a kijelölt közparkokban, közkertekben az összefüggő gyepek területek dominálnak, gyakoriak a füves futballpályák, valamint mellettük elszórtan elhelyezkedő játszószerkezetek, így a településen található nagyobb funkcióval rendelkező zöldfelületek egysíkú képet mutatnak. A további használati értékkel rendelkező zöldterületek esetében is elmondható, hogy többségük gondozott, karbantartott, a kertberendezések állapota elfogadható. Ugyanez mondható el a településen található intézmények kertjeiről, illetve egyéb zöldfelületi elemekről (temetők, sportterületek) is.

A vonalas zöldfelületi elemek tekintetében kijelenthető, hogy Sárbogárdon a legtöbb utcában széles zöldsávok vannak jelen, melyeket jobbra gypsávok, füves árkok, elszórtan elhelyezkedő kiültetések alkotják. Egyöntetű, településszerkezeti irányokat hangsúlyozó, egyöntetű fasor azonban nem található. A település közlekedési útjai mentén hiányos, vegyes összetételű és eltérő korú fákból álló telepítések jellemzőek. A további belterületi utcák fásítottsága szintén vegyes összetételű, azonban mennyisége kielégítő. A szűk keresztmetszeti kialakítású utcákban az adottságokhoz igazodva fák helyett a kerítések tövében kialakított egyenáris- és évelőkiültetések szegélyezik az úttestet.

3.3.5 Terv által befolyásolt környezeti elemek jellemzőinek ismertetése, fennálló környezeti konfliktusok

Sárbogárd az alábbi környezetvédelmi vonatkozású helyi rendeletekkel rendelkezik.

- 11/2005. (V. 3.) Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestületének önkormányzati rendelete a helyi hulladékgazdálkodási tervről
- 35/2004. (X. 21.) Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestületének önkormányzati rendelete a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési közszolgáltatásról
- 30/2015. (VI. 24.) Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestületének önkormányzati rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról
- 16/2013. (III. 13.) Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestületének önkormányzati rendelete a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról
- 35/2015. (VIII. 26.) Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a közterületek használatának szabályozásáról és rendjéről
- 9/2015. (IV. 23.) Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete az avar és kerti hulladékok nyílttéri égetéséről

Talajvédelem

Sárbogárd természeti adottságait vizsgálva megállapítható, hogy a Sárvíz völgyében képződött, hidromorf, réti csernozjomok, réti talajok és lápos réti talajok a jellemző talajtípusok. Ezekre a talajokra a jó víznyelés és vízvezető képesség, de gyenge vízraktározó és víztartó képesség jellemző.

A talajminőséget rontó antropogén hatások közül elsősorban a mezőgazdasági, azon belül az intenzív szántóföldi művelés említendő meg, mely jelentős kiterjedéssel bír a településen. Bár a földrészletek esetenként kistáblás, nadrágszj parcellás kiosztásúak, a valóságban azonban a művelés kiterjedt táblákban történik.

A talajminőséget rontó természeti tényezők közül kiemelendő az erózió, Sárbogárd esetében mind a szélerózió (defláció), mind a vízerózió jelentős. Elsősorban az említett fizikai talajféleség a meghatározó, másodsorban a helytelen talajhasznosítás, melynek eredményeként fokozatos minőségromlás következhet be. A löszön képződött mezőszéki talajok könnyen erodálódnak.

Az uralkodó széliránnyal párhuzamosan kialakult világos foltok a szélerózió hatását mutatják. Az erózió valamelyest csökkenthető lenne a mezőgazdasági utak menti fasorokkal, cserjesávokkal, azaz a nagytáblák tagolásával, azonban ezek hiányoznak.

A Sárvíz völgyében, illetve a közigazgatási terület déli, illetve északi részén már nagyobb arányban található gyepes hasznosítású területek, melyek a védett területeknek is köszönhető. Az állandó növényzettel való fedettség az erózió ellen hat, így ezeken a területeken ennek kockázata jóval alacsonyabb.

A szántóföldi művelés egyéb negatív hatásokat is okozhat a talajminőségben, diffúz szennyezés formájában. A mezőgazdasági területek művelése során a kemikália használat, a talajt, a talajvizet, és a felszíni vizet veszélyezteti. A műtrágyák és permetszerek nagyon jól oldódnak, így a csapadék beszivárgásával könnyen eljutnak a talajvízbe.

Az antropogén hatás között megemlíthető a közlekedés. A szennyezőanyagok először a levegőbe jutnak, majd a részecskék ülepedése és a csapadék kimosó hatása következtében kerülnek a talajra és a talajvízbe. Az 63 sz. főút külterületi szakasza több helyen cserjés, fás növényállománnyal határolt, mely a negatív környezeti ártalmakat csökkenti, lokalizálja.

Felszíni és a felszín alatti vizek védelme

A felszín alatti víz szempontjából a települések szennyeződéserzékenységi besorolását a 27/2004. (XII. 25.) KvVM. rendelet határozza meg a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet értelmében. Ez alapján Sárbogárd a felszín alatti víz állapotának érzékenysége szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő település. Sárbogárd érzékenységi besorolása a beruházások tervezése során is elsődleges szempont.

Sárbogárd vízellátását a településen üzemeltetett vízmű kutak segítségével oldja meg. Az egyes településrészeknek saját vízműkutjai vannak, melyeknek belső védőidoma 10 m-es sugarú kör. Ilyenek a központi belterülettől nyugatra elhelyezkedő vízmű kutak is. Kijelölt hidrogeológiai védőidommal csak a Rétszilasi vízműkutak rendelkeznek, ahol a hidrogeológiai "A" és "B" védőidom a városrész beépített területét szinte lefedi.

Sárbogárdon elválasztott rendszerű csatornahálózat üzemel, mely a település központi részén kiépített, azonban a központi belterülettől távolabb eső településrészek csatornázatlanok. A keletkezett szennyvizek amennyiben nem megfelelően kialakított derítőaknába kerülnek, potenciális szennyezőforrást jelentenek a talajra és a felszín alatti vizek minőségére.

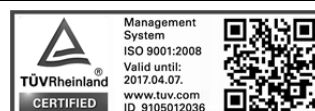
A közcsatornára történő rákötés különösen indokolt lenne, tekintve hogy a település a felszín alatti víz szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen van.

A csatornahálózatba bevezetett szennyvizet a Sárbogárdi térségi szennyvíztisztító telep fogadja be. Ide kerülnek a csatornázatlan területekről szippantott szennyvizek is. A szennyvíztisztító-telep a

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,
E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu
www.kasib.hu

városközponti belterületétől észak-nyugatra, külterületen helyezkedik el. A tisztított vizet a Tinódi-árok fogadja be és vezeti tovább. A tisztítótelep technológiája alapján 500 m védőtávolság igényű, amely jelenleg beépített, illetve beépítésre szánt területeket nem érint.

A csapadékvíz elvezetését nagyrészt nyílt árokrendszer, a főbb utcáknál zárt csatornás rendszer biztosítja, mely a települést sűrűn átszövő csatornákon keresztül a Sárvíz, illetve a Sárvíz-malomcsatornába jut.

A település alacsony fekvése miatt sok az állóvíz, lassú a lefolyás, ezért az olvadáskori árvizek is problémát okozhatnak. A településen mély fekvésű és belvízzel veszélyeztetett területek is vannak, ez utóbbiak a belterületről északra és Rétszilasi városrészről délre találhatók.

A talajminőséget rontó természeti tényezők közül kiemelendő az erózió, Sárbogárd esetében mind a szélerózió (defláció), mind a vízerózió jelentős. A degradáció mértékét meghatározza a településen található talajok fizikai talajfélesége, valamint a talaj hasznosításának módja. Nem megfelelő talajművelés és az erózió együttes hatása következtében a termőtalajok minősége fokozatosan romolhat. A löszön képződött mezősegi talajok könnyen erodálódhatnak.

Levegőtisztaság-védelem

Levegőminőség-védelmi szempontból a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről, a települést az 10. kategóriába sorolja. Ennek alapján a légszennyezettségi agglomeráció az alábbi zóna csoportokba tartozik:

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint

	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM10	Benzol	Talaj-közeli ózon	PM10 Arzén (As)	PM10 Kadmium (Cd)	PM10 Nikkel (Ni)	PM10 Ólom (Pb)	PM10 benz(a) - pirén (BaP)
Légszennyezettségi agglomeráció											
10. Az ország többi területe, kivéve az alább kijelölt városokat	F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

A 4/2002-es rendelet alkalmazásában zónacsoport vagy zónatípus (a továbbiakban együtt: zónacsoport) a légszennyezettség alapján kijelölt olyan területegységet jelent, amelyen belül a környezetvédelmi hatóság által meghatározott helyen, a szennyező anyag koncentrációja tartósan vagy időszakosan a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet (a továbbiakban: VM rendelet) 5. mellékletében meghatározott tartományok valamelyikébe esik.

Ezek a következők:

4. D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van.

5. E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

6. F csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

7. O-I csoport: azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

9. Az alsó és felső vizsgálati küszöbérték meghatározása a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról szóló jogszabály szerint történik.

A zónába sorolás a tervezési területre nem ad értékelhető adatot, ugyanis a zónán belüli átlagot jeleníti meg. A légszennyezés megállapítására a mérőhálózat hivatott, mely folyamatosan végrehajtja a légszennyezettség méréssel történő ellenőrzését. Az országban a levegőminőség mértékének, tér- és időbeli alakulásának megállapítása telepített mérőhálózati keretek között történik. Sárbogárdon és környékén sem állandó, sem időszakos légszennyezettség mérés nem történik. A területhez

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730, Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

legközelebb eső mérési pontok Dunaújvárosban és Székesfehérváron találhatóak, melyek azonban jelentős ipari területekkel rendelkező települések, így adataik nem vonatkoztathatók a térségre.

Közlekedési eredetű légszennyezés

A levegőterhelés esetében a közlekedési eredetű légszennyezés meghatározó, mely elsősorban a 63-as számú főút mentén, annak közvetlen közelében tapasztalható.

A közlekedési eredetű emissziót jellemzően szén-monoxid, szén-dioxid, nitrogén-oxidok és telítetlen szénhidrogének alkotják. Ezek közül a telítetlen szénhidrogének közvetlenül az utak környezetében rakódnak le.

A 63-as főút a belterületen keresztül halad. Sárbogárd lakóterületének ingatlanjai közvetlen határosak a főúttal, telkek beépítése sok esetben nem szerencsés, tekintve, hogy az épületek sok esetben utcafronton, oldalhatáron állnak, vagy minimális előkerttel rendelkeznek.

A légszennyezés csökkentését segítő növénytelepítés is hiányzik a belterületi szakaszon, csak néhol fordulnak elő a lakók által ültetett fák, a cserjeszint, mely hatékony szűrőként funkcionálhatna, gyakorlatilag hiányzik.

Összefoglalva a 63-as főút közvetlen közelében feltételezhető koncentráltabb terhelés, azonban mérési adatok hiányában ezt ez idáig nem került kimutatásra.

Üzemi eredetű légszennyezés

A települése meglévő ipar - országos viszonylathoz képest alacsony volta miatt - nem tekinthető jelentős légszennyező forrásnak.

Az üzemi jellegű légszennyezés tekintetében a Levegőtisztaság-védelmi Információs Rendszer (LAIR) önbevallásos alapon működő adatai alapján 10db olyan telephely található Sárbogárdon, melyekkel kapcsolatban hatósági eljárás, határérték megállapítás, vagy önbevallás történt.

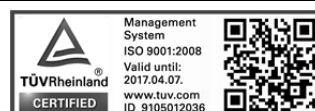
Az alábbi táblázatban szerepelnek a bejelentett, potenciális szennyező anyag kibocsájtók, melyek esetében határérték megállapítás vagy légszennyező pontforrás működési engedélyének kiadása kapcsán hatósági határozat született.

TARGYEV	MEGNEVEZES	IRSZAM	CIM	KIBOCSATAS_EVES	ANYAGNEV
2012	Állomásfőnökség	7000	Vasútállomás	41044	SZÉN-DIOXID
2012	Árpád lakótelep - Hőközpont Kazánház	7019	Árpád lakótelep 1.	129	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2
				163313	SZÉN-DIOXID
2014	Fűtőmű	7000	József u. 15.	114	Szén-monoxid
				1341318	SZÉN-DIOXID
				1190	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2
2014	Hősök Fűtőmű	7000	Hősök tere 2.	223746	SZÉN-DIOXID
2013				132	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2
				128	Szén-monoxid
2014	SÁRBOGÁRDI MÉRNÖKSÉG	7000	SZENT ISTVÁN ÚT 1	23627	SZÉN-DIOXID
2013	Sportszergyártó Üzem	7000	Ady Endre u. 215.	13622	SZÉN-DIOXID
2014	Szárítótelep (mg. gépek tárolása)	7018	Külterület	208	Szilárd anyag
				275677	SZÉN-DIOXID
2014	Terményszárító és tisztító telep	7000	Vasút u.	396620	SZÉN-DIOXID
				5057	Szén-monoxid
				9214	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2
				4426	Szilárd anyag
2014	Terményszárító telephely	7000	Külterület	164	Szilárd anyag
2012				530	Szén-monoxid
2014	Tesco Áruház	7000	Ady E. u. 13-19.	73221	SZÉN-DIOXID
2014	Vetőmagtisztító üzem	7000	Millenium 2000 u.	46	Szénmonoxid
				2	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,
E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu
www.kasib.hu

A közigazgatási területen található egyéb üzemi tevékenységet végző telephelyek kibocsátása ellenőrzött keretek között, kibocsátási határértékek megállapítása alapján történik.

Diffúz légszennyezés

Diffúz légszennyezést a növényzettel időszakosan fedett szántóföldekről illetve burkolatlan utakról származó por jelenti. A szántók nagyfokú porterhelése elsősorban a nagytáblás kialakításuknak köszönhető. Az egybefüggő nagytáblás parcellák között nincsen tagolás, fizikai elválasztás, hiányoznak a dűlőutak menti egybefüggő fásítások, cserjesávok, melyek csökkentenék a deflációt, porterhelést.

Szintén jelentős a terhelésük a belterületen lévő burkolatlan utaknak, melyek a lakókörnyezetben kellemetlen és egészségkárosító hatásúak. Sajnos a belterületi portalanított utak aránya rendkívül alacsony.

A település potenciális légszennyező forrásként megemlíthetendők az állattartó telepek, valamint a hulladéklerakó telephely. Mivel a felhagyott hulladéklerakó rekultivációja megtörtént, így a levegőminőség szempontjából nem jelent potenciális veszélyforrást.

Lakossági, fűtésből eredő légszennyezés

A 2014-es adatok szerint a földgázt fűtési célra a lakásállomány közel 60%-a vette igénybe. Ezzel kapcsolatban további növekedés várható, mely kedvező a levegőminőség szempontjából, tekintve, hogy csökkenti a jelentősebb környezetterhelést okozó hagyományos energiahordozó fűtési célú hasznosítását.

A városban két fűtőmű üzemel, mely a korábbi táblázatban szerepel. A távhőszolgáltatást a győri székhelyű COTHEC Kft üzemelteti. A fűtőművek primer energiahordozója a földgáz. A távhőellátás kb. 1000 lakást érint.

Zaj- és rezgésterhelés

A települések általános zajterhelését a közúti közlekedésből és az üzemi tevékenységből származó zaj mértéke jellemzi. Sárbogárdon jelentős üzemi zajforrás nem terheli a lakóterületeket. Sárbogárd zaj- és rezgésvédelmi szempontból viszonylag kedvező helyzetű. A település általános zajterhelését a közlekedési eredetű zajterhelés határozza meg.

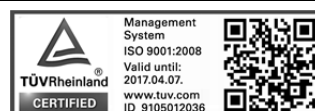
Közúti közlekedés

Közúti közlekedésből származó zajterhelést a település központi belterületein É-D-i irányban áthaladó nagyobb forgalmat bonyolító 63 sz. II. rendű főút jelent. A főút a teljes központi belterületen végighalad, mely mentén védendő területhasználatok, objektumok, többségében lakó funkciók helyezkednek el.

Az út keresztmetszete a levezetett forgalomhoz képest szűk, hosszabb szakaszokon zöldsáv sem kíséri. A lakóépületek közvetlenül az út mentén állnak, vagy keskenyebb előkertek mentén. Azokon a szakaszokon, ahol található zöldsáv, az út menti növényzet ott is hiányos, így ezek környezetterhelést mérséklő hatása sem érvényesül. Zajterhelés szempontjából a keskenyebb zöldsávok nem jelentenek hatékony védelmet, azonban a zaj visszaverődés mérséklésében szerepet játszhatnak.

A tervezési területre vonatkozó zajmérési adatok nem álltak rendelkezésre, ezért a közút kezelőjének (Magyar Közút Kht.) 2014-es évi forgalmi adatai alapján a 63.-as számú főútra zajszámítást végeztünk "Az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól" szóló 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet alapján.

A mért forgalmi adatok a 63-as sz. főút 6215-ös összekötő úttól északra, illetve délre mért belterületi szakaszára külön-külön kerültek meghatározásra. A 2014. évi mért adatok pontossága a déli szakaszon 1,2 %, az északi szakaszon 14,0%.

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **nappal a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól délre**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{inappali} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	6683	388	66,7	68,8
II.	388	22	58,2	
III.	539	31	63,4	

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **éjjel a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól délre**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{éjszakai} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	6683	58	58,5	60,8
II.	388	4	50,3	
III.	539	6	55,9	

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **nappal a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól északra**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{inappali} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	5542	322	65,9	67,9
II.	429	25	58,6	
III.	373	21	61,8	

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **éjjel a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól északra**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{éjszakai} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	5542	48	57,6	59,9
II.	429	4	50,7	
III.	373	4	54,3	

i I. → szgk.+kistgk

II. → mkp. + busz + ktgk.

III. → ntgk. + tggk.-szer.+cs-busz

ÁNF_i → átlagos napi forgalom akusztikai járműkategóriánkéntQ_{nappali} → évi átlagos óraforgalom akusztikai járműkategóriánkéntL_{Aeqi} (7,5) → referencia egyenértékű A-hangnyomásszint akusztikai járműkategóriánkéntL_{Aeq} (7,5) → referencia egyenértékű A-hangnyomásszintL_{Aeq} (d) → eredő számított egyenértékű A-hangnyomásszint az úttengelytől mért X m távolságban

A közlekedés okozta zajterhelés esetében a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM – a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló együttes rendelet 3. mellékletének határértékeinek kell figyelembe venni, mely országos közúthálózatba tartozó mellékutak esetén az alábbiak:

Zajtól védendő terület	Nappal	Éjjel
Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	60	50
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, és a temetők, a zöldterület	65	55
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	65	55

Az értékek alapján látható, hogy a 63-as összekötő út belterületi részén a nappali és éjszakai órákban is kismértékű határérték túllépés tapasztalható. Az épületek szinte a település teljes belterületi szakaszán az úttengelyhez közel helyezkednek el. A település központjában lakóterületek és vegyes területek kerültek kijelölésre. A főutak mentén a jogszabály magasabb határértéket határoz meg, így

mindkét szakaszon mind a nappali, mind az éjszakai órákban 4-5dB-es határérték túllépés tapasztalható.

Összességében, a számítások és a jogszabályi előírások összevetése alapján megállapítható, hogy a 63-as jelű út mentén **jelentős mértékű, azaz 10 dB-t meghaladó határérték túllépés nem tapasztalható.**

Nagyobb, átmenő forgalmat is bonyolít a 6215 sz. út belterületi szakasza a Magyar és a Vasút utca, melyeket szintén csak gyeves zöldsávok kísérik.

Összefoglalva a főbb utak teher- és személygépkocsi forgalmából adódó közlekedési zaj mértéke konfliktusforrást jelent a településen. Az egyéb települési feltáró utak forgalma nem számottevő, így zaj- és rezgésterhelő hatásuk is elhanyagolható.

Közúti közlekedésből származó zajterhelést a település központi belterületein É-D-i irányban áthaladó nagyobb forgalmat bonyolító 63 sz. II. rendű főút jelent. A főút a teljes központi belterületen végighalad, mely mentén védendő területhasználatok, objektumok, többségében lakó funkciók helyezkednek el.

Az út keresztmetszete a levezetett forgalomhoz képest szűk, hosszabb szakaszokon zöldsáv sem kíséri. A lakóépületek közvetlenül az út mentén állnak, vagy keskenyebb előkertek mentén. Azokon a szakaszokon, ahol található zöldsáv, az út menti növényzet ott is hiányos, így ezek környezetterhelést mérséklő hatása sem érvényesül. Zajterhelés szempontjából a keskenyebb zöldsávok nem jelentenek hatékony védelmet, azonban a zaj visszaverődés mérséklésében szerepet játszhatnak.

A tervezési területre vonatkozó zajmérési adatok nem álltak rendelkezésre, ezért a közút kezelőjének (Magyar Közút Kht.) 2014-es évi forgalmi adatai alapján a 63.-as számú főútra zajszámítást végeztünk "Az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól" szóló 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet alapján.

A mért forgalmi adatok a 63-as sz. főút 6215-ös összekötő úttól északra, illetve délre mért belterületi szakaszára külön-külön kerültek meghatározásra. A 2014. évi mért adatok pontossága a déli szakaszon 1,2 %, az északi szakaszon 14,0%.

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **nappal a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól délre**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{inappali} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	6683	388	66,7	68,8
II.	388	22	58,2	
III.	539	31	63,4	

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **éjjel a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól délre**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{éjszakai} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	6683	58	58,5	60,8
II.	388	4	50,3	
III.	539	6	55,9	

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **nappal a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól északra**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{inappali} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	5542	322	65,9	67,9
II.	429	25	58,6	
III.	373	21	61,8	

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint éjjel a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól északra

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{éjszakai} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	5542	48	57,6	59,9
II.	429	4	50,7	
III.	373	4	54,3	

i I. → szgk.+kistgk

II. → mkp. + busz + ktgk.

III. → ntgk. + tggk.-szer.+cs-busz

ÁNF_i → átlagos napi forgalom akusztikai járműkategóriánkéntQ_{nappali} → évi átlagos óraforgalom akusztikai járműkategóriánkéntL_{Aeqi} (7,5) → referencia egyenértékű A-hangnyomásszint akusztikai járműkategóriánkéntL_{Aeq} (7,5) → referencia egyenértékű A-hangnyomásszintL_{Aeq} (d) → eredő számított egyenértékű A-hangnyomásszint az úttengelytől mért X m távolságban

A közlekedés okozta zajterhelés esetében a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM – a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló együttes rendelet 3. mellékletének határértékeinek kell figyelembe venni, mely országos közúthálózatba tartozó mellékutak esetén az alábbiak:

Zajtól védendő terület	Nappal	Éjjel
Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	60	50
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, és a temetők, a zöldterület	65	55
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	65	55

Az értékek alapján látható, hogy a 63-as összekötő út belterületi részén a nappali és éjszakai órákban is kismértékű határérték túllépés tapasztalható. Az épületek szinte a település teljes belterületi szakaszán az úttengelyhez közel helyezkednek el. A település központjában lakóterületek és vegyes területek kerültek kijelölésre. A főutak mentén a jogszabály magasabb határértéket határoz meg, így mindkét szakaszon mind a nappali, mind az éjszakai órákban 4-5dB-es határérték túllépés tapasztalható.

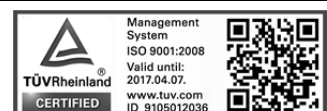
Összességében, a számítások és a jogszabályi előírások összevetése alapján megállapítható, hogy a 63-as jelű út mentén **jelentős mértékű, azaz 10 dB-t meghaladó határérték túllépés nem tapasztalható.**

Nagyobb, átmenő forgalmat is bonyolít a 6215 sz. út belterületi szakasza a Magyar és a Vasút utca, melyeket szintén csak gyeperes zöldsávok kísérik.

Összefoglalva a főbb utak teher- és személygépkocsi forgalmából adódó közlekedési zaj mértéke konfliktusforrást jelent a településen. Az egyéb települési feltáró utak forgalma nem számottevő, így zaj- és rezgésterhelő hatásuk is elhanyagolható.

Közüti közlekedésből származó zajterhelést a település központi belterületein É-D-i irányban áthaladó nagyobb forgalmat bonyolító 63 sz. II. rendű főút jelent. A főút a teljes központi belterületen végighalad, mely mentén védendő területhasználatok, objektumok, többségében lakó funkciók helyezkednek el.

Az út keresztmetszete a levezetett forgalomhoz képest szűk, hosszabb szakaszokon zöldsáv sem kíséri. A lakóépületek közvetlenül az út mentén állnak, vagy keskenyebb előkertek mentén. Azokon a szakaszokon, ahol található zöldsáv, az út menti növényzet ott is hiányos, így ezek környezetterhelést mérséklő hatása sem érvényesül. Zajterhelés szempontjából a keskenyebb zöldsávok nem jelentenek hatékony védelmet, azonban a zaj visszaverődés mérséklésében szerepet játszhatnak.

A tervezési területre vonatkozó zajmérési adatok nem álltak rendelkezésre, ezért a közút kezelőjének (Magyar Közút Kht.) 2014-es évi forgalmi adatai alapján a 63.-as számú főútra zajszámítást végeztünk "Az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól" szóló 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet alapján.

A mért forgalmi adatok a 63-as sz. főút 6215-ös összekötő úttól északra, illetve délre mért belterületi szakaszára külön-külön kerültek meghatározásra. A 2014. évi mért adatok pontossága a déli szakaszon 1,2 %, az északi szakaszon 14,0%.

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **nappal a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól délre**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{inappali} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	6683	388	66,7	68,8
II.	388	22	58,2	
III.	539	31	63,4	

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **éjjel a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól délre**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{éjszakai} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	6683	58	58,5	60,8
II.	388	4	50,3	
III.	539	6	55,9	

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **nappal a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól északra**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{inappali} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	5542	322	65,9	67,9
II.	429	25	58,6	
III.	373	21	61,8	

Referencia egyenértékű A-hangnyomásszint **éjjel a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól északra**

Járműkategória	ÁNF _i (jármű/nap)	Q _{éjszakai} (jármű/óra)	L _{Aeqi} (7,5) (dB)	L _{Aeq} (7,5) (dB)
I.	5542	48	57,6	59,9
II.	429	4	50,7	
III.	373	4	54,3	

i I. → szgk.+kistgk

II. → mkp. + busz + tkgk.

III. → ntgk. + tkgk.-szer.+cs-busz

ÁNF_i → átlagos napi forgalom akusztikai járműkategóriánként

Q_{nappali} → évi átlagos óraforgalom akusztikai járműkategóriánként

L_{Aeqi} (7,5) → referencia egyenértékű A-hangnyomásszint akusztikai járműkategóriánként

L_{Aeq} (7,5) → referencia egyenértékű A-hangnyomásszint

L_{Aeq} (d) → eredő számított egyenértékű A-hangnyomásszint az úttengelytől mért X m távolságban

A közlekedés okozta zajterhelés esetében a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM – a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló együttes rendelet 3. mellékletének határértékeinek kell figyelembe venni, mely országos közúthálózatba tartozó mellékutak esetén az alábbiak:

Zajtól védendő terület	Nappal	Éjjel
Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	60	50
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, és a temetők, a zöldterület	65	55
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	65	55

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730, Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

Az értékek alapján látható, hogy a 63-as összekötő út belterületi részén a nappali és éjszakai órákban is kismértékű határérték túllépés tapasztalható. Az épületek szinte a település teljes belterületi szakaszán az úttengelyhez közel helyezkednek el. A település központjában lakóterületek és vegyes területek kerültek kijelölésre. A főutak mentén a jogszabály magasabb határértéket határoz meg, így mindkét szakaszon mind a nappali, mind az éjszakai órákban 4-5dB-es határérték túllépés tapasztalható.

Összességében, a számítások és a jogszabályi előírások összevetése alapján megállapítható, hogy a 63-as jelű út mentén **jelentős mértékű, azaz 10 dB-t meghaladó határérték túllépés nem tapasztalható.**

Nagyobb, átmenő forgalmat is bonyolít a 6215 sz. út belterületi szakasza a Magyar és a Vasút utca, melyeket szintén csak gyeperes zöldsávok kísérik.

Összefoglalva a főbb utak teher- és személygépkocsi forgalmából adódó közlekedési zaj mértéke konfliktusforrást jelent a településen. Az egyéb települési feltáró utak forgalma nem számottevő, így zaj- és rezgésterhelő hatásuk is elhanyagolható.

Vasúti közlekedés

A településen áthaladó Budapest-Pécs, Sárbogárd-Bátaszék és Dunaújváros-Rétszilas vasútvonal zajterhelésére vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok.

A Budapest-Pécs, Sárbogárd-Bátaszék vasútvonal Sárbogárd központi belterületeinek északi részén halad át, ahol a vasútállomás környeztében érinti a beépített területeket. A vasútállomáshoz délről kereskedelmi funkciójú területek, kijelölt gazdasági területfelhasználások kapcsolódnak, így a vasúti zaj a lakóterületeket, védendő területfelhasználásokat ezen az oldalon nem terheli. Az állomás északi részén a lakóterületek azonban közel helyezkednek el, így érintettek a vasúti zaj szempontjából.

A további szakaszokon a beépített területektől, védendő területfelhasználatoktól, objektumoktól azonban távol halad, így nem okoz jelentős konfliktusforrást.

A Dunaújváros-Rétszilas vasútvonal Rétszilas belterületét szeli át K-Ny-i irányban, az egyutcs településszerkezetnek köszönhetően, azonban csak néhány lakóépület érintett a vasúti zaj terhelése által, így ennek a vasútvonalnak a mentén sem jelentkezik jelentős környezetterhelés.

Üzemi eredetű zajterhelés

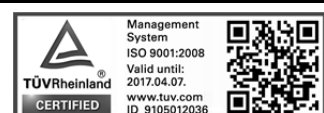
Sárbogárdon jelentős üzemi zajforrás jelenleg nem terheli a lakóterületeket. A településen a korábban kijelölésre került gazdasági és ipari területek jelentős része ezidáig nem épült be, és számos nagyobb telephely szüntette meg tevékenységét, így a közlekedési eredetű és üzemi létesítményektől származó zajterhelés inkább csökkenést mutat.

A településen folytatott üzemi tevékenységek közül zaj és rezgésterhelés tekintetben megemlítendő bányászati tevékenység külterületi jellegű, közvetlen közelükben nincs zajtől védendő terület, építmény.

A település közigazgatási területén működő további kisebb telephelyek és üzemi létesítmények nem adnak okot hatósági zaj- és rezgésvizsgálatok elvégzésére.

Sugárzás-védelem

A településen sugárzásveszély nem áll fenn.

Hulladékkezelés

A település rendelkezik helyi hulladékgazdálkodási tervvel, mely a 11/2005. (V. 3.) Ök. rendelettel lett jóváhagyva. A megváltozott jogszabályi környezet, valamint az azóta eltelt közel 10 év miatt a terv aktualizálásra szorul.

A város korszerű, az EU normáknak is megfelelő interregionális hulladéklerakót üzemeltet, ahova 16 település szállíttatja a szilárd hulladékát. A regionális feladatokat ellátó korszerű, műszaki védelemmel ellátott Sárbogárdi Hulladékkezelőt 2001. IV. negyedévében adták át.

A lerakóba a települési és ipari szilárd hulladékok mellett állati eredetű hulladékok is elhelyezésre kerülnek. A hulladéklerakón belül inert (pld: építési törmelék) elhelyezhető. Erre külön kijelölt hely van.

A hulladéklerakó telep befogadó képessége 340.000 (tömörített) m³/25 év. Évenként keletkező települési szilárd hulladék, kommunális és csekély mértékben ipari cca. 22.700 m³ /év.

A települési visszamaradó szennyvíziszapot víztelenítés után a helyi hulladéklerakó komposztáló telepre szállítják.

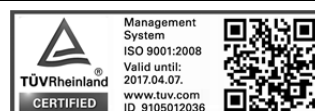
A településen létezik felhagyott hulladéklerakó (0103/2 hrsz.), melynek részleges rekultivációja 2003. évben megtörtént földtakarással, füvesítéssel. Ugyanekkor kiépítésre került 4 db megfigyelő kút, mellyel kapcsolatban a településnek 15 éven keresztül mintavételekkel ellenőrizni kell a talajvíz talaj szennyezettségét, szükség esetén be kell avatkozni. A terület gondozása rendszeres kaszálással történik.

Mind a hulladéklerakó, mind pedig a szennyvíztisztító a települési belterülettől távolabb helyezkedik el, 1000, illetve 500 méteres védőtávolságuk nem érinti a települési területet.

Hulladék begyűjtésével és szállításával foglalkozó vállalkozások:

TÁRGYÉV	MEGNEVEZÉS	IRÁNYÍTÓSZÁM	CÍM
2012	Vertikál VKSZ Vagyonkezelő és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság	7000	Köztársaság út 189.(hull.lerakó hrsz.: 0522/187)
2015	Globus Viridis Korlátolt Felelősségű Társaság	7000	Ady Endre út 13.
2010	V-DBK Fővállalkozói Korlátolt Felelősségű Társaság	7000	Fenyő utca
2015	Lakatos György	7000	Erkel Ferenc utca 5.

Az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer adatai szerint az alábbi telephelyek tettek bejelentést hulladék képződéséről, továbbá a felsorolt nagyobb cégek esetében folytatott le a KDV hatósági eljárást, melyek többnyire hulladékkezelési engedély kiadására, valamint bírság kiszabására irányultak.

TÁRGYÉV	MEGNEVEZÉS	IRÁNYÍTÓSZÁM	CÍM
2013	Halász-7 Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	7000	01242/2 hrsz
2002	Both Ákos	7000	Árpád utca 115/a
2004	Nagyhörcsök Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Kft.	7000	01245/1 hrsz
	Videoton Holding Zártkörűen Működő Részvénytársaság	7000	Haladás út 4., 235/16 hrsz
	Fiorács Mezőgazdasági Termékelőállító és Forgalmazó Export-Import Kft.	7000	0895/10 hrsz

Illegális hulladéklerakás a település nem volt jellemző.

Vizuális környezetterhelés

Vizuális környezetterhelést elsősorban a felhagyott, degradált területek (anyaggyödrök), elhagyott gazdasági telephelyek, majorok, tanyák, másodsorban az illegális hulladéklerakás jelenthet. Felhagyott anyaggyödrök a település belterületétől nyugatra eső területeken találhatóak. Már nem üzemelő, elhagyott gazdasági területek, tanyák, majorok elszórtan az egész településen jellemzőek.

Illegális hulladéklerakással a lakott területek széléin, külterületeken lehet találkozni, azonban a településen ez nem volt számottevő.

Vizuális környezetterhelés okozói nem csak a bányák és az illegális hulladéklerakások lehetnek, de a kedvezőtlen beépítések (ipari, gazdasági tevékenység a lakóterületek szomszédságában), nem rendeltetésszerű területhasználatok is okozhatnak problémát.

A település nyugati szélén lévő honvédségi telephely területe rendezetlen, elhanyagolt, ami tájkép szempontjából konfliktusforrást eredményez.

Vizuális környezetterhelést okoznak a leromlott állagú épületek, melyek nem csak ipari, gazdasági létesítmények, de lakóingatlanok is lehetnek, továbbá a kirívó építészeti kialakítású, jelentősen eltérő építménymagasságú létesítmények. Rossz állapotú lakóingatlanok elsősorban Pusztægres és Nagyhörcsök városrészekre jellemzőek.

A településen áthaladó magasfeszültségű távvezeték esztétikai szempontból zavaró hatású, a természeti környezetben tájidegen elemként jelenik meg.

Tájidegen elemek továbbá a vonalas közlekedési létesítmények. A települést kettészelő vasútvonal különösen a belterületen okoz problémát. Amellett, hogy elvág egymástól bizonyos településrészeket, környezetében, különösen az állomás menti területen elhanyagolt, a lakóterületektől idegen beépítések találhatók.

3.3.6 Fennálló környezeti konfliktusok

Talaj, felszíni és felszín alatti vizek

- A talajminőséget rontó tényezők közül jelentős az erózió, mely esetében a fizikai talajfésülés, valamint a helytelen hasznosítás, a szántók tagolatlan kialakítása a meghatározó, mely tényezők eredményeként fokozatos minőségromlás következhet be.
- A mezőgazdasági területek művelése során a kemikália használat, a talajt, a talajvizeket, és a felszíni vizeket veszélyezteti.
- A település a felszín alatti víz szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen helyezkedik el.
- Sárbogárd városrészeinek vízellátása helyi vízbeszerzésre támaszkodik. Mindegyik városrészben üzemel helyi vízbeszerzést biztosító fűrt kút, amely a városrész vízellátásának

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,
E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu
www.kasib.hu

helyi vízbázisa. A vízmű kutak egy részének hidrogeológiai védőidomának kijelölése még nem történt meg.

- A talaj-, a felszíni- és felszín alatti vizek védelme szempontjából kedvezőtlen, hogy a szennyvízcsatorna-hálózatra történő rákötések aránya nem 100%-os, Rétszilason Nagyhörcsőkön, Sárhatvanon, Pusztægresen, Kislókon egyáltalán nincs szennyvízcsatorna hálózat. A keletkezett szennyvizek derítőkákba kerülnek, potenciális szennyező forrást jelentenek a talajra és a felszín alatti vizek minőségére.
- A közcsonnával összegyűjtött szennyvizeket a helyi városi szennyvíztisztító telepen kezelik.

Levegőtisztaság és védelme

- A település belterületének forgalmasabb útja (63-as sz. II. rendű főút) közvetlen közelében feltételezhető koncentráltabb terhelés.
- A közigazgatási területen található üzemi tevékenységet végző telephelyek kibocsátása ellenőrzött keretek között, kibocsátási határértékek megállapítása alapján történik.
- Diffúz légszennyezést a növényzettel időszakosan fedett szántóföldekről illetve burkolatlan utakról származó por jelenti. A szántók nagyfokú porterhelése elsősorban a nagytáblás kialakításuknak, tagolatlanságuknak, és a talajadottságoknak köszönhető.
- A gázvezeték Sárhatvan és Nagyhörcsők kivételével a belterületi városrészekeken szinte valamennyi utcában kiépítésre került, azonban egyre több ingatlan a hagyományos tüzelőanyagot is felhasználja fűtési célra, mely légszennyezést kedvezőtlen irányban befolyásolja.

Zaj- és rezgésterhelés

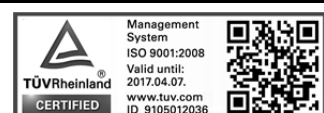
- A település belső forgalmasabb útjain koncentrálódik a forgalmi terhelés, mely esetenként határérték túllépést is okoz.
- A vasút közvetlen közelében, csupán kis szakaszon, a település északi részén, valamint Rétszilason zajtól védendő létesítmények, elsősorban lakóépületek találhatók, mely konfliktust eredményeznek.
- A településen folytatott üzemi tevékenységek közül a bányászat kiemelendő, de a működő bánya a lakóterületektől távol helyezkedik el, így közvetlen közelében nincs zajtól védendő terület, építmény.
- A település közigazgatási területén működő kisebb telephelyek és üzemi létesítmények nem adnak okot hatásági zaj- és rezgésvizsgálatok elvégzésére.

Hulladékkezelés

- A felhagyott hulladéklerakó területének rekultivációja megtörtént, így vizuális konfliktust nem okoz.
- A működő hulladéklerakó műszaki védelme korszerű, a csapadék- és csurgalékvizek, valamint a depógáz gyűjtése és kezelése megoldott.
- A településen a kommunális hulladék, veszélyes hulladékok gyűjtése szervezett keretek között zajlik, az éves lomtalanítás, valamint a zöldhulladék elszállítás is megoldott.
- A szelektív hulladékokat havonta egyszer házhoz menő formában történik.

Vizuális környezetterhelés

- Degradált területek, bánya megjelenése a tájban vizuális környezetterhelést jelent.
- Kedvezőtlen beépítések, kirívó építészeti kialakítású, jelentősen eltérő építménymagasságú létesítmények, leromlott állagú épületek vizuálisan kedvezőtlenek.
- Magasfeszültségű távvezeték esztétikai szempontból zavaró hatásúak.
- Vonalas közlekedési létesítmények elvágnak egymástól településrészeket.

3.4. A terv megvalósulásával hatást kiváltó tényezők és okok feltárása

3.4.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevétele, környezetterhelés előidézése

I. Az elkerülő út és a központi belterület között a 2005. évi TSZT által kijelölt gazdasági, ipari, különleges és lakóterületek visszavétele nyomán valós területhasználatnak való megfeleltetés

A tervezett módosítás során javasolt a központi belterület és a tervezett elkerülő út mentén található gazdasági terület kijelölésének visszavétele, emellett azonban megmaradt a lehetőség, miszerint a Sárbogárdi járásra kijelölt „szabad vállalkozási zóna” (SZVZ) jogszabályban meghatározott kedvezményeket nyújtó kerete kihasználható lehessen. A területfelhasználások ütemezésének rögzítésével biztosítható a településszerkezet egészséges, kompakt fejlődése és a jelenlegi használat szerinti lehetőségek fenntartása is, amíg a konkrét fejlesztési igények nem jelentkeznek. Ezek a területek a jelenlegi területhasználatnak megfelelően mezőgazdasági területként kerülnek szabályozásra, így azok használata fenntartható.

Kikerült a tervből a tervezett M8 autópálya mellett kijelölt különleges kereskedelmi terület kijelölés is, ezzel együtt a különleges területet körbevevő erdő kijelölés is, hiszen az út megvalósulása még igen távolra tehető, a távlati kereskedelmi fejlesztési szándékok még nem láthatók. Ezeken a területeken a valós állapotoknak megfelelő mezőgazdasági területfelhasználás kerül kijelölésre.

A központi belterület nyugati szélén kijelölt tervezett lakóterületek esetében szintén visszalépésre került sor, ugyanis a település jelenleg is rendelkezik olyan alulhasznosított területekkel, beépítetlen telkekkel, melyek a lakóterületek vonatkozásában jelentős tartalékot jelentenek.

Az elsősorban a központi belterületet érintő módosítások, jelentős mértékű racionalizálások következtében a település szerkezete jelentősen megváltozik, a visszalépések nyomán beépítésre nem szánt területek kerülnek kijelölésre.

A javasolt területfelhasználási, illetve szabályozási paraméterekben bekövetkező változások, a lakó, és gazdasági területek arányának átstrukturálódása szintén nem járnak természeti erőforrás igénybevétele, illetve környezetterhelő hatással. Az intenzívebb beépítési lehetőségek csökkentésével összességében véve a módosítások korlátozzák a környezeti terhelés megjelenését.

35

II. Lakó és vegyes területfelhasználási kategóriák felülvizsgálata

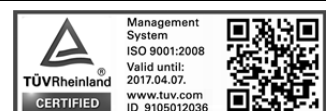
A településközponti területek és lakóterületek kijelölésének átstrukturálását a már kialakult beépítés jellege, a telekhasználat indokolta. A módosítások elősegítik a településszerkezet és a településkép továbbfejlesztését. A változtatási szándék elsősorban a vegyes és a lakó területfelhasználások, valamint a lakóterületek övezetein belüli differenciálások korrekcióit (kertvárosi lakóövezetek falusiasba kerültek, kisvárosias és falusias lakóövezetek pontosításra kerültek) jelentik, melyek elsősorban a belterületen, a már kialakult városi környezetben jelennek meg.

A belterületeken a javasolt területfelhasználási, illetve szabályozási paraméterekben bekövetkező változások, a lakó, és vegyes területek arányának átstrukturálódása nem járnak természeti erőforrás igénybevétele, illetve környezetterhelő hatással.

A külterületbe ékelődő beépített területeken található vegyes területek kijelölésének visszavétele, valamint a valós használathoz és igényekhez jobban illeszkedő különböző különleges területi besorolások szintén nem jelentik természeti erőforrás igénybevétele, illetve új környezetterhelő hatás megjelenését

III. Külterületi falusias lakóterületek kijelölése

A külterületen, elsősorban található lakóterületek, tényleges területhasználatnak megfelelő lakó területfelhasználásba sorolása csupán a valós állapotnak való megfeleltetést jelenti, így nem jár a környezeti elemek terhelésével vagy természeti erőforrás igénybevétele. A meglévő funkcióhoz illeszkedő területhasználat által meghatározott előírások, az elhelyezhető rendeltetések körének szabályozása a környezeti elemek szempontjából nem jelent negatív változást.

IV. Külterületi korábbi majorok, mezőgazdasági üzemek területét érinti módosítások

A külterületen elhelyezkedő majorok, udvarok egységes területfelhasználási rendszerének kialakítása érdekében a korábbi beépítésre szánt területeket szinte kizárólag továbbra is beépítésre szánt területekként kerültek meghatározásra, a beépítésre nem szánt területek (különösen a mezőgazdasági üzemek területe) a valós használatnak megfelelően differenciálásra kerültek.

Ennek megfelelően a mezőgazdasági majorokban található hagyományosan mezőgazdasági üzemi tevékenységet végző üzemek, telephelyek, állattartással foglalkozó telepek (szarvasmarha telep), K-Mű jelű beépítésre szánt különleges mezőgazdasági üzemi területfelhasználásba kerültek.

A jelentős beépítettséggel rendelkező külterületi kivett területeket, telephelyeket, melyeken nem zavaró üzemi jellegű tevékenység folyik, és korábban is beépítésre szánt területek voltak, javasolt Gipe, illetve Gksz jelű területfelhasználásba sorolni. A zavaróbb funkciót is feltételező telephelyek, nagyobb üzemi méretű állattartó telepek (sertéstelep) Gip-M jelű iparterületbe soroltak.

Mivel ezek a módosítások tényleges változást nem jelentenek, csupán a területfelhasználások rendszerének a valós használatnak megfelelő rendszerének kialakítását jelentik, melyek természeti erőforrások igénybevételére nincsenek hatással. A tényleges funkciónak megfelelő területfelhasználási kategória racionalizálja a funkciók elhelyezhetőségét, ezáltal a környezeti terhelés lehetőségét is leszűkíti.

V. Különleges területeket érintő módosítási javaslatok

A korábban kijelölt területhasználatok felülvizsgálata során, azon területek esetében, ahol a beépítésre szánt terület kijelölése nem volt indokolt sem a beépítés mértéke, sem a valós területhasználatok alapján, beépítésre nem szánt kategória került kijelölésre a terület funkciójának megtartása mellett. Ezek a temetők, a külterületi és a központi belterületen kívüli sportpályák, a bányaterületek, a hulladéklerakó területe.

A tervezett változtatások között szerepel a különleges bánya területek kiterjedésének pontosítása, mely részben fejlesztési igények, részben a Bányakapitányság hivatalos adatszolgáltatása szerint történt, ennek alapján a riolittufa bányaterülete kismértékben bővült.

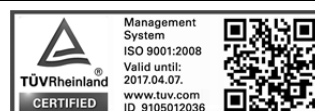
Az adatszolgáltatás szerinti bányaterületek nagy része már ma is bányaművelés alatt áll, melyet jelen településrendezési tervek lekövetnek, így újabb területfoglalással, illetve természeti erőforrás igénybevételével nem jár. A fejlesztéssel érintett terület kisebb akácos erdőfoltot érint, azonban a kiterjedt külterületeihez képest minimális 2,9 ha területet foglal el, így a meglévő állapotokhoz képest többnyire nem változik negatív irányban az egyes környezeti elemek állapota, ugyanakkor a kijelölés lehetőséget teremt a bányászati tevékenység további kiterjesztésére, mely minimális környezetterheléssel járhat.

A külterületen elhelyezkedő, kivett, egyedi funkciókkal rendelkező vagy távlati fejlesztési célterületek számára új beépítésre szánt rekreációs, egyéb tematikus különleges területek (K-Rt, K-Rl, K-Ny, K-Rek).

A fent említett területek közül az Örspusztánál kijelölt K-Ny területfelhasználásba sorolt terület esetében várható környezeti igénybevétel, amennyiben a távlati fejlesztés megvalósul. Azonban a tervezett funkciók nem járnak jelentős környezetterhelés előidézésével, a szabályozási előírásban rögzített alacsony 15 %-os beépítési mérték és magas zöldfelületi arányok (60 %) a természeti közegek igénybevétele mértékének korlátozásával jár.

Az egyéb tematizált besorolású különleges területek kivett, többnyire jelenleg is beépített területek, így nem történik a környezeti közegek újonnan történő igénybevétele.

Azon egyedi sajátosságot hordozó területek esetében, ahol a jelenlegi és távlati tervezett beépítettség mértéke nem indokolta, illetve természeti védettség, vagy ökológiai hálózat érintette, ott beépítésre nem szánt különleges területek kerültek meghatározásra. Ilyenek a Sárvíz völgyében található, beépítéssel nem rendelkező kivett területek (Kb-Rt), valamint a Temető utcában kijelölt kegyeleti park területe (Kb-Ke).

Mivel az említett területek esetében rendeltetéséhez igazodó területfelhasználás kijelölése történt, többségében már kialakult, beépített területeken, így újonnan megjelenő környezetterhelés nem várható.

VI. Zöldterületeket érintő módosítások

Sárbogárdon a zöldterületi besorolások többsége a korábbi TSZT, HÉSZ által meghatározott zöldterületi területfelhasználásnak, illetve övezeteknek történő megfeleltetés. Ugyanakkor a korábbi TSZT által meghatározott zöldterületi kijelölések egy része felülvizsgálatra került a valós állapotnak, tulajdonviszonyok szerint, melynek során átsorolásuk tervezett a tényleges használatnak megfelelő területfelhasználásba (Lke, Lf, Vt, K-Sp, Gksz, K-Mü, Mko). Ezen területeken ténylegesen kiépített zöldfelületek nem találhatók, egyes esetekben erdők, illetve sportpályák érintettek. Jellemzően magántulajdonú ingatlanok, melyeken önkormányzati szándék sincs zöldterületek kiépítésre.

Az újonnan kijelölt zöldterület Sárszentmihály központjában a valós állapotnak történő megfeleltetés, a Gesztenyesor mentén található zöldfelület ténylegesen rendelkezik közparki funkciókkal. Az új zöldterületek kijelölése biztosítja a jelenlegi állapot, zöldterületei funkció hosszú távú megtartását, védelmét, összességében tehát pozitív irányú változást idéznek elő.

A módosítások során a területek jelenlegi állapot szerinti jellege megmarad, nem jár tényleges zöldterületek megszüntetésével. Az önkormányzati szándékoknak megfelelően a zöldfelületi rendszer térbeli átstrukturálódása történik. Így nem jár természeti erőforrás igénybevitelével, illetve környezetterhelés előidézésével.

VII. Külterületi beépítésre nem szánt területeket rendszerének felülvizsgálata

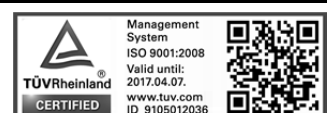
A védett területek ökológiai hálózat által érintett gyepek korlátozott mezőgazdasági területekként való jelölése és külterületeken található felhagyott, degradált területek védelmi erdőként történő besorolása környezetterhelő hatással, természeti erőforrások igénybevitelével nem jár. A valós állapotnak történő, extenzív, védelmi funkciójú területfelhasználás meghatározása a természeti közegek szempontjából pozitív változást jelent.

A földhivatali nyilvántartásnak, illetve valós állapotnak, és jogszabályi környezetnek történő megfeleltetések, az általános mezőgazdasági területek egységes területfelhasználási rendszerének kialakítása nem jelenti a környezetállapot változást, valamint természeti erőforrás igénybevételt.

3.4.2.A terv által kiváltott környezeti következménnyel járó társadalmi-gazdasági folyamatok elemzése

I. Az elkerülő út és a központi belterület között a 2005 évi TSZT által kijelölt gazdasági, ipari, különleges és lakóterületek visszavétele nyomán valós területhasználatnak való megfeleltetés

A város annak ellenére, hogy néhány kisebb, elsősorban elhelyezkedő gazdasági területtel rendelkezik, jelenleg jelentős tervezett gazdasági (kereskedelmi-szolgáltató és ipari) szabályozott terület kijelöléssel bír. A hatályos tervek szabályozási elemei, a tervezett gazdasági beruházások elmaradásával jelenleg nagyon megnehezítik, sok esetben ellehetetlenítik a megváltozott gazdasági helyzetben fellépő építési szándékok megvalósíthatóságát. Ezen kívül a távlati gazdasági területeken nem megfelelő a gazdasági funkciók megtelepedéséig tartó átmeneti időszakban a földterületek jelenlegi mezőgazdasági hasznosításának fejlesztése is nehézségbe ütközik. A gazdasági területek kiterjedésének pontosításával, csökkentésével biztosítható a településszerkezet egységes, kompakt fejlődése azáltal, hogy a távlati területek majd csak konkrét fejlesztési igény esetén kapnak szabályozási keretet, addig gond nélkül fenntartható a jelenlegi területhasználat. Ugyanakkor annak a lehetősége is megmaradt, hogy a Sárbogárdi járásra kijelölt „szabad vállalkozási zóna” (SZVZ) jogszabályban meghatározott kedvezményeket nyújtó kerete kihasználható maradjon. A pontosítással így Sárbogárd tervszinten befogadóvá válhat az új vállalkozások számára, amellyel jelentősen növekedhet a munkahelyek száma és csökkenhet az ingázás mértéke, összességében pedig erősödne a város foglalkoztatási, gazdasági ereje, amellyel élénkíteni tudná környezetét is.

II. Lakó és vegyes területfelhasználási kategóriák felülvizsgálata

A hatályos területrendezési dokumentumokban a központi belterület egy intenzívebb kisvároséhoz illő beépítési lehetőségeket kapott, amely azonban egyáltalán nem tükrözi Sárbogárd mezővárosi, laza struktúrával rendelkező jellegét. A javasolt területfelhasználási besorolásokkal, a beépítési lehetőségek visszaléptetésével a lakóterületeken egy olyan letisztult, leegyszerűsített rendszer jöhet létre, amely sokkal inkább tükrözi a kialakult állapotokat és fejlődési irányokat is mutat.

A településközponti vegyes terület kijelölések visszavételével csak azok a belterületi központi részek maradnak ebben a területfelhasználási kategóriában, ahol a meglévő funkciók, szolgáltatások ezt indokoltá teszik. Ezzel lehetőség nyílik egységes, igazi városközpontok kialakulására, többek között a Hősök tere környékén, Sárszentmiklós központjában és Alsótöbörzsök centrumában. A fentiek hozzájárulhatnak a település valós, hagyományokra visszatekintő jellegének erősödéséhez, a sárbogárdi polgárok identitástudatának kialakulásához, fejlődéséhez.

III. Külterületi falusias lakóterületek kijelölése

A hatályos terveken különböző területfelhasználási kategóriákba sorolt lakó funkciójú udvarok, tanyák egy része (amelyek a lakóterületekhez, egyéb beépítésre szánt területekhez kapcsolódva, vagy főbb közlekedés utak mentén helyezkednek el) falusias lakóterületbe sorolandók. A javaslattal lehetőség nyílik a település mezővárosi jellegében nagyon fontos szerepet betöltő udvarok, tanyák egységesebb kezelésére. A módosítás jó alapot ad ezen lakó funkciójú területek fejlesztéséhez, a régmúlta visszatekintő növénytermesztési és állattartási hagyományok versenyképesebb formában történő felélesztésére. Összességében pedig hozzájárulhat a város gazdaságának diverzifikálásához, élénkítéséhez.

IV. Külterületi korábbi majorok, mezőgazdasági üzemek területét érinti módosítások

Az előbb említett lakó funkciójú udvarokhoz és tanyákhoz hasonlóan, a Sárbogárdon a külterületi kivett területek jelentős hányadát alkotó majorok, udvarok, illetve mezőgazdasági üzemek területeire vonatkozóan is egy egységesebb, letisztultabb rendszer jött létre. A fentiekhez hasonlóan a javaslat ezen területek egységesebb kezelését is lehetővé teszi, megteremtve az alapot arra, hogy a város mezőgazdasági termelésében fontos szerepet betöltő területei a jövőben az adottságoknak, valós állapotoknak inkább megfelelő módon legyenek kezelve és fejlesztve. Ez fontos tényező lehet a mezőgazdaság fejlesztésében és ezáltal a város gazdaságának élénkítésében is.

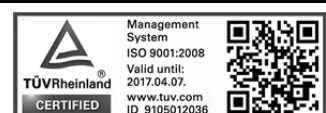
V. Különleges területeket érintő módosítási javaslatok

A hatályos településrendezési eszközök különleges beépítésre szánt területeinek felülvizsgálata során azok a területek, melyek funkciója és beépítési mértéke nem indokolta a nagyobb beépítési mérték fenntartását, azok különleges beépítésre nem szánt területekké lettek átsorolva (a temetők, a külterületi és a központi belterületen kívüli sportpályák, a bányaterületek, a hulladéklerakó területe).

A javasolt módosítások lehetőséget kínálnak az egyedi sajátosságú területek karakterének kiemeléséhez (pl. volt Zichy kúria és környezete, Örspusztai „Horgászcentrum”, Mindszentpusztai lovas major). Az ilyen területek jellegzetességének és fejlesztési lehetőségeinek megfelelő különleges beépítésre szánt terület kategóriába sorolásával, tematizálásával jó alap jött létre ezen területek irányzott fejlesztéséhez, és ahhoz hogy az általuk rejtett lehetőségeket turisztikai értékekké lehessen átformálni. Ezáltal a jövőben a turizmus betölthetné Sárbogárd gazdaságában azt a jelentős szerepet, amelyre a település kiváló adottságai már régóta predesztinálják. A rekreációs célú különleges területek fejlesztése révén az érintett területek színterei lehetnek a szabadidő egészséges, minőségi eltöltésének. Mely fontos abból a szempontból, hogy a sárbogárdiaknak minél több olyan hely álljon a rendelkezésükre, ahol kiszakadhatnak a mindennapokból és feltöltődhetnek.

VI. Zöldterületeket érintő módosítások

A zöldterületek felülvizsgálata során szintén egy letisztultabb rendszer jött létre. A jelenleg is szabadidős funkcióval rendelkező kisebb közterületek, illetve tervezett intenzívebb használatú területek nagyobb burkolt felülettel rendelkező övezeti paramétereket kaptak, míg a további, elsősorban

esztétikai funkciót betöltő közterek esetében szigorúbb előírásokat lettek alkalmazva, a nagyobb zöldfelületi arány és az extenzívebb használat érdekében. Zöldterületi kijelölések lettek javasolva azokon a területeken, amelyek önkormányzati tulajdonban állnak, többnyire ténylegesen közparkként funkcionálnak, ahol lakossági igény jelentkezett vagy tervezett ilyen irányú használatuk. Mindezek hatására egy olyan rendszer jött létre, amely jobban illeszkedik a jelenlegi területhasználatokhoz, funkciókhoz és igényekhez. Ez nagyon fontos, hiszen a tudatosan kialakított, fejlesztett zöldterületek a lakókörnyezet minőségi javítását szolgálják, mely mindenképpen népességmegtartó hatással bír. A zöldterületek kijelölése, szabályozása biztosítja azok hosszú távú fenntarthatóságát, meghatározza a fejlesztési lehetőségét, így biztosítja a tervezett funkciók megvalósíthatóságát. A zöldterületek színterei lehetnek a rekreációnak, a szabadidő egészséges, minőségi eltöltésének, mely a településen élők életminősége szempontjából kedvező. A zöldterületi fejlesztés mellett, hogy javítja a város lakóinak életminőségét, társadalmi szempontból is kedvező, hiszen a közösségi funkciójú terek ösztönzik az itt lakókat, hogy kimozduljanak és részt vegyenek a település közösségi életében. Emellett az itt megtartott rendezvények, vásárok, piacok vonzást gyakorolhatnak a járás többi településén élőkre is.

VII. Külterületi beépítésre nem szánt területeket rendszerének felülvizsgálata

Ezen területek esetében a felülvizsgálat során kiemelt cél volt a védett természeti területeknek, a hagyományos tájhasználatnak, a kiterjedt művelt mezőgazdasági hasznosításnak a megőrzése azáltal, hogy egy letisztultabb, a település fejlődését is biztosító racionalizált és a valós állapotoknak sokkal inkább megfelelő területhasználati rendszer került megalkotásra. Továbbra is alapvető cél a művelt, kiváló termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek fenntartása, a táji- ökológiai szempontból értékes területek védelme és a mezőgazdasági táj sajátos arculatának megőrzése. Ezek mind különös fontossággal bírnak Sárbogárdon, hiszen a mezőgazdaság nagyon régi hagyományokra tekint vissza a településen és nagyban hozzájárul a város karakteréhez, része az emberek identitásának.

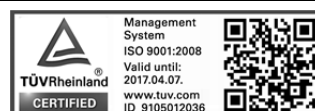
Ezenkívül tekintettel arra, hogy Sárbogárd erdősültsége nagyon alacsony, kiemelkedő jelentősége van a településen található kisebb erdőfoltok erdősávok megőrzésének. Ennek érdekében olyan kisebb erdősült foltok is erdő területfelhasználásba kerültek, melyek az erdészeti kataszterben ugyan nem szerepelnek, több esetben művelési águk sem erdő, hanem legelő, rét vagy mocsár, azonban valós állapotukat vizsgálva spontán erdősülési folyamatok figyelhetők meg. Ezek a folyamatok természetvédelmi szempontból roppant kedvezőek és közvetett módon a település társadalmára is pozitív hatással lehetnek, továbbá az erdők színterei lehetnek a rekreációnak, a szabadidő egészséges, minőségi eltöltésének.

3.5. Várható környezetet érő hatások, környezeti következmények

3.5.1. Környezeti igénybevétel, illetve terhelés

Sárbogárd új településrendezési eszközeinek készítése során a hatályos rendezési tervekhez képest eszközölt módosítások és változások környezetvédelmi szempontból alapvetően és többségében pozitív jellegűek. A korábbi tervekben szereplő, némely esetben indokolatlan és túlzó beépítésre szánt területek kijelölésének felülvizsgálata nyomán, konkrét fejlesztések hiányában, nagyrészt még településszerkezeti szinten sem kerül megtartásra. A belterület ÉK- részén azonban a már részben meglévő gazdasági- ipari tevékenységekhez kapcsolódóan részben településszerkezeti, részben szabályozási szinten is megmaradnak. Ez előbbiek kiszabályozására csak a tervezett fejlesztések ismeretében a későbbiek folyamán kerül sor, így a környezeti igénybevétel meghatározása is csak a későbbiek folyamán lehetséges.

Az előző fejezetekben már részben kifejtésre kerültek jelen tervezési folyamat során javasolt módosítások. Megállapításra került, hogy a kialakított program alapján a fenti ÉK-i részek fejlesztési területeinek nagy része most sem kerülnek kiszabályozásra, jellemzően korlátos mezőgazdasági terület övezetében maradnak.

A külterületi beépített területek racionalizálása, a mezőgazdasági termelő tevékenységhez kapcsolódó fejlesztések ösztönzése, valamint az egyéb, főleg meglévő állapotnak történő megfeleltetések nyomán, területfelhasználással járó változtatások, pontosítások önmagában nem járnak környezeti terheléssel és igénybevétellel. A terv azonban keretet szab a gazdasági, mezőgazdasági üzemi tevékenységek megjelenésének, a meglévők fenntartása mellett, Így mind a meglévő kialakult állapot alapján fenntartható, mind a fejlesztendő területeken potenciális veszélyforrást jelenthetnek. A fejlesztési igények hiányában ezek jelenleg nem prognosztizálhatók pontosan.

A továbbiakban a megjelenő főbb módosításokat, javaslatokat tárgyaljuk a természeti-, táji értékek, környezeti elemek vonatkozásában. A változtatási szándékok részletes kifejtése a Alátámasztó javaslat kötet- „3. A változással érintett területek összefoglalója és összefüggései” fejezetben található.

I. Az elkerülő út és a központi belterület között a 2005 évi TSZT által kijelölt gazdasági, ipari, különleges és lakóterületek visszavétele nyomán valós területhasználatnak való megfeleltetés

Sárbogárd nagymértékű tartalékkal rendelkezik lakóterületek vonatkozásában, ezért a nyugati oldalon kijelölt, tervezett lakóterületek szinte teljes mértékben javasoltan a jelenlegi hasznosításnak megfelelően mezőgazdasági területfelhasználásba sorolandók, többnyire általános mezőgazdasági területbe.

A keleti oldalon a tervezett elkerülő út és a központi belterület között kijelölt gazdasági-, ipari területek szintén lényegesen meghaladják a szükséges mértéket, így jelentősen csökkentésre kerülnek, többségében szintén általános mezőgazdasági területfelhasználásba sorolandók vissza. A fennmaradó gazdasági területek ütemezésével biztosítható a jelenlegi használat fenntartása, amíg a konkrét fejlesztési igények nem jelentkeznek, így ezek a területek is részben korlátozott mezőgazdasági területben maradnak szabályzási szinten.

Az északi részen a tervezett M8 autópálya mellett kijelölt különleges kereskedelmi terület kijelölés sem tartandó fenn, ezen területek nagy része is javasoltan Má jelű területfelhasználásba.

A módosítások összességében az intenzívebb beépítésre szánt és környezeti állapot szempontjából terhelőbb, az ipari területek esetén zavaróbb funkciók megjelenését lehetővé területek kiterjedését csökkentik, kisebb területre koncentrálnak, így összességében kedvező hatással járnak a környezetre nézve.

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	A módosítás a korábban tervezett beépítésre szánt területek, köztük az ipari és gazdasági területek visszavételével, megszüntetésével jár, így levegőterhelést okozó ipari, üzemi létesítmények megjelenésének lehetősége is megszűnik. A beépített területek fűtési eredetű levegőterhelésével sem kell számolni, jelentős területegységen, mely a település központi részein nem okoz további levegőszennyezést. A módosítás levegőminőség-védelmi szempontból kedvező.	A terület-felhasználás és övezeti átsorolások környezetállapot szempontjából kedvező hatásúak
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A módosítások a tényleges használatnak megfelelően visszalépések, melynek során a korábban tervezett beépítésre szánt területek, visszasorolása történik mezőgazdasági területté. A módosítás révén így megmarad a termőföld hasznosításának lehetősége, a fennmaradó jelenlegi területhasználat nem terheli a talajt és a felszín alatti vizeket. Összességében pozitív változást okoz a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek állapotában.	
Hulladék	A korábbi tervezett nagyarányú beépítésekhez, gazdasági területi kijelölésekhez képest a jelenlegi területhasználatnak megfelelően mezőgazdasági területek hulladékkezelés szempontjából kedvezőbb.	

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730, Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

Management System
ISO 9001:2008
Valid until:
2017.04.07.
www.tuv.com
ID 9105012038

Zaj- és rezgés-terhelés	Az átsorolások a korábban tervezettekhez képest nem járnak megnövekedett zajterheléssel, így kedvezőbb állapotokat eredményeznek.	A terület-felhasználás és övezeti átsorolások környezetállapot szempontjából kedvező hatásúak
Táj, épített környezet	A visszasorolással a jelenlegi beépítetlen mezőgazdasági táj jellege megmarad, művi tájelem megjelenésének lehetősége korlátozódik. A táj feltáruló látványa szempontjából kedvező.	

II. Lakó és vegyes területfelhasználási kategóriák felülvizsgálata

Sárbogárdon a korábbi központi vegyes területi (Vk) besorolás megszüntetésre javasolt, miután a kategóriára jellemző beépítések nem jelentek meg a településen. Átsorolásuk a jellemző és kialakult állapotoknak, funkcióknak megfelelően javasolt, a belterületen főként lakó- és gazdasági területbe, külterületen különleges mezőgazdasági üzemi területbe (K-Mű).

A településen racionalizálásra kerültek a településközponti és a lakó területek, a valós használatnak és beépítettségnek megfelelően, melyek összességben intenzitás csökkenést eredményeznek.

A lakóterületek övezetein belüli ezen felül további kisebb differenciálások korrekciók javasoltak (kertvárosi lakóövezetek falusiasba kerültek, kisvárosias és falusias lakóövezetek pontosításra kerültek a központi belterületen)

A módosítások összességében az intenzívebb beépítésű, és intézményi és szolgáltató funkciójú területek elhelyezkedését racionalizálják, külterületen a nagyobb intenzívebb beépítések lehetőségéig csökkentik, így összességében kedvező hatással járnak a lakókörnyezetre nézve.

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	A területfelhasználás és övezeti átsorolások a tényleges állapotnak történő megfeleltetések, így nem járnak megnövekedett levegőszennyezéssel.	A terület-felhasználás és övezeti átsorolások környezetállapot szempontjából semleges hatásúak
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A módosítások a tényleges állapotnak történő megfeleltetések, így nem okoz negatív változást a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek állapotában	
Hulladék	A jelenlegi állapothoz képest megnövekedett hulladék megjelenése a továbbiakban sem várható	
Zaj- és rezgés-terhelés	Az átsorolások a jelenlegi állapothoz képest nem generálnak nagyobb forgalmat, nem járnak megnövekedett zajterheléssel	
Táj, épített környezet	A változtatások a tényleges állapotnak történő megfeleltetések, így nem okoznak negatív változást	

III. Külterületi falusias lakóterületek kijelölése

A korábbi településrendezési eszközök a külterületi beépített területeket eltérő rendszerben kezeli egy részük beépítésre szánt, míg egy részük beépítésre nem szánt területi kategóriában voltak. Jelen javaslatban a korábban Vt, Gip/m, K-rek, illetve beépítésre nem szánt Má-M jelű mezőgazdasági területbe sorolt lakó funkciójú udvarok, tanyák egy részét, amelyek a lakóterületekhez, egyéb beépítésre szánt területekhez kapcsolódva, vagy főbb közlekedés utak mentén helyezkednek el, Lf jelű lakóterületbe javasolt átsorolni. Ennek köszönhetően a jellemzően lakóterület rendeltetésű területeken a lakó funkció fennmaradhat, a meglévő beépítettségi aránnyal, melyet az Má-M kategória ilyen kis telkeken nem engedne, ugyanakkor nem jelenhet meg intenzívebb beépítés és zavaróbb funkció sem, mint a Vt vagy Gip-M területeken.

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	A területfelhasználás és övezeti átsorolások a tényleges állapotnak történő megfeleltetések, így nem járnak megnövekedett levegőszennyezéssel.	A terület-felhasználás és övezeti átsorolások környezetállapot szempontjából semleges hatásúak
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A módosítások a tényleges állapotnak történő megfeleltetések, így nem okoz negatív változást a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek állapotában. Jellemzően kisebb beépítettség jelenhet meg, szennyező funkciók nélkül, mely a termőföldek mennyiségére és a talaj és vizek állapotára kedvező hatású.	A terület-felhasználás és övezeti átsorolások környezetállapot szempontjából kedvező hatásúak
Hulladék	A jelenlegi állapothoz képest megnövekedett hulladék megjelenése a továbbiakban sem várható	A terület-felhasználás és övezeti átsorolások környezetállapot szempontjából semleges hatásúak
Zaj- és rezgés-terhelés	Az átsorolások a jelenlegi állapothoz képest nem generálnak nagyobb forgalmat, nem járnak megnövekedett zajterheléssel	
Táj, épített környezet	A változtatások a tényleges állapotnak történő megfeleltetések, nem okozza új nagymértékű építmények megjelenését, így nem okoznak negatív változást	

IV. Külterületi korábbi majorok, mezőgazdasági üzemek területét érinti módosítások

Sárbogárdon a külterületi kivett területek jelentős hányadát a majorok udvarok alkotják. A történelmi nagybirtoki rendszerből fennmaradó mezőgazdasági központok nem egységes rendszerben kezeltek. Jelen javaslatban a korábbi beépítésre szánt területeket szinte kizárólag beépítésre szánt területekként kezeltük, a beépítésre nem szánt területek, különösen Má-M tekintetében, történtek beépítésre szánt területi kijelölések a valós használatnak megfelelően differenciálva. Többségében a hagyományosan mezőgazdasági üzemi tevékenységek K-Mű jelű beépítésre szánt területfelhasználásba kerültek.

A korábban is beépítésre szánt területek közül a jelentősebben beépített területek, melyek nem zavaró jellegűek Gipe, illetve Gksz jelű területfelhasználásba soroltak javasoltan, a zavaróbb funkciót is feltételező telephelyek, nagyobb üzemi méretű állattartó telepek (sertéstelep) Gip-M jelű iparterületbe kerültek.

A területfelhasználási és övezeti rendszer átalakítása összességében pozitív hatással jár, ugyanis a differenciálás az elhelyezhető funkciók szerint, valamint a környezeti terhelés mértékének figyelembe vételével történik. A beépítésre szánt területek kijelölése a meglévő területhasználat és funkció alapján történik, kivett beépített területeken. **A kijelölések nem járnak területfoglalással és új környezetterhelő funkció megjelenésével.**

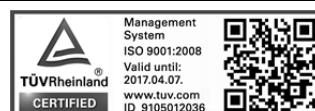
Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	A területfelhasználás és övezeti átsorolások a tényleges állapotnak történő megfeleltetések, meglévő, működő telephelyek, állattartó létesítmények érintettségével, így nem járnak új levegőterhelést okozó funkció megjelenésével, megnövekedett levegőszennyezéssel	A terület-felhasználás és övezeti rendszerben bekövetkező módosítások a környezetállapot szempontjából semleges hatásúak.

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	Az övezeti módosítások a tényleges állapotnak történő megfeleltetések. A tervezett kijelölések kivett, beépített területeket érintenek, így nem járnak területfoglalással, illetve termőföld igénybevételével. A meglévő funkciók esetén a jogszabályi előírások betartásával a jelenlegi területhasználat nem terheli a talajt és a felszín alatti vizeket.	A terület-felhasználás és övezeti rendszerben bekövetkező módosítások a környezetállapot
Hulladék	A jelenlegi állapothoz képest megnövekedett hulladék megjelenése a továbbiakban sem várható	
Zaj- és rezgés-terhelés	A területfelhasználásban és övezeti rendszerben bekövetkező változtatás a jelenlegi állapothoz képest nem generál nagyobb forgalmat, nem jár megnövekedett zajterheléssel	
Táj, épített környezet	A terv a korábbi nagybirtokrendszerből fennmaradt majorok, udvarok, kivett telephelyek területét érintik, melyek meglévő beépítések, így a település szerkezetének szerves részét képezik. A területeken a beépítettség sok esetben a korábbi hagyományos majorok fennmaradt épületállományát jelenti, mely illeszkedik a mezőgazdasági tájba. Az újabb üzemi beépítések szintén meglévő, kialakult állapotot jelent. Ennek következtében az átsorolások nem okoznak negatív változást. Új, zavaró, idegen tájelem megjelenésének lehetősége korlátozott.	

V. Különleges területeket érintő módosítási javaslatok

A TSZT javaslatban felülvizsgálatra kerültek a korábbi beépítésre szánt különleges területek. Amelyek funkciója és beépítési mértéke nem indokolta a nagyobb beépítési mérték fenntartását, azokat különleges beépítésre nem szánt területi kategóriába kerültek átsorolásra. Ezek a temetők, a külterületi és a központi belterületen kívüli sportpályák, a bányaterületek, a hulladéklerakó területe. Meglévő bányaterület kijelölésének korrekciója a Bányakapitányság adatszolgáltatása, valamint a fejlesztési igények nyomán történt.

A különleges bánya területek kiterjedésének pontosítása, mely a Bányakapitányság hivatalos adatszolgáltatása és fejlesztési igények szerint történik, önmagában a környezetállapot szempontjából nem jár tényleges változással.

Az adatszolgáltatás szerinti bányaterületek nagy része már ma is bányaművelés alatt áll, melyet jelen településrendezési tervek lekövetnek, így újabb jelentős negatív környezeti hatásokkal nem járnak.

A fejlesztéssel érintett terület kisebb akácos erdőfoltot érint, mely az erdőállomány adattárának is része. A módosítás során azonban a kataszteri erdők csökkenése a törvény által előírt keretek között marad, a településen az adattári erdők továbbra is 97%-ban erdőterületekként besoroltak.

A módosítás közvetlen kapcsolódik a meglévő bánya területfelhasználáshoz, továbbá Sárbogárd kiterjedt külterületeihez képest minimális 2,9 ha területet foglal el, így a meglévő állapotokhoz képest többnyire nem változik negatív irányban az egyes környezeti elemek állapota, ugyanakkor a kijelölés lehetőséget teremt a bányászati tevékenység további kiterjesztésére, mely minimális környezetterheléssel járhat. A diffúz légszennyezéssel kapcsolatos előírások, és a vonatkozó jogszabályok figyelembe vételével biztosítható, hogy a tevékenység semleges hatású legyen az életminőséget szempontjából is. Továbbá az újonnan kijelölt bányaterületek a beépített és védett területektől távol helyezkedik el, így hatása kevésbé érzékelhető a településen.

A meglévő területhasználatok, illetve fejlesztési igények nyomán új beépítésre szánt rekreációs és egyéb tematikus különleges területek kerültek kijelölésre, mint az Örspusztai Nyugdíjas falú (K-Ny), a meglévő Örspusztai horgászcentrum K-Rt, volt Zichy kúria és környezetét (K-Rek), és a Mindszentpusztai lovas majort K-RI).

A halastavak környezetében, védett, illetve ökológiai hálózat által érintett területeken elhelyezkedő, a 2005 évi TSZT-n megkülönböztetett területfelhasználások, kisebb beépített telkek szintén jelen

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730, Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

Management System
ISO 9001:2008
Valid until:
2017.04.07.
www.tuv.com
ID 9105012038

javaslatban egységesen kerültek besorolásra. A területek jogi helyezte nem teljesen tiszta, a TSZT-n külön szín jelöli, jelkulcs nélkül (jelen feldolgozásnál üdülőként tekintettük), a szabályozási terven övezeti jellel nem lettek ellátva. Így a korábbi szándékok tisztázatlansága miatt egységesen Kb-Rt jelű különleges beépítésre nem szánt tavasz-rekreációs területként jelöltük. A kivett, beépítéssel rendelkező területeken a beépítésre nem szánt kategória biztosítja, hogy a természetvédelmi és tájképi szempontból is értékes területeken nagyarányú fejlesztések ne jelenhessenek meg. továbbá az ökológiai hálózati érintettség miatt is a beépítésre nem szánt kategória javasolt, így a természeti értékek megőrzése is biztosított.

Ezen felül új tematizált beépítésre nem szánt különleges terület a Kb-Ke jelű területfelhasználási kategória, mely a felhagyott temető kegyeleti parkként való jelölése. A terület bevonása a település közhasználat számára megnyitott zöldfelületeinek rendszerébe a rekreációs lehetőségek bővítését eredményezi.

A tervezett módosítások kisebb területeken tervezettek, így a tájképi megjelenés és a természeti értékek védelme nem jelent korlátozó tényezőt. A változtatás nem okozza a **környezeti minőség romlását, a szabadtéri rekreációs lehetőségek bővülése pedig pozitív egészségügyi hatással jár a lakosság számára.**

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	A rekreációs területek kijelölése, esetleges fejlesztése, a területek differenciált strukturálása levegővédelmi szempontból nem okoz változást. Az egyéb különleges területek esetén, a meglévő kijelölések módosítása a beépítési paraméterek jelentős csökkentését jelenti, mely a levegőminőségben nem okoz változást.	A terület-felhasználás és övezeti átsorolások környezetállapot szempontjából semleges hatásúak
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A rekreációs területek esetén módosítások során jellemzően már meglévő funkciók és beépítések találhatók. Egyes területek esetén a fejlesztések megjelenésével kisebb intenzitású beépítés lehetősége nyílik meg. A különleges területek esetén, azonban a zöldfelületi arányok magasabb értékekben kerültek meghatározásra, így nagyobb növényzettel, illetve fedett területek maradnak meg. A terület többsége kivett beépített terület volt korábban is, így a változtatások nem járnak a termőföld további igénybevitelével és a jelenlegi állapothoz képest nem okoznak negatív változást a talaj, felszíni és felszín alatti vizek állapotában. Az egyéb különleges területek esetén, a korábbi kijelölések meglévő funkciókat jelent, a beépítésre nem szánt különleges területekké történő átsorolás kisebb arányú beépítéseket tesz lehetővé.	
Hulladék	A jelenlegi állapothoz képest megnövekedett hulladék megjelenése a továbbiakban sem várható	
Zaj- és rezgésterhelés	Az átsorolások a jelenlegi állapothoz képest nem generálnak nagyobb forgalmat, nem járnak megnövekedett zajterheléssel. A távlati fejlesztéssel érintett K-Ny jelű nyugdíjas falu esetén a forgalom növekedése nem okoz negatív hatásokat a terület külterületi elhelyezkedése és közúti kapcsolata révén.	
Táj, épített környezet	A területfelhasználás és övezeti átsorolásokkal a területek zöldfelületi jellege megmarad, a területek minőségi fejlesztése, rendezése a településképben pozitív változást hoz. A meghatározott beépítési paraméterek nem eredményezik nagyarányú beépítések megjelenését. A módosítások így összességében pozitív változásnak tekintendők a módosítások	A változtatás a környezetállapot szempontjából pozitív hatású

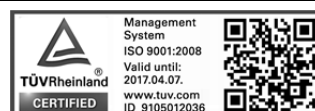
KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730, Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

VI. Zöldterületeket érintő módosítások

A korábbi TSZT által meghatározott zöldterületi kijelölések valós állapotnak, tulajdonviszonyoknak történő megfeleltetése során átsorolásuk tervezett a tényleges használatnak megfelelő területfelhasználásba (Lke, Lf, Vt, K-Sp, Gksz, K-Mü, Mko). Ezen területeken ténylegesen kiépített zöldfelületek nem találhatók, egyes esetekben erdők, illetve sportpályák érintettek. Jellemzően magántulajdonú ingatlanok, melyeken önkormányzati szándék sincs zöldterületek kiépítésre.

A jelenlegi területhasználatnak megfelelő visszasorolások mellett a településen, jellemzően a központi részekben, a ténylegesen zöldfelületként működő területeken, új zöldterületi kijelölések javasoltak. Továbbá azokon a területeken is, melyek önkormányzati tulajdonban állnak, és tervezett ilyen irányú fejlesztésük kialakításuk használatuk

Az újonnan kijelölt zöldterületeken tervszerűen kialakított közösségi terek hozandók létre. A részben zöldfelületként kialakult, használati értékkel nem bíró területek helyének településrendezési tervekben zöldterületként való biztosítása, hosszú távú fennmaradásukat, zöldfelületi rendszerben betöltött szerepük erősítését szolgálja. Az zöldfelületi arányok, az elhelyezhető építmények szűk körének előírása, mind hozzájárul a területek biológiai aktivitási értékének fennmaradásához, a zöldfelületek minőségi fejlesztésével, többszintű növényállomány kialakításával pedig annak növekedéséhez. A településkép pozitív irányú változásához is hozzájárul területek rendezése.

A zöldfelületi rendszer valós állapotokhoz való közelítése, illetve a ténylegesen zöldfelület-fejlesztési szándékok rögzítése minden környezeti elem vonatkozásában kedvező hatású.

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	A ténylegesen kialakult parkok esetén a módosítás nem jár jelentős levegőminőség változással. Az új kijelölések lehetőséget biztosítanak a további fejlesztésekre, dúsabb növényállomány eltelepítésre, mely az új zöldterületi kijelölésekkel együtt pozitívan hat a levegőminőségre. A zöldterületi visszasorolások a meglévő állapotoknak való megfeleltetés, szándék nélkül nem alakulhatott volna ki tényleges zöldfelület, így nem jár levegőminőség romlással.	A terület-felhasználás és övezeti átsorolások környezetállapot szempontjából pozitív hatásúak
Talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A módosítások során a területek jelenlegi állapot szerinti jellege megmarad, így nem okoz változást a talaj, felszíni és felszín alatti vizek állapotában. A zöldterületi besorolások biztosítják a továbbiakban is a magas zöldfelületi fedettséget.	
Hulladék	A jelenlegi állapothoz képest hulladék megjelenése a továbbiakban sem várható.	
Zaj- és rezgés-terhelés	Az átsorolások a jelenlegi állapothoz képest nem generálnak nagyobb forgalmat, így nem járnak megnövekedett zajterheléssel.	
Táj, épített környezet	A területfelhasználás és övezeti átsorolásokkal a területek jelenlegi használat szerinti jellege megmarad, így a visszasorolások nem okoznak negatív hatást a településszerkezetben. A zöldterületi kijelölések a területek minőségi fejlesztését, rendezését hordozza magában, így a településképben pozitív változást hoz. Összességében pozitív változásnak tekintendők a módosítások.	

VII. Külterületi beépítésre nem szánt területeket rendszerének felülvizsgálata

- Földhivatali nyilvántartásnak, illetve valós állapotnak történő megfeleltetések
- Felhagyott, degradált területek javasolt átsorolása védelmi rendeltetésű erdőterületbe
- A védett területek ökológiai hálózat által érintett gyepek korlátozott mezőgazdasági területekként való jelölése
- Egységes általános mezőgazdasági területfelhasználási egység kialakítása
- Kisebb külterületbe ékelődő fejlesztési területek visszavétele (Üh, K-Rek)
- A 2005. évi TSZT által kijelölt további kertes mezőgazdasági területek általános mezőgazdasági területbe történő átsorolása javasolt a valós területhasználatnak megfelelően.
- A Sárvíz-völgyben és a kisebb patak völgyekben a földhivatali nyilvántartás szerint nádas, mocsár és vízállásos területek jelentős részét a mai jogszabályi környezetnek megfelelően Tk jelű természetközeli területfelhasználásba javasolt sorolni.
- vízgazdálkodási területek javasolt korrekciója.

Sárbogárdon a településrendezési eszközeinek módosítása során a hatályos rendezési tervekhez képest történő változások környezetvédelmi szempontból alapvetően és többségében pozitív jellegűek.

Az előző fejezetekben kifejtésre kerültek jelen tervezési folyamat során javasolt módosítások.

A tervezés során az erdőterületek felülvizsgálatra kerültek a földhivatali nyilvántartás, a tényleges erdőszűrség, valamint az Országos Erdőállomány Adattárban lehatárolt kataszteri erdőterületek alapján.

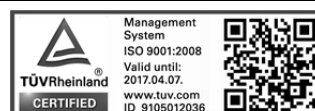
A mezőgazdasági területek vonatkozásában a településrendezés eszközeivel a hagyományos tájhasználatnak a megőrzése volt az alapvető cél, a külterületek fokozott védelmével, a kiterjedt mezőgazdasági tájrészek arculatának megőrzésével és a fejlődési lehetőségek megteremtésével.

Az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőrészek 97 %-ban erdőterületi felhasználásba kerültek, a földhivatali nyilvántartás és a tényleges állapot is figyelembevételre került. Ezek az átsorolások alapvetően szolgálják a település biológiailag aktív területeinek, az ökológiai folyosók és a tájképi értékek megőrzését. Hozzájárulnak **a kedvezőbb környezeti minőséghez, a település környezeti állapotának megőrzéséhez és javításához.**

Sárbogárdon a külterületek nagy része mezőgazdasági hasznosítású, összefüggő szántóföldi mezőgazdasági területek találhatók mind a keleti, mind a nyugati település félen. Kiemelkedő jelentőségű Sárbogárdon a Sárvíz-völgye természetvédelmi és tájképi szempontból értékes területeinek. védett vizeinek mocsaras nádasos, mélyfekvésű gyepek élőhelyeinek megőrzése. Szerkezeti és szabályozási szinten is a mezőgazdasági területek tekintetében alapvető cél volt a művelt, jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek fenntartása, a táji- ökológiai szempontból értékes területek védelme, a felsőbbrendű területrendezési terveknek való megfeleltetés, és a mezőgazdasági táj sajátos arculatának megőrzése.

A térségi ökológiai rendszerek védelme a településrendezés során a területfelhasználási kategóriák természetvédelmi szempontú meghatározásával és szigorúbb szabályozási mutatók megalkotásával lehetséges. A természetvédelmi oltalom alatt álló területeken, az ökológiai hálózat magterületein, ökológiai folyosóban lévő erdő, rét, legelő, mocsaras, nádas és szántóföldi területek használatának és beépítésének ökológiai szempontú korlátozása biztosítja a rendszer folyamatosságát és lehetőséget teremt a természeti területek, erdőterületek bővítésére, fejlesztésére is.

A **település védett területin** és ökológiai hálózat magterülettel és folyosóval érintett területein mind településszerkezeti, mind szabályozási tervi szinten **olyan területfelhasználási kategóriák és övezetek kerültek meghatározásra**, melyekre megalkotott szigorú előírások **biztosítják a természeti értékek védelmét.** Ezen előírások korlátozzák a területhasználatot, az elhelyezhető funkciók körét, valamint korlátozzák az építmények elhelyezésének lehetőségét az értékes növényállomány figyelembe vételével.

Ennek szellemében a természetvédelmi oltalom alatt álló területek erdei védelmi rendeltetésűek, a mezőgazdasági területek korlátozottan hasznosítható mezőgazdasági területekbe soroltak. Ezen belül a védett mocsaras nádasos részek többnyire természetközeli területként meghatározottak.

A fent említett területfelhasználások az ökológiai hálózatok szerepének, jelentőségének, tájképi értékének, biológiai változatosságának megőrzését és fejleszthetőségét is eredményezi.

A természeti értékek mellett, a táj arculatának, harmonikus, hagyományos tájhasználatra épülő tájképi megjelenésének megőrzése is támogatott. A külterületi javaslatokban a hagyományos területhasználat ösztönzése mellett, a helyi építési hagyományoknak megfelelő, tájba illő építészeti kialakításra, anyaghasználatra vonatkozó tájba illesztési és tájlesztettkai szempontok érvényesülnek. Így a tájképi értékek fennmaradása is biztosított.

A művelt mezőgazdasági területeken is változtatás tervezett az övezeti paraméterek tekintetében. A területek további felaprózódásának elkerülése érdekében meghatározásra került a kialakítható legkisebb telekméret. Mivel az általános mezőgazdasági területek jelenleg nagyrészt beépítenek, az egyes tanyahelyek és néhány nagyobb telekméretű ingatlan kivételével, ezen állapot fenntartása érdekében jelen szabályozási javaslatban szigorítás javasolt a korábbiakhoz képest. Gazdasági épület csak jelentősen nagyobb telekméret esetén helyezhető el, továbbá a lakóépület elhelyezés is szigorításra került. Ezek a javaslatok a külterületi mezőgazdasági táj megjelenésének megváltozását, épületekkel történő beépülését gátolja, mely Sárbogárdon a kiterjedt összefüggő **mezőgazdasági területek tájképi feltárulásának látványa szempontjából kedvező**.

A külterületi területfelhasználási változások a hagyományos tájhasználatok megőrzésnek támogatásával, a védett élőhelyek megőrzésének biztosításával alapvetően hozzájárulnak **a kedvező környezeti minőség fenntartásához, a település környezeti állapotának javulásához. Összességében a külterületi javaslatok a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek állapotára, az élővilág, a természeti környezet és az ökológiai hálózati elemekre is kedvező hatású.**

Szerkezeti szinten a mezőgazdasági területek tekintetében a fentiek felül, alapvető cél volt a művelt, jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek fenntartása, a táji- ökológiai szempontból értékes területeinek védelme. Ezek a változtatások szintén kedvezőek a természeti környezet és az ökológiai hálózati elemekre, továbbá alapvetően **a termőföldek védelmét szolgálják**.

3.5.2 Közvetett módon hatást kiváltó tényezők

Új környezeti konfliktusok megjelenése

Az előző fejezetekben megállapításra került, hogy a településrendezési eszközök módosítása során a korábbi beépítésre szánt terület kijelölésekhez képest nem történik további kijelölés, a módosítások többsége jellemzően a jelen állapotnak történő megfeleltetés, pontosítás, így környezeti terheléssel és igénybevétellel nem járnak.

A meglévő gazdasági területeknél a funkciók néhány tekintetben a közvetlen környezetében potenciális konfliktusforrást jelenthetnek. Azonban az érintett terület a lakóterületek szélén, illetve távolabb helyezkednek, el így jelentősen romló környezeti feltételekkel, valamint negatív egészségügyi hatással, és ebből eredő konfliktusokkal a lakosság számára nem kell számolni.

Külterületek tekintetében, különösen a védett területek esetében a táji adottságoknak, természeti-tájképi értékeknek alárendelt területhasználatok kerültek megállapításra, így új környezeti konfliktus a változtatási szándékok nyomán nem várható.

A szabályozás során a talaj-, felszíni és felszín alatti vizek védelme érdekében megfogalmazott előírások, melyek többek között az állattartó telepek vízfolyások menti elhelyezhetőségét korlátozzák, vízparti növényzet megőrzését biztosítják, elősegítik a település vízminőségének védelmét.

Térszerkezet, területfelhasználási mód változása

Sárbogárd kedvező természeti adottságokkal rendelkezik, mely elősegítette a településen a hagyományos tájhasználati formák, értékes élőhelyek fennmaradását. A gyepgazdálkodás és a szántóföldi növénytermesztés meghatározó tevékenység a településen. A korábban virágzó szőlőkultúra nyomai ma már csak elszórtan fedezhetők fel a település keleti részén, a belterület közelében elhelyezkedő zártkertekben.

A településrendezés eszközeivel a megváltozott gazdasági körülmények között ennek a hagyományos tájhasználatnak és településszerkezetnek a megőrzése volt a cél, az egyes területegységek, hagyományos településképp fokozott védelmével, a kiterjedt mezőgazdasági tájrészletek arculatának megőrzésével és a fejlődési lehetőségek megteremtésével.

Új beépítésre szánt területek elsősorban a mezőgazdasági üzemek, régi majorsági birtokközpontok területén kerültek kijelölésre, továbbá a belterületeken is az egyes területfelhasználások és övezetek átstrukturálása történt, mely alapja a tényleges állapotoknak jobban megfeleltetett rendszer. Így a belterületek településszerkezetében sem mutatkozik jelentős változás.

A természeti és művi értékek védelme szempontrendszerének is alárendelt területhasználatok és szabályozási mutatók megalkotása az értékes területek védelmét, ökológiai és ökonómiai alapú fejlesztését, a sajátos helyi adottságok megőrzését teszi lehetővé. A módosítások többsége a valós állapotnak történő megfeleltetés, melyek következtében a területfelhasználási rendszer illeszkedik a már kialakult, hagyományos tájhasználatához, településszerkezetéhez, elősegítve a természeti és művi értékek fennmaradását.

Környezettudatos életmód feltételeinek változása

A fejlesztési célok a környezettudatos életmód lehetőségeit és feltételeit nem gyengítik.

A tervben szereplő szabályozási-, környezetvédelmi, táj- és természetvédelmi javaslatok a környezetbarát magatartást ösztönzik.

Természeti erőforrások

Természeti erőforrások megújulását akadályozó hatásokkal a településrendezési tervben meghatározott célok megvalósulása nyomán nem kell számolni. A helyi természeti erőforrások jelentős mértékű felhasználása nem történik.

Gazdasági-, társadalmi-, kulturális hagyományok

A tervezett módosítások következtében a település beépített területein racionalizált területhasználat, a városközponti területek átalakulása nyomán élhetőbb, vonzóbb település alakulhat ki, egységes, kompaktabb centrumokkal, amely nagyban elősegítheti a sárbogárdiak identitástudatának erősítését.

A módosítások következtében a megjelenő funkciókkal a települési szintű foglalkoztatottság növekedése és fejlődése várható, amely népességmegtartó hatással rendelkezik és növeli Sárbogárd központi szerepkörét. A belterületi módosítások célja a családbarát, élhető környezet elérése, a közösségfejlesztési tevékenységek támogatása, melyet a tervezett változtatások előmozdítanak.

Az új funkciót kapó felhagyott területek az esetleges beruházások megvalósulását követően lényegesen nagyobb érték előállítására lesznek alkalmasak. A tervezett funkciók megjelenése a településen új lehetőségeket nyit meg, segíthet a kedvező adottságok jobb kihasználásában, amellyel jelentősen erősödhet a turizmus. A fenn említett szempontok alapján a javaslat elemei nem gyengítik a társadalmi-kulturális hagyományokat, sőt erősítik azokat.

A korábbi tervek kijelölt, de meg nem valósult fejlesztési elképzeléseinek helyt adó területeken a tényleges, legtöbb esetben mezőgazdasági használatnak megfeleltetett területhasználat szabályozása, meghatározása, a település hagyományos tájhasználati formáinak megerősítését, a gazdálkodás feltételeinek erősítését teszi lehetővé.

4. Káros környezeti hatások mérséklését célzó javaslatok, intézkedések

4.1 Táj- és természetvédelem, ökológiai rendszerek

Sárbogárd nagy kiterjedésű, ökológiai és természetvédelmi szempontból kiemelten értékes, védendő területekkel rendelkezi, melyek többszintű, egymással átfedésben lévő természetvédelmi oltalommal érintettek.

Védett természeti területek

A településen megtalálható természetvédelmi kategóriák, természetvédelmi szempontú kijelöléssel érintett terület:

- 1) Nemzetközi védettségek
  - Natura2000 területek
    - o kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület:
      - Alapi kaszálórétek
      - Nagylóki löszvölgyek
    - o különleges madárvédelmi terület:
      - Sárvíz-völgy
  - Ramsari terület
    - Rétszilasi tavak
- 2) Országos jelentőségű természetvédelem
  - Rétszilasi tavak Természetvédelmi Terület
  - ex lege védett Bolondvár nevű földvár

49

Térségi ökológiai rendszerek védelme

Az ökológiai hálózat lehatárolását a magasabb rendű területrendezési tervek határozzák meg, melyet az illetékes államigazgatási szerv előzetes adatszolgáltatása figyelembevételével, annak pontosításával tartalmazza a szerkezeti terv.

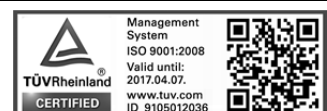
Sárbogárd közigazgatási területét érintő Országos Ökológiai Hálózat elemei:

- 1) Magterületek:
  - a) Rétszilasi tavak Természetvédelmi Terület
  - b) a Rétszilasi tavak TT-től északra, a Sárvíz-völgyben található halastavak, halágyak rendszere, valamint a kapcsolódó gyepek, mocsaras és nádas területek
  - c) Nagyhörcsöktől nyugatra található, valamint a Pusztaegres és a Sárvíz között húzódó patak völgyek azokat kísérő puhafás ligetek, vizenyős területek, gyepek, nádasok láncolata
  - d) a Sárvíz és Rétszilasi között húzódó legelők, gyepek
  - e) Rétszilastól keletre található Alapi kaszálórétek Natura 2000 területei
  - f) Sárszentmihálytól délre és dél-keletre található értékes gyepek területek
  - g) Sárbogárd belterületétől keletre húzódó, erdőfoltokkal tarkított legelő és szántóterületek
  - h) Kislóktól dél-nyugatra található Nagylóki löszvölgyek Natura 2000 területek
  - i) Kislóktól délre, a Lóki-patakot kísérő gyepek, ligetek és halastavak rendszere
  - j) Alsótöbörzsöktől északra található rétek és legelők
- 2) Ökológiai folyosóba tartoznak:
  - a) Sárvíz-csatorna medre és parti sávja
  - b) Alsótöbörzsöktől északra található réteket és legelőket összekötő szántóterületek
  - c) Nagyhörcsök keleti részétől a Sárvízig húzódó halastavak rendszere és azt kísérő szántó és nádas területek
  - d) Rétszilastól dél-nyugatra, dél-keletre és keletre található szántóterületek

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,
E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu
www.kasib.hu

3) Puffer területek:

- a) Rétszilas nyugati, dél-nyugati részén található szántóterületek
- b) Pusztagegres és Örspusztá között, a vízfolyást kísérő erdő és szántóterületek

A térségi ökológiai rendszerek védelme a településrendezés során a területfelhasználási kategóriák természetvédelmi szempontú meghatározásával és szigorúbb szabályozási mutatók megalkotásával lehetséges. A természetvédelmi oltalom alatt álló területeken, az ökológiai hálózat magterületein, ökológiai folyosóban lévő erdő, rét, legelő, mocsaras, nádas és szántóföldi területek használatának és beépítésének ökológiai szempontú korlátozása biztosíthatja a rendszer folyamatosságát és lehetőséget teremt a természeti területek, erdőterületek bővítésére, fejlesztésére is.

A település ökológiai hálózattal érintett területein mind településszerkezeti, mind szabályozási tervi szinten olyan területfelhasználási kategóriák és övezetek kerültek meghatározásra, melyekre megalkotott szigorú előírások biztosítják a természeti értékek védelmét. Ezen előírások korlátozzák az elhelyezhető funkciók körét, az építés rendjét, valamint korlátozzák az építmények elhelyezésének lehetőségét az értékes növényállomány figyelembe vételével.

Ennek szellemében a természetvédelmi oltalom alatt álló területek erdei védelmi rendeltetésűek, a mezőgazdasági területek korlátozottan hasznosítható mezőgazdasági területekbe soroltak. A Sárvíz-völgyében, időszakosan vízjárta területen elhelyezkedő illetve Bogárd belterületéhez kapcsolódó legelő, gyepek, mocsár és nádas területek többnyire természetközeli területként meghatározottak.

A fent említett területfelhasználások a védett természeti területek és ökológiai hálózatok szerepének, jelentőségének, tájképi értékének, biológiai változatosságának megőrzését és fejleszthetőségét is eredményezi.

A tervben az ökológiai hálózat elemeinek feltüntetése a jogszabály által meghatározott államigazgatási szerv adatszolgáltatásából kiindulva történt. Az országos ökológiai hálózat mag, folyosó és puffer területének pontosítása során az adatszolgáltatás szerinti lehatárolásához képest pontosításra kerültek a már kialakult, nagymértékű beépítéssel rendelkező mezőgazdasági telepek területe.

A pontosított térségi övezetek területe kevesebb mint 1%-kal változott, így a jogszabályi előírásnak megfelel. Az ökológiai hálózat pontosítást részletesen a *Alátámasztó javaslat kötetében - 5.3. A térségi övezetekre vonatkozó szabályok* című fejezete tartalmazza.

4.2. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata

A javaslatok a *Alátámasztó javaslat kötetében - "4.1. Tájhasználat és tájszerkezet"* című fejezete részletesen tartalmazza, mely jelen környezeti értékelésben nem kerül megismétlésre.

Az alábbiakban rövid áttekintés következik.

Sárbogárd változatos tájszerkezettel, értékekben gazdag természeti adottságokkal rendelkező település. A tájrendezés során az értékes védett területeknek, hagyományos tájhasználatnak, a kiterjedt és a jellemző mezőgazdasági hasznosításnak a megőrzése a cél.

A külterületek javasolt területfelhasználási rendszere az alábbi szempontok alapján került meghatározásra:

- felsőbbrendű tervek OTTrT és FMTrT térségi területfelhasználási kategóriái,
- felsőbbrendű tervek térségi övezetei (országos ökológiai hálózat),
- Országos Erdőállomány Adattár nyilvántartása,
- természetvédelmi oltalom alatt álló területek védelme,
- ökológiai hálózat érintettsége,
- természeti, tájképi adottságok,
- jellemző, megőrzendő tényleges tájhasználatok, művelési ágak,
- visszavonásra kerülő korábbi kiterjedt fejlesztési területek valós területhasználata,
- környezetvédelmi szempontok,
- volt mezőgazdasági majorok, birtokközpontok hasznosíthatósága,
- egyéb településfejlesztési érdekek

figyelembevételével.

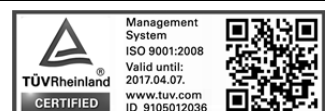
KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730, Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

A fenti szempontoknak együttesen kell érvényesülniük, melyek egymásra is kihatással vannak,

A tájrendezés során a fenti védett természeti területek, köztük a tájképi és ökológiai szempontból is kiemelkedő értékeket képviselő Sárvíz-völgyben kialakított halastavak összefüggő vízfelületeinek, értékes természetközeli mocsaras és gyepek területeinek esetén cél a természetvédelemnek alárendelt tájhasználat és ennek megfelelő területfelhasználás kialakítása.

Az egyes területfelhasználások nem kizárólag a művelési ágak alapján kerültek megkülönböztetésre, hanem a természetvédelmi érintettség, jellemző területhasználat által, nagyobb összefüggő terület egységekre vonatkozásában is. Ennek nyomán a területfelhasználás szintjén egy letisztultabb, átláthatóbb településszerkezet jön létre, melynek nyomán a mezőgazdasági területeken településszerkezeti szinten három területfelhasználás jelenik meg, az általános (Má), a kertes (Mk) és a korlátos mezőgazdasági (Mko) területek.

Újjonnan bevezetésre kerülő területfelhasználás a természetközeli terület, mely a korábbi vízgazdálkodási területek differenciálását váltja ki a mélyfekvésű vízállásos mocsaras, nádasos területek vonatkozásában.

A kertes területeken a művelésben mutatkozó átalakulási folyamatok miatt a kertes mezőgazdasági területfelhasználásba sorolt területek csökkentek.

A hagyományos tájhasználatból fakadóan a mezőgazdasági területek foglalják el a külterületek legnagyobb részét, így alapvető cél a művelt, jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek fenntartása, a táji- ökológiai szempontból értékes területek védelme, és a mezőgazdasági táj sajátos arculatának megőrzése.

A korlátos mezőgazdasági területek kijelölésének alapját a táj- és természetvédelmi érdekek jelentik, a művelési ágtól függetlenül.

A településen található erdőterületek besorolása elsősorban művelési ág, erdőállomány adattár nyilvántartása, valamint a tényleges állapot alapján történt. Védelmi rendeltetésű erdőterületként lettek besorolva az Országos Erdőállomány kataszteri besorolástól függetlenül a természeti védetség alatt álló és ökológiai hálózat által érintett erdőterületek.

Az egyetlen közjóléti rendeltetésű erdőterület a szabadidős rekreációs lehetőségeket bővíti a településen. A gazdasági rendeltetésű erdők a település fennmaradó, elsődlegesen erdőgazdálkodási célú erdősegei.

A korábbi településrendezési eszközökben kijelölt vízgazdálkodási területek felülvizsgálatra kerültek, a tényleges állapot, illetve az ingatlan-nyilvántartás alapján. A mélyfekvésű kezeletlen gyepeket, mocsaras részeket Tk jelű természetközeli területbe, míg a szántóként, legelőként nyilvántartott földrészeket korlátos mezőgazdasági területbe sorolódta át.

A tájrendezési javaslat szerint összességében a természetvédelmi oltalom alatt álló területek erdei védelmi rendeltetésűek, a mezőgazdasági területek korlátos mezőgazdasági területekbe soroltak, a védett mocsaras, nádasos területek természetközeli területként meghatározottak, mely területhasználatok biztosítják a védett értékek fennmaradását. A jó termőhelyi adottságú jellemzően intenzív szántóföldi művelésű területek fenntartása érdekében a külterületek nagy része pedig általános mezőgazdasági területbe sorolt.

A település külterületi korábbi beépítésre szánt különleges területei közül azok, ahol a funkció és beépítési mérték nem indokolta különleges beépítésre nem szánt területekként besoroltak a javaslatban. Ezek a temetők, a külterületi és a központi belterületen kívüli sportpályák, a bányaterületek, a hulladéklerakó területe.

Sárbogárdon a külterületi beépített területek aránya magas, melyek nem voltak egységes szemlélettel kezelve. A területek területfelhasználási rendszerbe való beillesztése során figyelembe vételre került a

kialakult állapot, a beépítettség, a meglévő és tervezett funkció, a megközelíthetőség, és a zavaróbb tevékenységek jelenléte.

A javasolt átsorolások több esetben beépítésre szánt területek kijelölését tette szükségessé.

4.3 Tájképvédelmi javaslatok

A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek lehatárolását a magasabbrendű területrendezési tervek határozzák meg, melyet az illetékes államigazgatási szerv előzetes adatszolgáltatása figyelembevételével, annak pontosításával tartalmazza a szerkezeti terv.

Sárbogárd tájképvédelmi szempontból értékes területei magukban foglalják a természetvédelmi és ökológiai szempontból is kiemelkedő értékkel rendelkező Sárvíz-völgyében és annak környezetében található élőhelyek rendszerét, melyek az alábbiak:

- a) Rétszilasi tavak TT területe, a Ramsari területekkel
- b) a Sárvíz-völgy Natura 2000 terület
- c) a Sárvíz-malomcsatornát valamint a halastavak rendszerét és a vízállásos területeket kísérő legelők, csatornák rendszere
- d) Nagyhörcsöknél húzódó patakvölgy és az azt kísérő ligeterdők, gyepek, szántók láncolata

A kijelölt tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területen a természeti értékek mellett, a táj arculatának, harmonikus, hagyományos tájhasználatra épülő tájképi megjelenésének megőrzése támogatott. A rendezés során a hagyományos területhasználat ösztönzése mellett, a helyi építési hagyományoknak megfelelő, tájba illő építészeti kialakításra, anyaghasználatára, vonatkozó a tájba illesztési, tájlesztítikai szempontok érvényesítendő.

4.4 Zöldfelület fejlesztési javaslatok

Közterületi zöldfelületek - zöldterületek

A zöldfelületi rendszer alapvető alkotó elemei a közhasználatú zöldterületek, melyeknek elsődleges funkciója hogy lehetőséget biztosítsanak a szabadidő, szabadidős, rekreációs tevékenységek számára. Sárbogárd zöldterületi ellátottságát tekintve megfelelő számú, tényleges funkcióval bíró közparkkal és közparkkal rendelkezik. Emellett a településen számos olyan, már zöldterületként szabályozott zöldfelület található, melyek a zöldterületi fejlesztések potenciális színterei lehetnek.

Az újonnan kijelölésre szánt zöldterületeket közparkként, illetve közparkként javasolt szabályozni, melyek az alábbiak:

- Mikes Kelemen közben elhelyezkedő, a 690/33 és 712 hrsz.-ú ingatlanok részét képező zöldfelület
- Hősök tere
- Semmelweis Ignác utca és az Álmosvezér utca között elhelyezkedő zöldfelület (5784, 5807/8 és 5808/12 hrsz.-ú ingatlanok)
- Tisza utcai tó
- Sárszentmiklóson a Gesztenyesor mellett elhelyezkedő közpark

A zöldfelületi terén meghatározó cél, hogy a város rendelkezzen attraktív, változatos zöldfelületekkel, városi terekkel.

Az újonnan kijelölt zöldterületeken tervszerűen kialakított közösségi terek hozandók létre. A településen már részben zöldfelületként kialakult, használati értékkel nem bíró területeken, a funkciók helyes megválasztására és a minőségi fejlesztésre kell a hangsúlyt helyezni. A zöldfelületek igényes és látványos, egységes koncepció szerint kialakított arculata, változatos funkciókkal való feltöltése szükséges.

Intézményi és lakóterek

Az intézménykertek jellemzően nem közterületek, hanem korlátozott közhasználatra szánt, megnyitott zöldfelületi létesítmények, szabadterek, zöldterek. Funkciójuk a pihenés, a szórakozás, a rekreáció, a sport és regenerálódás, az oktatás. Ide tartoznak a zöldfelületi jellegű intézmények és jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények.

A település zöldfelületi ellátottságában jelentős szerepet játszanak azok a közhasználatú intézményi zöldfelületek, mint a település központi belterületén, valamint a külterületbe ékelődő településrészekben található sportpályák.

A település nevelési-oktatási intézményi területeihez tartozó óvodák és az iskolák szintén jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények, melyek a település zöldfelületi rendszerének fontos elemei.

Mind az oktatási, nevelési, illetve vallási funkciókat betöltő intézmények zöldfelületinek állapota kielégítő, továbbra is fenntartandó, fejlesztendő. Több esetben szükséges a meglévő berendezési tárgyak állapotának felmérése, szükség esetén cseréje, a zöldterületek minőségi fejlesztése, főleg a külterületi sportpályák esetében.

Lakóterek a település egésze szempontjából is értéket jelentenek, biológiailag aktív felületek aránya, a területek ápoltsága az egész település klimatikus adottságait befolyásolja, alakítja.

Egyéb felületi kiterjedésű zöldfelületek

A településen az erdőterületek aránya alacsony, azonban a zöldfelületi rendszer meghatározó elemeinek számító természetközeli gyepek, nádasok és mocsaras területek aránya kiemelkedő. Ezek az állandó növényborítottsággal rendelkező területek biológiai aktivitása, kondicionáló hatása kedvezőbb az időszakos növényborítottsággal rendelkező szántóterületeknél.

Ezek a kedvező tájhasználati arányok megőrzendők, többek között a település klimatikus viszonyainak fenntartása miatt is.

Kiemelendő a külterületen található honvédelmi területek, valamint mezőgazdasági majorok, telephelyek zöldfelületi rendszerben betöltött szerepe is. Ezen a területek fajgazdag, többszintes növényállománya megőrzendő, ugyanis a mezőgazdasági területekbe ékelődve állandó növényborítottságukkal a zöldfelületi rendszer szerves részét képezik.

Külterületi lineáris zöldfelületek, mezővédő erdősávok

Sárbogárdon a mezőgazdasági táblákat tagoló, valamint a természetközeli élőhelyek összeköttetését biztosító külterületi fásítások és mezővédő erdősávok aránya nagyon alacsony. A mezőgazdasági területek egészén javasolt a mezővédő erdősávok rendszerének fejlesztése, emellett a meglévő erdősávok, fásított szegélyek fenntartása.

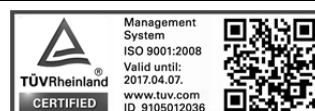
Támogatandó a főbb utak, mezőgazdasági utak mentén is cserjesávokból, fasorokból álló zöldsávok, mezővédő erdősávok kialakítása. Ezek kedvező hatásai közül a legfontosabb a környezeti terhelés, jelen esetben a poremisszió csökkentése, a szélrózsiának kitett területen. A szélsőségek mérséklésével az erdősávok kedvezően befolyásolják a mikro- és mezoklimát, emellett egyenletesebb csapadékeloszlást is eredményeznek. A mezővédő erdősávok fás társulásai a kedvező klimatikus hatások mellett számos élőlénynek nyújtanak élőhelyet és menedéket, táplálékforrást.

A mezővédő erdősáv javasoltan 4 sorból álló, min. 7 m széles, fa- és gyümölcsfafajokból telepítendő, mellette csatlakozó öko- vagy fűsáv létrehozása javasolt.

A külterületi patakokat, vízfolyásokat jellemzően természetközeli puha- illetve keményfás ligetek kísérik. Ezek a növénytársulások többnyire az országos ökológiai hálózat részét képezik, megőrzésük a zöldfelületi rendszer, valamint a felszíni vízfolyások, állóvizek védelme szempontjából kulcsfontosságú.

Utcai fasorok, utak menti közterületi gyepek és cserjesávok

Sárbogárdon a lineáris közterületi zöldfelületek tekintetében kiemelkedő feladat a nagyobb látogatottságú területrészek közötti kapcsolat megteremtése, valamint a forgalmasabb utak menti

zöldsávok fejlesztése, valamint a gyalogos és kerékpáros kapcsolatok megteremtése. A vonalas zöldfelületi elemeknek a fejlesztése többek között fasorok, cserjesávok telepítésével érhető el.

A vonalas zöldfelületi elemek tekintetében a közművesítési fejlesztésekkel összhangban, egy egységes koncepció alapján kialakított, attraktív fásítási program a település arculatát is meghatározhatja, azokon a helyeken, ahol az utak menti zöldsávban lehetőség kínálkozik egységes fasorok telepítésére.

Ez különösen a település megközelítését biztosító fő közlekedési utak mentén indokolt, mint a településkép, mind a levegőminőség, környezetminőség javítása szempontjából. A már megvalósult növénytelepítések fenntartására fokozott figyelemmel kell lenni.

A település meglévő fasorai fokozatosan felújítandók. A fasorok kialakításakor törekedni kell a homogenitásra, többször iskolázott sorfák alkalmazandók. A fajok megválasztásánál fontos szempont, hogy extenzíven fenntartható, az élőhelyi adottságoknak megfelelő környezettűrő növényanyag kerüljön telepítésre. A légvezetékek alatt olyan dísnövényeket kell alkalmazni, melynek alacsony gömb alakú koronáját nevelnek, így nem szükséges metszeni őket.

Az újonnan kijelölésre került utak mentén javasolt fasor és cserjesáv telepítése.

Zöldfelületi ellátottság alakulása

A tervezett területfelhasználás változásokkal, elsősorban a zöldterületek valós állapotnak és funkcionális használatnak megfelelő átszólásával, köztük a új közparkok kijelölésével a település egyes településrészei zöldfelületi ellátottsága javulhat.

A zöldfelületei ellátottsághoz hozzájárul az utak menti fásítások kialakítása, valamint a telken belüli zöldfelületek szigorú szabályozása. Ez utóbbi nemcsak a minimális zöldfelületi fedettség meghatározásában, de egyéb zöldfelületi előírások megalkotásában nyilvánul meg, mint a „Telek be nem építhető, megtartandó zöldfelület”-ként jelölt területek.

Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok

A zöldfelületi javaslatok mindegyike az ökológiai szerep erősítését segíti elő. A telken belüli zöldfelületek szabályozása, a növényállomány megtartására tett javaslatok, a beépítésre nem szánt területeken az ökológiailag védendő területek területfelhasználásának megválasztása is hozzájárul a zöldfelületek ökológiai szerepének erősítéséhez, javításához.

4.5 Környezeti elemek állapotának védelme

4.5.1. Levegőtisztaság védelem

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) sz. kormányrendelet és a légszennyezettségi határértékekről, a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékéről szóló 4/2011. (I. 14.) sz. VM rendelet előírásait kell alkalmazni.

Közlekedési eredetű légszennyezést a településen a jelentős átmenő forgalmat is bonyolító utak személy- és tehergépjármű forgalma eredményez.

Sárbogárd meghatározó közlekedési eleme az 63. sz. országos főút, mely a központi belterületen halad keresztül, így a forgalom okozta zaj- és rezgésterhelés a főút mentén elhelyezkedő lakóterületeken közvetlenül érzékelhető.

A terhelés intenzitását fokozza, hogy a főút mentén lévő növényállomány hiányos. Azokon a helyeken, ahol az út keresztszelvénye lehetőséget ad, ott fasor, cserjesáv telepítése javasolt, mellyel a közút okozta terhelések mérsékelhetők, emellett az egy vagy kétoldali zöldsáv a településképet is pozitív irányba befolyásolja.

A kedvezőbb levegőminőség eléréséhez mindezek mellett javasolt a zöldfelületek komplex fejlesztése. A zöldfelületek megőrzésével és fejlesztésével, többszintű út menti növényzások kialakításával, a terület kondicionáló hatása és mikroklimatikus viszonyai tovább javíthatók. Levegőtisztaság-védelmi szempontból a fasorok mellett a cserjéknek is kiemelkedő környezetvédelmi jelentősége van a közlekedésből származó, légszennyezés káros hatásainak csökkentésében. A fásításokra és védelmi célú növénytelepítésekre tett további javaslatok a *Tájképvédelmi*, illetve a *Zöldfelület-fejlesztési javaslatok* című munkarészekben kifejtésre kerülnek.

Sárbogárdon a **kereskedelmi-, szolgáltató gazdasági, valamint különleges területek okozta technológiai eredetű levegőszennyezéssel** jelenleg is számolni kell, melyek új beruházások esetén továbbiakban is megjelenhetnek.

A közigazgatási területen található egyéb üzemi tevékenységet végző telephelyek kibocsátása ellenőrzött keretek között, kibocsátási határértékek megállapítása alapján történik.

Az OKIR adatbázisban szereplő KDV határozatok többsége légszennyező pontforrások működési engedélyével, környezetvédelmi, valamint hulladékkezelési engedély kiadásával függ össze.

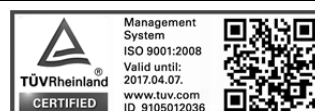
A települési folyékony hulladékot a Sárbogárdi térségi szennyvíztisztító telep fogadja be.

A tisztító telepet a város központi belterületétől észak-nyugatra, a külterületen építették meg, kapacitása 1000 m³/nap. A tisztítótelep technológiája alapján 500 m védőtávolság igényű, amely jelenleg beépített, illetve beépítésre szánt területet nem érint. A tisztított vizet a Tinódi-árok fogadja be és vezeti tovább. Mivel a szennyvíztisztító telep a lakóterületektől távol helyezkedik el, a bűzhatás okozta konfliktusokkal nem kell számolni.

A településen kiépített gravitációs gyűjtőhálózat mélypontjaira telepített szennyvízátemelő műtárgyak és onnan épített nyomóvezetékek biztosítják a szennyvíz továbbvezetését. A műtárgyakra bűzzár és zajvédelem nem került elhelyezésre, így védőtávolság igényük 150 m. Mivel a védőtávolságon belül beépítésre szánt többnyire lakóterület van, ezért a védőtávolság igény csökkentését az átemelő műtárgyak bűzzár és zajvédelemmel való ellátásával előbb meg kell oldani.

Levegőminőség tekintetében problémát okozhat a Sárszentmiklós nyugati felén elhelyezkedő sertéstelep okozta bűzhatás

A telep a lakóterületek szomszédságában helyezkedik el, azonban a jellemzően észak-nyugati széljárás kedvező a bűzhatást a déli irányba viszi.

Légszennyezést okozó, helyhez kötött működő, illetve új létesítménynél olyan technológiai és anyagkezelési eljárást kell alkalmazni, amelynek légszennyezőanyag kibocsátása nem haladja meg az illetékes levegőtisztaság-védelmi hatóság által meghatározott határértéket.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból a vonatkozó mindenkor hatályos jogszabályok - jelenleg a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) sz. kormányrendelet és a légszennyezettségi határértékekről, a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékéről szóló 4/2011. (I. 14.) sz. VM rendelet - előírásait kell alkalmazni.

A gazdasági területeken belül, a levegőterhelés további csökkentésére, a kondicionáló hatás javítására a kialakult faállományt lehetőség szerint meg kell tartani, mely szintén a környezetminőség javítását eredményezi, és pufferként szolgál.

Diffúz légszennyezést a növényzettel időszakosan fedett szántóföldekről illetve burkolatlan utakról származó por jelenti. A szántók nagyfokú porterhelése elsősorban a nagytáblás kialakításuknak köszönhető. Az egybefüggő nagytáblás parcellák között nincsen tagolás, fizikai elválasztás, hiányoznak a dűlőutak menti egybefüggő fásítások, cserjesávok, melyek csökkentenék a deflációt, porterhelést.

Szintén jelentős a terhelésük a belterületen lévő burkolatlan utaknak, melyek a lakókörnyezetben kedvezőtlen hatásúak. Sajnos a belterületi portalánított utak aránya rendkívül alacsony.

A település potenciális légszennyező forrásként megemlíthendők az állattartó telepek, valamint a hulladéklerakó telephely, mely a beépített területektől távol helyezkedik el. A korábbi felhagyott hulladéklerakó rekultivációja azonban megtörtént, így a levegőminőség szempontjából az nem jelent potenciális veszélyforrást.

A mezővédő erdősávok, mezsgyék telepítésével, majorfásítások kialakításával a diffúz légszennyezés mértéke csökkenthető.

4.5.2. Talaj, felszíni- és felszín alatti vizek védelme

A felszín alatti víz szempontjából a települések szennyeződéserzékenységi besorolását a 27/2004. (XII. 25.) KvVM. rendelet határozza meg a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet értelmében. Ez alapján a település a felszín alatti víz szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen helyezkedik el.

Felszíni vizek tekintetében Sárbogárd meghatározó elemei a Sárvíz (Nádor)-csatorna és a Sárvíz-völgy nyugati oldalán kialakított, a Sédből leágaztatott Sárvízi-malomcsatorna, valamint a kapcsolódó halastavak rendszere.

A Sárvíz-csatornát az Észak-Mezőföld Kelet-Bakony Vízyűjtő Gazdálkodási Terv erősen módosított víztest kategóriába sorolja. A Sárvíz felső jó minősítést kapott, de az eredmény megbízhatósága csekély, mivel csak makrozoobentosz vizsgálatok történtek a vízfolyáson. Ennél jóval megbízhatóbb a Sárvíz középső eredménye, ahol a makrozoobentosz adatokon túl, a halakról is rendelkezésre állnak információk. Előbbi mérsékelt, utóbbi gyenge minősítést kapott, így a vízfolyás összesített biológiai osztálya gyenge. A Sárvíz- malomcsatorna mint mesterséges víztest biológiai potenciálja mérsékelt a vizsgálati eredmények alapján.

A Rétszilasnál húzódó hidrogeológiai védőterületekre vonatkozó korlátozásokat, a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló, mindenkor hatályos jogszabályban foglaltak szerint kell betartani.

A település külterületén működő hulladéklerakó műszaki kialakítása megfelelő, érvényes hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik, továbbá a lerakott hulladékok jellemzői elérhetőek, amely a környezetre gyakorolt hatások feltárását, mérséklését segíti.

A szakirodalom szerint az alábbi emberre, a környezetre és a tervezett területhasználat megvalósítására esetlegesen veszélyt jelentő tényezők igényelnek folyamatos megfigyelést,

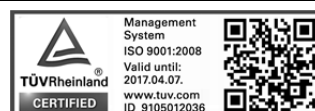
KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

ellenőrzést: lerakógáz, csurgalékvíz, talajvíz, süllyedések, rézsűk állékonysága, a lerakó aljzat- és záró szigetelésének hatékonysága, szivárgó rendszerek hatékonysága, korróziós hatások. Mivel a talaj és a vizeket érő szennyező források okozta terhelések hosszú távon fennállnak, így szükséges továbbra is a felszín alatti, felszíni vizek monitorozása.

A felhagyott, részben rekultivált hulladéklerakó környezetében a környezeti elemek folyamatos ellenőrzését a korábban kiépített 4 db megfigyelő kút segíti.

A Rétszilas közelében található sertéstelep hígtrágya tározója potenciális talajszennyező forrás, mindezek miatt szakhatósági vélemény alapján jegyzői hatáskörben kell megállapítani a védőtávolságát.

A telepítendő tevékenységek vonatkozásában a felszín alatti vizek és a talaj védelme érdekében a vonatkozó, mindenkor hatályos jogszabályok előírásait be kell tartani. A talaj- és talajvizek állapotát veszélyeztető tevékenységek csak vízzáró (szénhidrogénzáró) aljzaton végezhetők. A technológiai eredetű szennyvíz tisztítását a vonatkozó rendeletek szerint a telephelyeken belül kell megoldani. Veszélyes anyagokat tartalmazó szennyvizek közvetlenül nem vezethetők a befogadóba, megfelelő előtisztításukról gondoskodni kell. Semmilyen tevékenység nem folytatható a településen, mely a víz és a talaj határérték feletti károsodását okozhatja.

Konfliktust jelent, hogy a településen a csatornahálózat nem épült ki teljes mértékben. A csatornázatlan területeken a keletkezett szennyvizek derítőaknába kerülnek, melyek potenciális szennyező forrást jelentenek a talajra és a felszín alatti vizek minőségére. Feltételezhetően a csatornahálózatra való rákötések növekedése jelentősen javítaná a térség vízminőségét.

Sárbogárdon a jelentős kiterjedéssel bíró, intenzíven művelt szántóterületek több szempontból is környezeti problémát hordoznak magukban. Tagolatlanságukkal, valamint a talaj fizikai féleségével magyarázható, hogy az uralkodó széliránnyal párhuzamosan a szélerózió megfigyelhető rajtuk. Ez talajrombolással jár, ellene talajvédő gazdálkodással, a dűlőutak menti fásítással, valamint a kiterjedt szántók növényzettel való tagolásával lehet védekezni. Mivel az időszakosan fedetlen talajfelszíneken fennáll a talajpusztulás veszélye, ezért a már meglévő erdő-és cserjesávok védelmi jelleggel megtartandóak. A szántóföldi művelés egyéb negatív hatásokat is okozhat a talajminőségben, a kemikália használat, a talajt, a talajvizeket, és a felszíni vizeket veszélyeztet. A bemosódása mind a talaj, mind felszíni- és felszín alatti vizek szempontjából potenciális szennyező forrást jelent. Ez a védett területek esetében különösen veszélyes.

A termőföld minőségének védelme érdekében a földhasznosítás során a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást kell folytatni. A termőföldön végzett beruházások esetében gondoskodni kell a humuszos termőréteg megmentéséről, összegyűjtéséről és újrahasznosításáról. Lehetséges mértékig helyben kell a letermelt humuszos termőréteget felhasználni. Területfeltöltések során szennyezett talaj nem használható.

A művelés alóli kivonást a beruházás megvalósulásának üteme szerint kell végrehajtani, annak megkezdéséig a meglévő mezőgazdasági területhasználatot folytatni. A tervezett beruházásokat úgy kell megvalósítani, hogy a környezetükben lévő mezőgazdasági területeken történő gazdálkodás feltételei ne romoljanak.

4.5.3. Zaj- és rezgésterhelés

A települések általános zajterhelését a közúti közlekedésből, és az üzemi tevékenységből származó zaj mértéke határozza meg. Sárbogárdon üzemi zajforrás által okozott zajterhelésre a központi belterület mentén elhelyezkedő gazdasági területek esetében lehet számítani. A település zajterhelését azonban jellemzően a közlekedési eredetű zaj mértéke határozza meg.

A közlekedési zajforrások közül megemlítenédő a 63. sz. főút, melynek forgalma jelentős, a település belterületén halad keresztül. Mivel nyomvonala lakott területeket is érint, így az útvonal

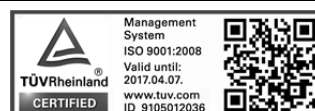
KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

konfliktusforrást jelent. Zaj- és rezgésterhelés szempontjából megemlítendő a Budapest-Pécs vasútvonal, mely a település belterületét kettészeli, nyomvonala lakóterületeket is érint.

Zajkonfliktust így elsősorban a belterületen áthaladó vasút mentén, valamint a település belső forgalmasabb útjain tapasztalható.

Közüti közlekedésből származó zaj

A közút kezelőjének (Magyar Közút Kht.) 2014-es évi forgalmi adatai a 63. sz. országos főút 6215-ös összekötő úttól délre, illetve északra eső szakaszán zajszerűtést végeztünk az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól szóló 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet alapján.

Közlekedési zajforrás létesítése esetén a meglévő védendő területen, illetve meglévő utak esetén új védendő terület kijelölésekor a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM – a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló együttes rendelet 3. melléklet határértékeit kell figyelembe venni.

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

		Határérték (L_{TH}) az $L_{AM,kö}$ megítélési szintre (dB)					
	Zajtól védendő terület	Kiszolgáló úttól; lakóúttól származó zajra		országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a település tulajdonában lévő gyűjtő utaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől származó zajra		országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önk. tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, első- és másodrendű főutaktól, az autóbusz pályaudvartól, a vasúti fővonaltól és a pályaudvarától, a repülőtértől, és a nem nyilvános fel- és leszállóhelytől származó zajra	
		nappal	éjjel	nappal	éjjel	nappal	éjjel
		6-22 óra	6-22 óra	6-22 óra	6-22 óra	6-22 óra	6-22 óra
1.	Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi terület	50	40	55	45	60	50
2.	Lakóterület (kisvárosias-, kertvárosias-, falusias-, telesszerű beépítésű) Különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, a temető, zöldterület	55	45	60	50	65	55
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű, a vegyes terület)	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

A 2014. évi mért adatok pontossága a déli szakaszon 1,2 %, az északi szakaszon 14,0%. A közüti közlekedésből származó zaj mértéke a forgalom 2014. évi mért adataiból számítva

- **a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól délre- nappal 68,8 dB, éjjel 60,8 dB érték**
- **a 63-as főút 6215-ös összekötő úttól északra - nappal 67,9 dB, éjjel 59,9 dB érték**

adódott, mely a 2020-ra kalkulált forgalomfejlődéssel további növekedést mutat.

Az értékek alapján látható, hogy a 63. sz. út vizsgált belterületi szakaszain a nappali és éjszakai órákban egyaránt túllépés adódik. Ez azonban adottságként kezelendő, a belterületi lakó és vegyes területi átsorolások a meglévő beépítettségnek felelnek, visszalépések a fejlesztések elmaradásának köszönhetőek. A meghatározott zajhatárértékek azonban minden lakó és vegyes területi kategóriában főutak esetén azonos, **így szigorúbb zajhatárértéket megszabó területi kijelölés nem történt.**

A forgalom negatív hatásának ellensúlyozására a település adottságai, az út valamint a lakóterületek egymáshoz való közelsége nem mindenhol teszi lehetővé a zajsínt növényssávvval történő csökkentését. A forgalmas utak mentén, ahol növénytelepítésre nincs lehetőség passzív akusztikai védelemmel és a beépítések tájolásának megválasztásával javasolt a zaj ellen védekezni, a belső terekben meghatározott zajterhelési határértékek érvényesülése érdekében.

Mivel ezek az útszakaszok lakóterületeket vágnak át, sok helyen a közművek és az út keresztmetszeti kialakítása sem teszi lehetővé az utcafásítást. Bár a fásítás okozta zajcsökkenés nem mérhető, ennek ellenére bizonyos mértékig javítja a környezet minőségét, a komfort érzetet.

Sárbogárdon a tervezett elkerülő út kialakítása lenne valódi megoldás, mely az átmenő forgalom elvezetésével kedvezően befolyásolná a lakóterületek terhelését.

Vasúti eredetű zaj

Sárbogárdon áthalad a Budapest – Pécs vasútvonal, amely átlósan (északkelet – délnyugat irányban) szeli ketté a közigazgatási területet, ill. markáns határt húz Sárbogárd és Alsótöbörzsök belterületi településrészek között. A vasútvonalhoz kapcsolódóan találhatóak lakóterületek is, azaz zajtól védendő létesítmények találhatók a konfliktussal érintett területen, ez azonban adottságként kezelendő. A Székesfehérvár – Sárbogárd vasútvonal észak felé, kelet felé pedig a Dunaújváros – Rétszilasi mellék vasútvonalak ágaznak le a fő vonalról, tovább tagolva a beépített területeket északon és délen. Ezek a vonalak kisebb forgalmat bonyolítanak le. A Rétszilasi mellékvonal lakóterületeket érintő szakasza rövid, a Székesfehérvár felé leágazó vasútvonal többnyire zártkerteket és mezőgazdasági területeket érint, ezekben az esetekben a zajterhelés elenyésző mértékű.

A vasút menti védendő épületek esetén passzív akusztikai védelemmel és a beépítések tájolásának megválasztásával javasolt a zaj ellen védekezni, a belső terekben meghatározott zajterhelési határértékek érvényesülése érdekében.

Üzemi és szabadidős tevékenységből származó zaj

A településen folytatott üzemi tevékenységek közül elsődleges konfliktusforrást jelenthetnek a központi belterület keleti részén található gazdasági és ipari telephelyek. Azonban ezeken a területeken nem történik jelentős zaj- és rezgésterheléssel járó tevékenység.

A bányászat okozta terhelés is kiemelendő, de a működő riolittufa bánya a lakóterületektől távol helyezkedik el, így közvetlen közelében nincs zajtól védendő terület, építmény.

A település közigazgatási területén működő kisebb telephelyek és üzemi létesítmények nem adnak okot hatósági zaj- és rezgésvizsgálatok elvégzésére.

Jelen terv készítése során **nem kerül kijelölésre a zajtól védendő területek (lakóterületek) közvetlen közelében olyan új gazdasági, kereskedelmi-szolgáltató vagy különleges területfelhasználási egység, mely jelentős üzemi jellegű zajterhelést okozna.** Ennek ellenére a már korábban kijelölt, hatályos TSZT-n szereplő gazdasági és különleges területek esetében megjelenhet új üzemi, szabadidős létesítmény.

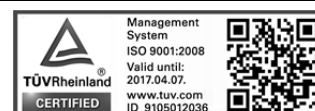
Zajt, illetve rezgést kibocsátó új üzemi és szabadidős létesítményt, berendezést, technológiát egyéb helyhez kötött külső zajforrást, csak olyan módon lehet létesíteni, üzembe helyezni, hogy az a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM –egyes rendeletben megállapított zaj és rezgésterhelési határértékeket ne haladja meg. A területen új üzemi és szabadidős zajforrás létesítése csak a határérték teljesülését biztosító zajvédelmi tervezés alapján engedélyezhető.

Üzemi jellegű zajkibocsátások tekintetében a tervezett fejlesztés során, megfelelő technológiák alkalmazásával, a hatályos jogszabályokban meghatározott zaj és rezgésterhelési határértékek betartásával, üzemi eredetű zaj nem jelenthet konfliktusforrást.

Az új tevékenységek, telephelyek esetében az üzemi jellegű zajkibocsátás meghatározására csak a beruházás ismeretében van lehetőség, ezért a tevékenységek hatásainak vizsgálatakor a rendelet meghatározott paraméterei az irányadók.

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre (dB)	
		nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
1	Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
2	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, teletszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű, a vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

Építési kivitelezési tevékenységből származó zaj

A településen az építkezések okozta időszakos zajterheléssel is számolni kell. Erre vonatkozóan az alábbi határértékek érvényesek:

Építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre*(dB)					
		ha az építési munka időtartama					
		1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több	
		nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	60	45	55	40	50	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, a temetők, a zöldterület	65	50	60	45	55	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű, a vegyes terület)	70	55	65	50	60	45
4.	Gazdasági terület	70	55	70	55	65	50

4.5.4. Hulladékkezelés

A hulladékgazdálkodás szempontjából figyelembe kell venni a vonatkozó mindenkor hatályos jogszabályokat (jelenleg a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényt), betartva annak a hulladékkezeléssel és hulladékhasznosítással kapcsolatos előírásait.

A településen a keletkező kommunális szilárd hulladék elhelyezéséről és elszállításáról a településen működő szervezett hulladékgyűjtési rendszer keretein belül kell továbbra is gondoskodni. A hulladékok lerakása az európai normáknak megfelelő műszaki védelemmel ellátott Sárbogárdi hulladéklerakóban történik.

Az elszórtan előforduló illegális hulladéklerakások felszámolása és újabbak kialakulásának megakadályozása szükséges a talaj- és a talajvizek védelme érdekében.

A várható építkezések során keletkező hulladékok környezetvédelmi szempontból is megfelelő gyűjtéséről és elszállításáról gondoskodni kell. Az keletkező építési törmelékek kezelése külön figyelmet érdemel. A szükségessé váló feltöltések, tereprendezések kizárólag hulladéknak nem minősülő anyagok felhasználásával történhetnek.

A veszélyes hulladékok begyűjtése és elszállítása a településen szintén megoldott. A keletkező veszélyes hulladékot közvetlenül a keletkezés helyén, biztonságosan, a környezet szennyezését kizáró, elkülönített zárt tárolókban kell elszállításig elhelyezni. A veszélyes hulladékok kezelése során a mindenkor hatályos veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló (jelenleg a 225/2015. (VIII. 7.)) Korm. rendelet előírásait kell betartani.

4.5.5. Egyéb környezetvédelmi javaslatok

A hosszútávon fenntartható fejlődést szolgáló korszerű környezetvédelem és energiagazdálkodás egyik legfontosabb eleme a megújuló energiaforrások minél szélesebb körű felhasználása.

A település természeti adottságai alapján részint alkalmas, ugyanakkor támogatható is a megújuló energiahordozók hasznosítása. Az ökológiai szemlélet a természeti és az épített környezettel való gazdálkodást a védelem, a hasznosítás és a fejlesztés egységeként kezeli, és a megújuló, megújítható forrásokra koncentrál, melynek során a helyi energiaszükségletre helyi megújuló források, technológiák kerülnek felhasználásra.

A megújuló energiahordozók hasznosítási lehetősége korlátozott, de alkalmazása nem hagyható ki. A környezetkímélő, megújuló energiaforrások közül a napenergia a legismertebb és legkézenfekvőbb, az egyértelműen környezetbarát energianyerési mód pedig a napelem, melyek közül leggyakrabban a napból érkező energiát villamos energia termelésre használják fel.

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,
E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu
www.kasib.hu

5. A tervben szereplő javaslatok hatékonysága, összefoglalás

A település kedvező természeti, táj adottságokkal rendelkezik. A tervezés során célunk ennek a kedvező állapotnak a fenntartása, megőrzése, a korábbi jelentős kijelölt fejlesztési területek visszavétele. A természeti környezet védelmét a magasabb rendű jogszabályok is biztosítják, azonban a településrendezési eszközök készítése során is kiemelt jelentőségű az értékes területek védelme.

A terv táj- és természetvédelmi, zöldfelületi és környezetvédelmi javaslatai és azok foganatosítására hozott szabályozási előírások a negatív hatásokat csökkenteni igyekeznek. Ez vonatkozik mind a levegőtminőség, a zajvédelem, felszíni és felszín alatti vizek, a talajvédelem, és az élővilág és a védett területek kérdéskörére.

A terv a tájvédelmi és tájképvédelmi szempontokat is figyelembe veszi a szabályozási tervi előírásokban részletezett mutatók, zöldfelületi arányok megállapításakor.

5.1. Táj- és természetvédelmi szempontú javaslatok

A természetvédelem szempontrendszerének is alárendelt területhasználatok az értékes területek védelmét, ökológiai és ökonómiai alapú fejlesztését, a sajátos helyi adottságok megőrzését teszi lehetővé. Ezen belül mind a hagyományos gazdálkodási formák, mind a sajátos tájképi értékek fenntartása érdekében született javaslatok a hagyományos tájhasználat, és a táji-, természeti értékek megőrzését szolgálják.

Ennek szellemében a természetvédelmi oltalom alatt álló területek erdei védelmi rendeltetésűek, a mezőgazdasági területek korlátozottan hasznosítható mezőgazdasági területekbe soroltak. Ezen belül a védett mocsaras nádasos részek többnyire természetközeli területként meghatározottak.

61

A védett területeken meghatározott övezetek nagyrészt épületmentességet biztosítanak, ezáltal nem jöhetnek létre tájképi zavaró hatású beépítések. Az ökológiailag értékes mezőgazdasági területek korlátos mezőgazdasági területként történt besorolása a hagyományos extenzív gyepterületek és a tájképileg változatos területek megőrzését, ezáltal a táj és természeti értékek fennmaradását szolgálja.

A tervezés során az alacsony erdősültség miatt kiemelten kezelt a meglévő erdőterületek fenntartása és fejlesztése, különösen a védett területeken és a patak völgyek ökológiai hálózat által érintett területein. Ennek köszönhetően az ökológiai folyosók működése, az egyes élőhelyek közötti kapcsolatok fennmaradása is biztosítottá válik

A település védett területin és ökológiai hálózat magterülettel és folyosóval érintett területein mind településszerkezeti, mind szabályozási tervi szinten olyan területfelhasználási kategóriák és övezetek kerültek meghatározásra, melyekre megalkotott szigorú előírások biztosítják a természeti értékek védelmét. Ezen előírások korlátozzák a területhasználatot, az elhelyezhető funkciók körét, valamint korlátozzák az építmények elhelyezésének lehetőségét az értékes növényállomány figyelembe vételével. A fent említett területfelhasználások az ökológiai hálózatok szerepének, jelentőségének, tájképi értékének, biológiai változatosságának megőrzését és fejleszthetőségét is eredményezi.

A mezőgazdasági területek vonatkozásában a településrendezés eszközeivel a hagyományos tájhasználatnak a megőrzése volt az alapvető cél, a külterületek fokozott védelmével, a kiterjedt mezőgazdasági tájrészletek arculatának megőrzésével és a fejlődési lehetőségek megteremtésével, mely alapvetően a termőföldek védelmét is szolgálja.

A művelt mezőgazdasági területeken is változtatás tervezett az övezeti paraméterek tekintetében. A területek további felaprózódásának elkerülése érdekében meghatározásra került a kialakítható legkisebb telekméret. Mivel az általános mezőgazdasági területek jelenleg nagyrészt beépítetlenek, az

KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

egyes tanyahelyek és néhány nagyobb telekméretű ingatlan kivételével, ezen állapot fenntartása érdekében jelen szabályozási javaslatban szigorítás javasolt a korábbiakhoz képest. Ezek a javaslatok a külterületi mezőgazdasági táj megjelenésének megváltozását, épületekkel történő beépülését gátolja, mely Sárbogárdon a kiterjedt összefüggő mezőgazdasági területek tájképi feltárulásának látványa szempontjából kedvező.

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetének lehatárolása olyan értékes, védett területeket foglal magában, melyeken szigorúbb szabályozási előírásokat meghatározó övezetek kerülnek kijelölésre, ezáltal a telepíthető funkciók körének meghatározásával, a hagyományos tájhasználat, az alacsony beépítési mutatók szerint a tájképi értékek fennmaradása is biztosítható.

5.2. Környezetvédelmi szempontú javaslatok

A terv tartalmi elemei, területfelhasználási, közlekedési és környezetvédelmi javaslatai és azok foganatosítására hozott szabályozási előírásai az egyes esetekben kedvezőtlen környezeti állapoton kívánnak változtatni, a negatív hatásokat igyekszik csökkenteni. Ez vonatkozik mind a levegőminőség, a zajvédelem, felszíni és felszín alatti vizek, a talajvédelem, és a hulladékgazdálkodás kérdéskörére.

Környezetvédelmi szempontú javaslatokban megfogalmazottak, továbbá a vonatkozó hatályos jogszabályokban és előírásokban foglaltak betartásával a levegőminőség-védelem, a zaj és rezgésvédelem, hulladékkezelés, továbbá és talaj-, a felszín alatti és felszíni vizek védelme megvalósul. Az egyes javaslatok hatékonysága a környezeti elemekre az alábbiak szerint alakul:

Talaj-, felszíni és felszín alatti vizek védelme

Jelen tervezés során potenciálisan talajszennyező funkciók megjelenését újonnan megengedő övezetek kijelölése nem történik, a település egy része azonban továbbra is gazdasági területfelhasználásban marad. A környezetvédelmi szempontú javaslatokban megfogalmazottak, továbbá a vonatkozó hatályos jogszabályokban és előírásokban foglaltak betartásával azonban a gazdasági, illetve különleges területeken üzemelő telephelyek esetén is megvalósul a talaj-, a felszíni és felszín alatti vizek védelme.

A településen található felhagyott hulladéklerakó környezetében található természeti elemek, valamint a környezeti közegek állapotának ellenőrzése folyamatos, melyre a településnek 15 évre szóló kötelezettsége van.

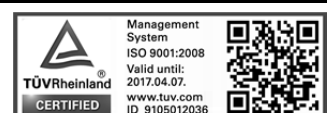
A település külterületén további környezetterhelést jelent a Kislóknál található kommunális hulladéklerakó területe. A létesítmény korszerű műszaki védelemmel ellátott, mely az európai normáknak megfelel, emellett a lerakott, kezelt hulladékra vonatkozó adatok is nyomon követhetők.

A mezőgazdasági tevékenységből, közúti közlekedésből eredő szennyezések a meglévő erdő- és cserjesávok védelmével, fásítások fejlesztésével csökkenthetők.

A magasabb rendű jogszabályokban meghatározott felszín alatti víz állapotának érzékenysége szempontjából fokozottan érzékeny területi kategória és arra meghatározott előírások betartása biztosítja a felszín alatti vizek védelmét.

A szennyvíz- és csapadékvíz elvezetés kérdésében hozott javaslatok és előírások megfelelő megoldásokat nyújtanak a szennyvizek tárolására illetve elvezetésére, melynek betartása nyomán csökken a talajt és a felszíni- és felszín alatti vizeket érő terhelés aránya.

Veszélyes anyagokat tartalmazó szennyvizekre és a talaj állapotát veszélyeztető tevékenységekre vonatkozó javaslatok, a felsőbbrendű jogszabályok előírásainak betartásával kizárható a víz és a talaj határérték feletti károsodása.

Termőföld

A termőföld és talaj humuszos rétegének védelme az előírások betartásával biztosított. A központi belterület körül korábban kijelölt gazdasági, illetve különleges és lakóterületek visszavételével az itt húzódó művelt termőföldek további hasznosítása biztosított. Emellett a központi belterület keleti szélén fenntartott gazdasági terület kijelölések, illetve Sárszentmihály keleti részén lakó területfelhasználásba sorolt területek egy része nem kerül kiszabályozásra beépítésre szánt területként, így a területek a jelenlegi használatnak megfelelően kerülnek övezeti besorolás alá. Ennek következtében jelen tervezési időintervallumban ezen tervi elemek nem jelentik a termőföld igénybevételét. Beépítésre szánt területként való szabályozásuk a konkrét beruházási igény megjelenésekor időszerű, ekkor realizálódhatnak, ugyanakkor a művelés alóli kivonás ütemezése szintén a termőföld védelmét szolgálja. Az előírások betartásával elérhető, hogy a beruházások megvalósulása során a környezetükben lévő mezőgazdasági területeken történő gazdálkodás feltételei ne romoljanak. Mezőgazdasági övezetbe történő sorolásuk a termőföldek védelme szempontjából kimondottan pozitív, elősegíti a termőföldek védelmét és további mezőgazdasági hasznosítását, természeti erőforrás megőrzését.

Levegőtisztaság védelem

A tervben javasolt előírások a levegőminőség állapotának javítását és hosszú távú fenntartását szolgálják.

A közlekedési eredetű levegőszennyezés tekintetében a korábban tervezett, fenntartott úthálózati elemek (elkerülő út) távlati megvalósulása a település lakott területeinek levegőminőségét kedvező irányban befolyásolhatja.

A növényzettel csak időszakosan fedett, diffúz légszennyezéssel járó szántóföldi művelésből származó poremisszió csökkentésére hozott mezővédő erdősávok, mezsgyék telepítése javasolt. A mezővédő fásítások bizonyítottan pozitív hatással bírnak a szélerezési területen. Ezen felül további kedvező hatásai, hogy a növényzettel védett és kitett oldalán egyaránt csökken a szélsőségek, mely terméshozadék és mikroklíma javító hatást eredményez, valamint egyenletesebbé válik a csapadékeloszlás, a talaj szerkezete és vízháztartása.

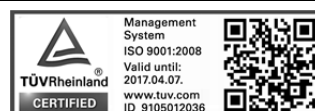
A korábban kijelölt, de még be nem épített gazdasági területek esetében a konkrét beruházások megjelenésekor a környezetvédelmi előírások megkövetelése hatékony eszköz a környezetterhelés elkerülésére. A kedvező levegőminőség fenntartása érdekében a kialakításra kerülő létesítményekben a kisebb légszennyezést okozó gáz bevezetése javasolt, ami levegőminőség-védelmi szempontból szintén kedvező.

Zaj- és rezgésterhelés

A zajvédelmi jogszabályokban és előírásokban foglaltak betartásával, meghatározott védőtávolságokkal és védelmi célú növénytelepítések kialakításával a védendő területekre nem jelent környezetterhelést.

Belterületen, ahol lehetőség nyílik zöldsávok kialakítására, illetve fejlesztésére valamelyest csökkenthető a közlekedési eredetű zaj- és rezgésterhelés, mely Sárbogárdon elsősorban 63. sz. országos főút környezetében okozhat konfliktusokat.

A távlati elkerülő út megépülésével a település belterületét terhelő forgalom előreláthatólag csökken, így a belterületeken a közlekedés okozta zaj- és rezgésterhelésből származó konfliktus távlatban megszűnhet, mely kedvezően befolyásolja a környezetminőséget.

Hulladékgazdálkodás

Mind a kommunális hulladék, mind a veszélyes hulladékok elhelyezése és tárolása a jogszabályokban előírtaknak megfelelően történhet, így nem okozhat környezetterhelést.

A potenciális környezetterhelést jelentő szilárd hulladéklerakó a meghatározott előírásoknak megfelelően üzemeltethető.

A településen elszórtan megtalálható, kismértékű illegális hulladéklerakások felszámolásával a környezet minősége, a tájképi érték javulhat.

A hulladékgazdálkodásról, valamint a veszélyes és állati hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló hatályos jogszabályok, hulladékkezeléssel és hulladékhasznosítással kapcsolatos előírásait betartva nem jelentenek szennyező forrást a területre, a környezetminőséget nem veszélyeztetik.

A szelektív hulladékgyűjtés további támogatása és kiterjesztése szintén pozitív hatást eredményez, illetve segít a környezettudatos szemléletformálásban.

5.3. Gazdasági, társadalmi hatások

A tervezés során általános, koncepcionális elvnek mutatkozott a hatályos településrendezési eszközök nagyvonalú elképzeléseinek jelentős mértékű racionalizálása, egyszerűsítése, amely az azóta felmerülő Önkormányzati és a Partnerségi tájékoztatási szakaszban beérkezett igények figyelembe vételével történt.

A javasolt szerkezeti terv és szabályozási terv a területfelhasználásban és az övezeti rendszerben olyan módosításokat tartalmaz, amely mellett, hogy letisztultabb rendszert eredményez, sokkal nagyobb mértékben veszi figyelembe a valós állapotokat, a meglévő funkciókat és a lakossági igényeket. Fejlesztésekre szánt tartalékterületek továbbra is rendelkezésre állnak a városban, melyeken a konkrét beruházás, fejlesztési szándék megjelenéséig háborítatlanul folyhat a mezőgazdasági tevékenység. Jelen javaslat nem határoz meg új, a környezetre jelentős hatást gyakorló iparterületeket, így újonnan nem ad lehetőséget a terv jelentős környezetterhelést okozó további funkciók megjelenésének, amelyek zavarólag hatnának az itt élők mindennapjaira, veszélyt jelenthetnének a lakosok egészségére.

A meglévő gazdasági területeken újonnan megjelenő beruházások munkahelyteremtő hatásúak, növelik Sárbogárd foglalkoztatási erejét, központi szerepét és nem utolsósorban újabb és újabb beruházásokat generálhatnak, amelyek összességben mindenképpen a város gazdaságának jelentős élénküléséhez és a település népességmegtartó képességének javulásához vezet. Az újonnan megjelenő beruházások az önkormányzat számára is fontos bevételi forrást jelentenek, mely a település fenntartható fejlesztésére, az életminőség javítására, a kulturális és természeti értékek védelmére, a társadalmi-, kulturális hagyományok ápolására fordíthatóak.

Sárbogárdon a területi terjeszkedés helyett átkerül a hangsúly a magas színvonalú (köz)szolgáltatások és településüzemeltetés fejlesztésére úgy, hogy mindeközben a város megőrzi identitását, mezővárosi jellegét és az ehhez az életmódhoz kapcsolódó hagyományokat, kiemelten kezeli a kedvező természeti és kulturális értékek megőrzését és bemutatását, támaszkodva ennek során a helyi humán erőforrásokra.

A belterületen javasolt korrekciók, pontosítások, változások mind a kedvezőbb, vonzóbb lakókörnyezetet, a foglalkoztatás növelését, ezáltal a fiatalok helyben tartását, a népességcsökkenés megállítását célozzák meg. A korábbi elképzelések racionalizálásával, a településközponti területek koncentrálásával olyan igazi centrumok jöhetnek létre, amelyek további fejlesztéssel jelentősen emelhetik a helyi és járási lakosság ellátásának színvonalát, életminőségét. A javasolt minőségi fejlesztések, a város központi területeinek koncentrálása erősíti a település vonzerejét, az

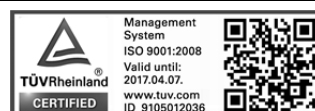
KASIB MÉRNÖKI MANAGER IRODA KFT.

SZÉKHELY: 1183 Budapest, Üllői út 455. Tel.: 297-1730 , Fax: 290-9191,

E-mail: kasib@kasib.hu, titkarsag@kasib.hu

www.kasib.hu

értéknövekedés kihatással lehet az ingatlanárakra is. A tervezett funkciók továbbá segítenek a településen új közösségi terek létrehozásában, ezáltal a közösségi érzés erősítésében, illetve elősegítik az itt élők környezettudatosságának fejlődését is.

A külterületi javaslatok elsősorban a védett területek megóvását, a hagyományos tájhasználat, illetve a jellegzetes tájkép megőrzését és a kiváló adottságok turisztikai célú hasznosítását segítik. A mezőgazdasági tevékenység kapcsán a külterületen a már működő termelés feltételeinek biztosítása továbbra is fontos, melyet a terv a külterületi övezeti rendszerre tett javaslatával támogat, sőt jó alapot ad a mezőgazdasági termelés feltételeinek javításához, a település mezőgazdaságának fejlődéséhez.

Az új szabályozási környezet elősegítheti egy versenyképesebb mezőgazdasági szektor létrejöttét, amely a kiváló természeti adottságokat kihasználva, széles skálán mozgó helyi termékek előállításával és feldolgozásával, illetve ehhez kapcsolódóan új munkahelyek sorával újra a város gazdaságának meghatározó része lehetne.

6. A településrendezési terv módosítása során tett javaslatok befolyása más tervekre, programokra

A helyi rendeletekben érvényesíteni kell a tervben megfogalmazottakat.

Budapest, 2016. október

